

Voda zaliva jamo

Kanižarski rudnik tone, ker gre še za močnejši vdor vode

V Kanižarici je od ponedeljka zvečer spet nevarno stanje. Med 21. in 22. uro so opazili na istem mestu ponoven vdor vode. Takoj so organizirali pospešeno reševanje, neprestano merijo dotok vode, vendar slabo kaže.

V torek zjutraj, ko so bila pred zaključkom naše redakcije opravljena zadnja merjenja, se je izkazalo, da še vedno 300 metrov globoko pod zemljo iz tal vre voda s količino 8, včasih celo 9 kubičnih metrov v minuti. Takemu vodnemu navalu kolektiv ne bo kos.

Proizvodnjo so spet ustavili, ljudi umaknili iz jame in jih zaposlili z reševanjem, toda če bo šlo tako naprej, bo ves rudnik zalila voda. Kaj narediti, bodo odločili strokovnjaki in pa občinski ter republiški gospodarstveniki.

Vse od prvega vdora vode v noči na 6. marec si ves kolektiv prizadeva rešiti premogovnik, bati pa se je, da so bili vsi napori zaman. Če bi voda preplavila rudnik, to ne pomeni le škode za kolektiv in manj razvito črnomeljsko občino, temveč bodo posledice občutne v širšem slovenskem prostoru: manjkalo bo premoga.

POČASNI MLINI

Tovarna industrijske opreme in konstrukcij Kovinarska Krško se usmerja na izvoz, pri tem pa ji delajo težave administrativne zapore. Pomembno količino tehnološko zahtevnih naprav je dobavljala naročnikom iz Českoslovaške, vendar ji administrativni predpisi onemogočajo učinkovito poslovanje. Postopki za izdajo uvoznih in izvoznih dovoljenj so predolgi in zato ogrožajo uredničevanje razvojnih smernic, ki poudarjajo prioriteto izvoza.

8 TEDNOV NAŠE NOVE AKCIJE

DO TORKA: 241 NOVIH!

158 NOVIH NAROČNIKOV v zadnjem tednu – največ po zaslugi številnih pismošev iz vseh 9 občin, to je razveseljiv obračun zadnjega tedna! Trenutno vodijo naslednji poštni delavci: Marica Toplišek iz Koprivnice pri Brestanici – 12 novih naročnikov, Jože Trefalt s pošte Zabukovje – 12, Matija Ožanič s pošte Kočevje – 11, Terezija Zagorc s pošte Sentrupert – 7, Darko Štojs s pošte Raka – 6, Jože Umek s pošte Stopiče – 6, Vili Vrečič s pošte Stara cerkev – 5, Feliks Kastelic s pošte Žužemberk – 5 novih naročnikov itd.

Najbolj je poskočilo število novih naročnikov v zadnjem tednu v novomeški, kočevski, krški in sevnjski občini. Zdaj sodelujejo v akciji pošte iz vseh 9 občin širšega območja, število pridobljenih novih naročnikov pa znaša od 12. do 23. marca kot sledi:

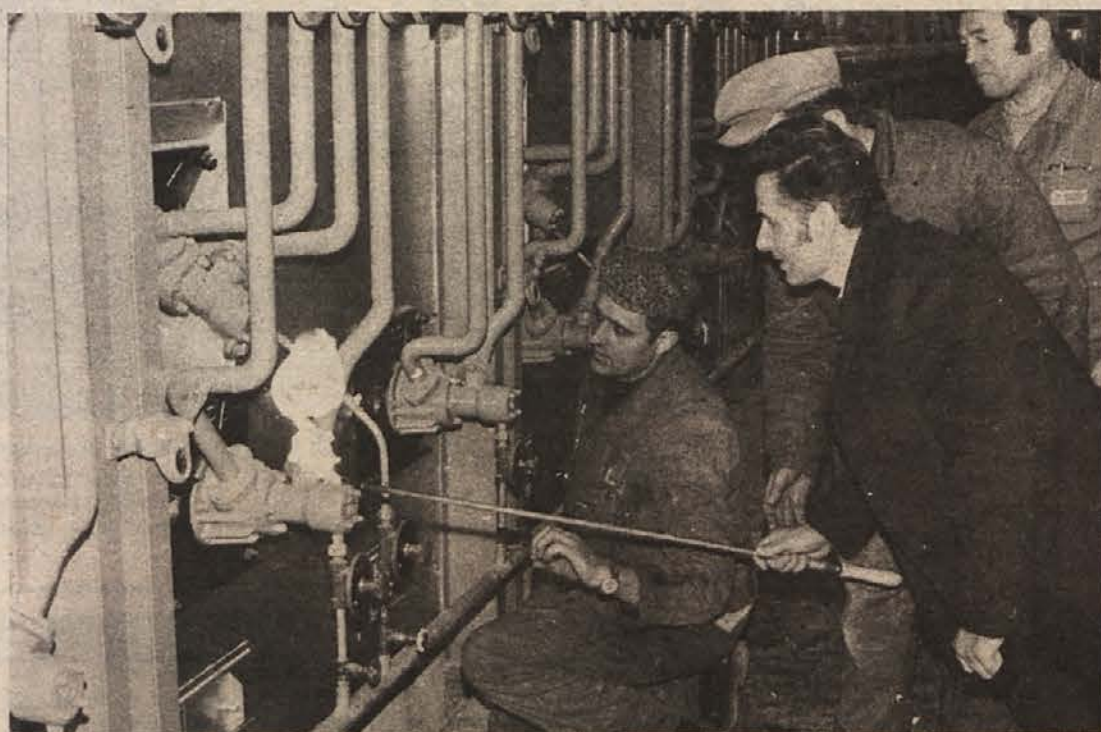
občina BREŽICE:	13
občina ČRNOMELJ:	10
občina KOČEVJE:	26
občina KRŠKO:	44
občina METLIKA:	3
občina NOVO MESTO:	60
občina RIBNICA:	9
občina SEVNICA:	26
občina TREBNJE:	20
razne pošte v SRS in SFRJ:	23
naročniki v inozemstvu:	7

Skupno število vseh novih naročnikov v zadnjih 12 dneh: 241, kar je vsekakor lep in spodbuden uspeh. Ugodnost brezplačnih izvodov domačega tednika velja tudi za vse naročnike v tujini. Ne pozabite, prosimo, in povejte še drugim:

do 1. maja 1976 bodo vsi novi naročniki prejeli DOLENJSKI LIST brezplačno! Naročilnico za vas ima vaš pismoš!

Lepo vas medtem pozdravlja

UREDNIŠTVO LISTA

Priziganje plamena v peči je za opekarnarje nekakšen stanovski obred. Čez tri tedne se bo lahko začela poskusna proizvodnja, za praznik občine Trebnje 4. septembra pa bo otvoritev tovarne. (Foto: Železnik)

Tovarna ploščic pred rokom

Na Račjem selu pri Trebnjem so v novi tovarni začeli ogrevati peč za žganje ploščic

Minuli četrtek je član osrednjega delavskega sveta Ljubljanskih opekam Josko Misaljevič prižgal ogenj v peči za žganje keramičnih ploščic. S tem se je dejansko pričelo tritedensko „odštevaje“ pred zagonom nove tovarne. Toliko časa je namreč treba, da peč pripravi za temperaturo 1.100 stopinj Celzija.

Trebanjska občina je spet tik pred tem, da dobi novo sodobno tovarno. Vrednost naložbe z obratnimi sredstvi je 148 milijonov dinarjev. Da se je kolektiv Ljubljanskih opekarn odločil za pogumno naložbo, pove podatek, da zmore sedaj pri njih 200 delavcev ustvariti okrog 45 milijonov realizacije, v Račjem selu pa bo lahko, ko bo proizvodnja v popolnem zagonu, 70 delavcev v treh izmenah ustvarilo letno realizacijo, vredno 150 milijonov dinarjev. Direktor Janez Brezovar je pred priziganjem plamena v peči navzoče člane delavskega sveta, izvajalce gradnje in druge goste opozoril na ugodno razmerje med vloženim denarjem in bodočo realizacijo, saj se lahko tovarna dejansko „izplača“ v enem letu.

Pri izvajanju tako zahtevne gradnje – gre za najsoodnejšo tehnolo-

gijo proizvodnje ploščic – ni manjkalo težav, vendar jih je novi, sedaj

Ribnica praznuje

Ob letošnjem prazniku ribniške občine bo 26. marca ob 9. uri v dvorani TVD Partizan v Sodražici svečana seja vseh zborov občinske skupščine, skupščin samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. Na seji bodo za služnim občanom podeljene letošnje občinske nagrade in priznanja. Naslednji dan ob 9. uri bo odkritje spominskega obeležja v Žlebiču, kjer so partizanske enote med NOB prehajale čez železniško progo. Odkritje bo popestril kulturni program, ki so ga pripravili učenci osnovnih šol iz Ribnice, Sodražice in Sušja.

Brčko: zbor brigadirjev

Zvezno vodstvo socialistične mladine je sklenilo, da bo ob 30-letnici prve velike mladinske delovne akcije Brčko-Banoviči pripravilo več praznovanj, pokroviteljstvo nad največjo proslavo pa je prevzel predsednik republike Josip Broz-Tito.

Akcije Brčko-Banoviči so se udeležili tudi Dolenjci, zavoljo tega prsi medobčinski svet ZSMS za Dolenjsko vse brigadirje veterane in veteranke, naj pošljejo svoje podatke (ime, priimek, ime brigade in v kateri izmeni so sodelovali) najkasneje do 29. marca. Podatke potrebuje svet za ureditev evidence in za organizacijo udeležbe na centralni proslavi v Brčkom. Avtobus z dolenjskimi brigadirji in brigadirkami bo krenil v Bosno 1. aprila in sicer ob 2. uri zjutraj iz Trebnja, pol ure kasneje pa bo na novomeški avtobusni postaji ustavil Novomeščanom. Veterani, ki bi se radi udeležili zbora brigadirjev in starta Fitove štafete, se naj oglašajo na OK ZSMS v svojih občinah, prijavo pa lahko pošljejo na naslov: MS ZSMS za Dolenjsko, Novo mesto, Kettejev drevored 3, telefon: 068-22-807.

POLITIČNA ŠOLA ZAKLJUČENA

V soboto, 20. marca, se je v Črnomlju končala 50-urna občinska politična šola, ki se je udeležilo okoli 40 slušateljev. Tega dne je bilo testiranje slušateljev in podelitev spričeval tistim, ki so se na testiranju dobro odrezali.

POVEJTE NAM!

Prihodnjo sredo, 31. marca, bodo novinarji Dolenjskega lista pripravili uredništvo v gosteh v ribniški občini, in sicer

V LOŠKEM POTOKU!

Potočani, vabimo vas, da se oglasite od 17. ure dalje v gostilni Zdenka Moharja na Hribu. Tam vas bodo čakali novinarji, katerim boste zaupali vse, kar vas teži, in jim spregovorili o zanimivih dogodkih v vaši krajevni skupnosti, o vašem delu, načrtih, težavah in drugem. Torej: na svidenje 31. marca ob 17. uri pri Moharju!

Izbrali cvička cvičkov

Vsak, kdor je hotel, je lahko dal na zob enega ali pa več od 71 vzorcev cvička – Najboljšo kapljo ima Martin Cvelbar

„Teden dolenjskega cvička“, ki se je začel 18. marca in končal 21. marca, je minil v znamenju dobre kapljice in židane volje.

Začelo se je s tradicionalnim sprevedom vinogradnikov skozi Novo mesto. Vinogradnike so seveda spremljali obvezni sodi in trebanjska godba na pihala. Na novo meškem Glavnem trgu se je ob tej priložnosti zbralo ljudi za en državiški obisk, večina radovednežev se je po sprevedu zatekla k hotelu „Kandija“, kjer je bila pokuša ali pa tudi kaj več kot to.

Obiskovalci „Teda dolenjskega cvička“ so lahko poskušali 71 vzorcev najbolj slovečega dolenjskega vina. Kljub temu, da je uradna komisija že poprej ugotovila, da ne more biti noben cviček slab, je bilo seveda največ zanimanja za kapljico tistih vinogradnikov, ki so jim enologi prisodili največ točk. Več kot 15 točk je za lanske pridelke zaslužilo 9 vinogradnikov. S 15,9 točke vodi Martin Cvelbar iz Novega mesta, sledijo pa mu Ignac Kovačič iz Novega mesta in Ivan Goltež iz Malenc (oba po 15,6 točke), Alojz Gričar iz Regerče vasi in Franc Slovence iz Sentjerne (oba po 15,3 točke), Tončka Kozole iz Kostanjevice in Vlado Pa-

ODLIKOVANJA ZA DELO

Minuli četrtek so pred sejo občinskega sindikalnega sveta podelili 12 visokih državnih odlikovanj, s katerimi je predsednik republike Josip Broz-Tito odlikoval 10 delavcev Trima in dva z občinskega sodišča v Trebnjem. Iz Trima so medaljo dela prejeli: Janez Tratnik, Jože Bukovec, Ignac Gole, Alojzija Kovač-Pekolj, Franc Kržan in Franc Lovše. Z redom dela s srebrnim vncem so bili odlikovani: Ivan Gole, Bratoljub Jurkas, Anton Maver in Franc Zakrajšek. Predsednik občinskega sodišča Janez Gartnar je prejel red republike z bronastim vncem, Slavka Drganc-Smrke pa medaljo dela.

PIONIR ZAVRNIL, NOVO MESTO MOLČI

Do torka popoldne je samoupravni sporazum o ustanovitvi območne samoupravne interesne skupnosti za ptt promet s sedežem v Novem mestu podpisalo nekaj več kot 70 tozdov in drugih delovnih organizacij ter krajevnih skupnosti iz sedmih občin Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Največ podpisnikov je bilo iz sevnjske občine (tudi Lisca). Pričakovati je, da bodo do danes, ko se izteka rok za podpisovanje, sporazum soglasno podpisali v metliški občini. Do trenutka, ko to poročamo, je najslabše stanje v novomeški občini, kjer sporazuma še ni podpisal niti eden od „velikih“. Iz SGP Pionir, ki šteje med največje delovne organizacije in porabnike ptt storitev v novomeški občini, so sporočili, da se razen krškega tozda v podjetju niso odločili za podpis.

Tradicija je že, da se „Teden dolenjskega cvička“ začne s slovesnim sprevedom. (Foto: S. Mikulan)

90-letnica ne zasluži – škandala

Se je čas, da bo grmska kmetijska šola slavila tako kot se za jubilej spodobi – Ob sedanjih nedopustno slabih učnih objektih je novogradnja nujna – Denar zagotovljen

Grmska kmetijska šola oziroma njen naslednik Kmetijski šolski center Grm slavi letos častitljiv jubilej – 90-letnico življenja in dela. Že en sam podatek, da je izšlo iz njenih učilnic in objektov za praktični pouk v teh devetih desetletjih kar 2.500 kmetijskih strokovnjakov nižje in srednje stopnje, doma iz vse Slovenije in celo iz zamejstva, narekuje, da je treba jubilej dostojno počastiti in da mora šola za jubilej kaj pridobiti.

Tako je menil tudi pripravljajni odbor, ki se je prejšnji teden sestel in določil okvirni načrt praznovanja. V program štejejo že prireditve ob tednu dolenjskega cvička, večji del slavlja pa bo jeseni, ko bodo na sporedu slavnostna akademija, zborovanja absolventov, živinorejska in druge razstave pri novih šolskih gospodarskih napravah pod Trško goro idr.

Zapisali smo „nove šolske gospodarske naprave“, ki jih še ni in za katere še ni zasijena prva lopata. Prav te pa je iz več razlogov nujno čimprej treba zgraditi. Ne gre le za več let neizpolnjeno obljubo tovarne IMV Novo mesto, ki na Grmu

izriva šolo, temveč predvsem za dejstvo, da je sedanja šola neodpustljivo slabo opremljena, tako rekoč zaostala in kot taka zlasti pri nekaterih praktičnih nalogah učencem ne more nuditi skoraj ničesar. Šolski hlev na primer nima niti napajalnikov in mairskatera naša kmetija se lahko pohvali z boljšim, sodobnejšim.

Se je čas, da se do jubilejnih oktobrskih dni zgradi vsaj del predvidenih montažnih gospodarskih naprav. IMV je, kot je zagotovljeno, že oddvojila, oz. zagotovila 19 milijonov Ndin, načrti, ki jih pripravlja Dominvest, pa so tudi skoraj izgotovljeni. Treba je le pohiteti in na-

domestiti zamujeno; to pa je tudi edina izbira, zakaj preveč dejstev govori zoper to, da bi si lahko privoščili „škandal“, to je pustili šolo nazadovati. V primeru, da bo šola dobila nove objekte pod Trško goro, bo pokrovitelj proslave Zadruga zveza Slovenije, seveda če bo za to njen upravni odbor, kot je na seji dejal predsednik Andrej Petelin.

M. LEGAN

Sprva bo vreme pretežno oblačno, ponekod še manjše padavine. Proti koncu tedna izboljšanje in nekoliko toplejše vreme.

Vrsta pogovorov o uveljavljanju delegatskih odnosov, ki so bili na vseh ravneh v zadnjem času, so jasno pokazali, da je uresničevanje ustavne podlage našega sistema zadeva, ki jo moramo neprestano analizirati, kritično preverjati in hkrati zagotavljati skladen razvoj oblike in vsebine.

Takega sistema namreč nismo začeli uveljavljati zaradi nekih umotvorov, temveč predvsem zato, da bi resnično uveljavili v življenju vse tisto, kar naj bi bilo, če se nekoliko zapleteno izrazimo, plod samoupravnih oblikovanih in usklajenih interesov delovnih ljudi in občanov. To pa velja tako za zadeve na ravni federacije in republike, kot v tozidih in krajevnih skupnostih. Uspešen razvoj celotnega sistema pa razumljivo zavisi predvsem od odnosov v osnovnih družbenih celicah in zato je prav, da zlasti njim posvečamo največje pozornost.

Ugotovitve pa kažejo, da imajo delegacije v krajevnih skupnostih še vedno premajhen stik z občani in da nemalokrat delujejo kot nekakšen kolektivni bivši odbor. To dokazuje tudi dejstvo, da so redko pobudniki za sklicevanje zborov

delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti in da se preveč zadovoljujejo samo s sprejemanjem stališč do gradiv, ki jih dobijo za seje na občinski ravni. To pa seveda pomeni, da imajo tako ali drugače monopol nad odločanjem v bistvu še vedno razni izvršilni in upravni organi, ne pa ljudje. Žal se v reševanje teh vprašanj vse pre malo vključujejo tudi družbenopolitične organizacije. To velja še posebej v primerih enostranskih rešitev, ki jih predlagajo najrazličnejši organi in jih nato tudi z vsemi silami zagovarjajo.

Pri tem moramo še posebej opozoriti, da zlasti v krajevnih skupnostih najbolj občutimo, kje slabo deluje socialistična zveza in kje se osnovne organizacije sindikata, ki delujejo v tem okolju, slabo vključujejo v skupno urejanje poglavitnih zadev. Dokaz lahko najdemo

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

— Naš najboljši samoupravljelec pa je letos tovariš Janez, ki je dosegel rekord v podpisovanju samoupravnih sporazumov: tri na minuto!

CARACAS — Na svoji poti po državah Latinske Amerike je predsednik Tito obiskal Mehiko, Panamo in Venezuelo. Povsod je bil sprejet z najvišjimi častmi, njegovi pogovori s tamkajšnjimi državniki pa so bili v središču svetovne pozornosti. Na sliki: predsednika Tita in soprogo Jovanko sta na letališču v Caracasu pozdravila venezuelski premier Carlos Andres Perez s soprogo Blanco. (Telefoto UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

V britanski politiki je nastala nevarna praznina. Tako rekoč čez noč je po lastnem preudarku zapustil rezidenco na Downing Streetu 10 Harold Wilson, ki je pred tem javnosti sporočil obrazložitve, češ da je „utrujen od vladanja“ in dodal: „Dovolj dolgo sem služil kot ministrski predsednik, dlje kot katerikoli drugi mimodolno britanski premier v tem stoletju. Moja dolžnost je tudi, da drugim ne kratic možnosti za premierski sedež.“

Premier Wilson je sicer dostikrat trdil, da je voz britanskega gospodarstva potegnil iz recesije do tolikšne mere, da vaje lahko zdaj poprime njegov naslednik. On sam pa da si lahko privoščijo počitek. In tega po 31 letih aktivnega političnega delovanja, med katerim je kar 13 let prebil na čelu stranke in skoraj osem let na premierskem položaju, morda res potrebuje. Toda, to je tista plat medalje, ki jo je svojim volivcem in ostalim državljanom Velike Britanije ponudil Harold Wilson sam. Pri tem pa se seveda zastavlja vprašanje, če je temu res tako. Kaj pa morda drži tisto, kar je zapisal londonski Daily Mail: „Wilson je prišel do spoznanja, da enostavno ne more in ne zna več naprej, kajti bil je človek, čigar vrhunski dar je sicer bil, da je britansko barko ohranil na površini, njegova tragična hiba pa je bila, da tej ladji ni znal naravnati kompasa in po njem dosledno krmariti.“

Kakorkoli že, resnica je, da s politične scene odhaja osebnost, ki ji ob odhodu gre pripisati v dobro marsikaj, pa zaradi tega iskanje uspešnega naslednika najbrž ne bo lahko.

Ne prostovoljno, ampak z ukazom prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR pa je moral ondan zapustiti ministrski sedež Dimitrij Poljanski. Čeravno je do tega prišlo komaj deset dni po končanem kongresu KP ZS, pa sprememba na politični sceni ni niti bila tako zelo presenetljiva. Res je sicer, da je uradni govornik 25. kongresa KP SZ Afanasijev sicer rekel, da se bo Poljanski še naprej ukvarjal s kmetijstvom, toda res je tudi, da so ga mnogi govorniki na kongresu kritizirali zaradi pomanjkljivosti, ki so se pojavile v sovjetskem kmetijstvu. In prav to je najbrž poglavitni vzrok, da se zdaj 58-letni Ukrajinec dokončno umika s političnega vrha in odhaja na „drugo delovno mesto“.

In medtem, ko svetovna javnost še ugiba, kdo bo Wilsonov naslednik (kandidatov je namreč več), pa je že znano, da je Poljanskega zamenjal Valentin Mesjak, ki naj bi se pri svojih 46 letih čimprej lotil temeljitega

zdravljenja sovjetskega kmetijstva. To pa res ne bo lahko, saj so na primer v SZ za prihodnje petletno obdobje začrtali kot minimalno poprečno letno žitno proizvodnjo 215 do 220 milijonov ton, kar je 80 milijonov več kot lani.

Odhodi

TELEGRAMI

LAS VEGAS — V puščavi Nevada so ZDA izvedle še dve podzemeljski jedrski eksploziji. Opazovalci menijo, da ameriški strokovnjaki preizkušajo zelo močne bombe preden bo kongres ratificiral sporazum o omejevanju podzemeljskih jedrskih eksplozij. Po tem sporazumu, ki bo začel veljati 31. marca, bodo dovoljene eksplozije bomb za največ 150.000 TNT.

WASHINGTON — Komite ameriškega predstavniškega doma za oborožene sile je odobril proračun za nakup orožja v višini 33,4 milijarde dolarjev. Ta proračun je za 698,6 milijona dolarjev večji, kot je predlagal predsednik Ford.

TEL AVIV — Izraelski obrambni minister Simon Peres je izjavil, da bodo izraelske oblasti uporabile silo, da bi zadušile naraščajočo val nemirov proti izraelski upravi na zahodnem bregu Jordana.

HAVANA — Predsednik kubanske vlade Fidel Castro je opozoril Južnoafriško republiko, da se utegne z nadaljevanjem okupacije angolskega ozemlja v bližini jezua Cunene znova razplamteti vojna in se razširiti na Namibijo pa tudi na samo Južno Afriko. „Če bo jez Cunene postal bojišče, bo vsa odgovornost padla na Južno Afriko, če pa bo črna Afrika sestavila skupno vojsko, da bi enkrat za vselej razbila apartheid, potem bo tega kriva edinole Južna Afrika“, je še dodal Castro.

BUENOS AIRES — Nekdanjega guvernerja argentinske province Salta, Miguela Ragona, so ubili mestni gverilci. Sporočilo je objavila levičarska peronistična organizacija, ki trdi, da je bil nekdanji guverner „obsojen“ in ubit zato, ker ni sprejel članstva avtentične peronistične stranke, ki se je odcepila od vladnega gibanja.

OSLO — Spomenik umrli jugoslovanski intermentancem na Norveškem bodo 29. novembra letos odkrili v Oslu.

RIM — Državni podsekretar v italijanskem zunanjem ministrstvu Luigi Granelli je na enem izmed demokratskih sestankov izjavil, da lahko Ford in Kissinger mislita svobodno o vlogi ZDA nasproti drugim državam v svetu, toda odločitve vsakega naroda so samostojne pri izbiri njihove vlade.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Konec prejšnjega tedna so na seji komisije skupščine SFRJ za pripravo zakonov s področja združenega dela sprejeli pomembno odločitev: po domala pol leta trajajočih intenzivnih pripravah je besedilo osnutka zakona o združenem delu sedaj toliko pripravljeno, da ga je bilo mogoče — po odločitvi te skupščinske komisije — spraviti v redni nadaljnji skupščinski postopek za njegovo sprejem. Kakor je predvideno, naj bi sedaj ta izredno pomemben nov zakonski osnutek prišel v javno razpravo; le-ta naj bi se odvijala predvsem v delegatski bazi ter po delovnih kolektivih. Po javni razpravi — ki naj bi trajala do jeseni — bi zbrali vsa opozorila, predloge, kritike in pripombe ter slednjič izdelali dokončno besedilo za novi zakon o združenem delu.

Poudariti velja izredno pomembnost tega novega zakona, ki je po svoji vsebini tako temeljnega pomena, da ga v razpravah upravičeno označujejo za enega najpomembnejših zakonskih aktov po sprejemu naše nove ustave. Predsednik omenjene komisije skupščine SFRJ Roman Albreht, ki je v uvodnem poročilu na sestanku prejšnji teden povzel bistvene vsebinske sestavine novega zakona (in spremembe, ki jih je sedanjí zakonski osnutek doživel med dosedanjimi pripravami), je predvsem poudaril, da so jedro tega novega zakona še nadalje tri temeljne sestavine proizvodnega razmerja in sistema samoupravnega socialističnega združenega dela. Te sestavine so družbenoekonomska, organizacijska in samoupravna, je dejal Roman Albreht.

V sedanjem zakonskem osnutku, ki celovito obravnava področje združenega dela, je veliko podrobneje kot doslej obdelan kompleks dohodkovnih odnosov v združenem delu — poglavitna novost je opredelitev ustvarjanja nove vrednosti in vseh odnosov, ki iz tega izhajajo. Posebej podrobno je

obdelan tudi tisti del odnosov v združenem delu, ki se nanaša na delovne odnose, omejitve pa še — kar je poudaril Roman Albreht v svojem izjavljanju — da je v sedanjem zakonskem osnutku spremenjen (v primerjavi s prvotnimi zasnovami) tudi tisti del, ki se nanaša na neposredno izrekanje mnenj delavcev v sistemu odločanja. Spočetka je bilo zamišljeno, naj bi delavci neposredno odločali domala o vseh vprašanjih iz združenega dela na svojih zbiorih. V praksi bi takšen sistem odločanja kajpak le stežka dobil realno obliko — pa sedaj zakonski

lucije. Ocenja je, da ne moremo biti povsem zadovoljni z uresničevanjem začrtane ekonomske politike na začetku letošnjega leta — ne glede na to, da smo zabeležili tudi nekatere dokaj ugodne rezultate. Potrebna je maksimalna angažiranost vseh organiziranih socialističnih sil od TOZD in občin do federacije — so poudarili — da bomo dosegli zastavljene razvojne cilje, ki smo si jih začrtali za letos.

Posebej so opozorili na šibko rast proizvodnje — ki je bila letos v prvih dveh mesecih le za 2,6 % večja kot lani. Gospodarske postaja vse težje, inflacija (dasiravno smo jo nekoliko zavrli) je še vedno nad evropskim poprečjem. Tudi iz zanke naraščajočih cen se nismo izvili, hkrati pa z administrativnimi zavorami se vplivamo na to, da zaživi tista stabilizacijska gospodarska politika, ki je naš nujni letošnji cilj. Sestanek v zvezni konferenci vsekakor ni prinesel kakšnih dokončnih odločitev — opozoril pa je na nekatere bistvene sedanje probleme, ki jih bomo morali prav hitro načeti, da bomo privedli gospodarstvo k zeleni veji.

ZIS je konec prejšnjega tedna odločno izjavil, da je (pred podpisom družbenega dogovora o izvajanju politike cen, ki pa se še vleče) nesprejemljivo kakršnokoli zviševanje cen, še posebej cen za elektriko in za storitve. Družbenopolitične skupnosti naj ne bi sprejemale takšnih odločitev pred podpisom dogovora, je posebej poudaril ZIS.

Konec prejšnjega tedna je republiška skupnost za starostno zavarovanje določila, naj bodo od novega leta dalje višje tudi starostne pokojnine kmetov v Sloveniji. Te pokojnine bodo poslej znašale 410 dinarjev mesečno (doslej so znašale 300 din mesečno), razliko med dosedanjim in novo pokojnino pa naj bi kmečkim upravičencem izplačali v začetku maja.

Ob koncu pa še razveseljiva gospodarska novica: svet guvernerjev evropske investicijske banke je sklenil, da bo namenil za realizacijo novih objektov ob Sredozemlju približno milijardo dolarjev investicijskih posojil — in med državami, ki bodo lahko uporabljale ta sredstva je tudi Jugoslavija. Znano je, da gre za investicijska vlaganja nove avtomobilske ceste, ki bo tekla skozi vso našo državo.

Zakon o združenem delu

osnutek natančno določa, o katerih vprašanjih delavci zares neposredno izražajo — na tisto, kot ga določa ustava — pristojnosti oziroma veljavo delavskega sveta v prvotnih zasnovah novega zakona nekako razvrednotena, čeprav nehoti. Zakonski osnutek, ki je sedaj narejen, pa to ustrezno popravlja.

Obsežno delo temeljnih priprav za oblikovanje ustreznega novega zakona, ki bo celovito zajemal vsa poglavitna vprašanja združenega dela, je torej sedaj opravljeno. S tem smo, lahko rečemo, naredili pomemben korak dalje k uresničevanju ustavno zasnovanega samoupravnega združenega dela, ki je vsekakor temeljna osnova našega samoupravnega socializma.

Sredi prejšnjega tedna je bil v zvezni konferenci SZDLJ sestanek, na katerem so ocenili uresničevanje letošnje razvojne reso-

Velika Dolina je bila v soboto, 20. marca, prizorišče 9. pionirske konference v brežiški občini in prikaz bogatega kulturnega udejstvovanja mladega rodu. Oceno uspehov izvenšolskega dela dopolnjuje zajetna knjiga o dejavnosti odredov med dvema konferencama. (Foto: Zupančič).

Na vajah posameznih enot teritorialne obrambe se pripadniki TO seznanjajo z orožjem in napravami ter preizkušajo svoje znanje. Posnetek je s sobotne vaje vezistov novomeške TO, kjer so uspešno vzpostavili brezžične in žične zveze med enotami in poveljstvi. (Foto: M. Vesel)

Pri ribniškem podjetju RIKO si je nad sto predstavnikov cestnih, komunalnih in gozdnih OZD iz vse Jugoslavije ogledalo prikaz delovanja snežnih rezkarjev, ki po svoji zgradbi pomenijo novost na našem tržišču zimske opreme. (Foto: Daniel Divjak)

TTKS Kočevje je organizirala v novem bazenu trim plavanje, ki se ga je udeležilo 200 občanov. Uspelo je tudi trim smučanje v Dolgi vasi, ki se ga je udeležilo 129 smučarjev. Zaradi velikega zanimanja občanov za trim akcije, bodo trim plavanje kmalu ponovili. (Foto: France Brus)

IZŠLE SO „PRVE BRAZDE“

Prireditvam ob „Tednu doljenjskega cvička“ se je pridružil tudi Kmetijski šolski center na Grmu, ki je pripravil vrsto strokovnih predavanj o vinogradništvu, razstavo strojev in tiska. Omenjeno gre v sklop slovesnosti, s katerimi bo šola počastila 90-letnico obstoja. Pri vsem sodelujejo dijaki, ki so pred kratkim izdali glasilo „Prve brazde“. V njem so objavljeni prispevki, v katerih mladi razmišljajo o vlogi kmetijstva ter opisujejo, zakaj so se odločili za poklic kmetijskega tehnika pa tudi leposlovni poskusi. Učenci in njihovi učitelji želijo, da bi čim prej dobili novo šolsko in gospodarsko poslopje pod Trško goro.

M. TRATAR

Zakaj se odkrivanje nikamor ne premakne?

Komisija za ugotavljanje izvora premoženja v Brežicah je končno dobila tajnika, so zvedeli člani komiteja občinske konference ZK, ko so 22. marca poslušali poročilo o njenem delu. Lani se je komisija sestala dvakrat, vendar je oba krat ugotovila, da brez tajnika ni sposobna nadaljevati dela.

Stara komisija je v treh letih rešila en sam primer, pet zadev od šestih pa še vedno ni zaključenih. V bodoče pričakuje komitej pospešeno in učinkovitejšo delo, komisija pa se priporoča za večje sodelovanje in-

pregleda tudi sodelovanje pristojnih organov v primerih, ko si posamezniki v gospodarskih organizacijah več let nezakonito prilaščajo velike vrednosti in to brezvestno zapravljajo. Takšni primeri ji namreč sploh ne pridejo v roke.

Komitej pričakuje, da se bo komisija zdaj, ko ima za tajniške posle na voljo usposobljenega delavca, vendarle lotila konkretnih zadev, katere bi bila morala reševati v preteklem letu. Torej naj bi bilo poročilo komisije v jeseni že precej drugačno.

Seveda bo njeno delo še vedno odraz zainteresiranosti družbenopolitičnih činiteljev obračunavanja z nezdravo familijarnostjo ter oportunitizmom, je v razpravi poudaril Krešo Tomin. Sicer pa je tolažil na tudi ugotovitev komisije, da do sedaj večjega bogatenja, neupravičenega seveda, v občini ni bilo zaslediti.

J. T.

Tovariš zdravnik, poglejte, kaj je z njegovim vidom! (Sposojena karikatura)

špekcijskih služb, davčne uprave, občanov in družbenopolitičnih organizacij. Tudi organi delavske kontrole lahko predložijo komisiji primere, katerih sami ne morejo rešiti. V poročilu zasledimo, da je vseh šest predlogov za raziskovanje izvora premoženja poslalo komisiji javno tožilstvo, medtem ko občani niso dali nobene prijave. Komisija

Z uporabnim križanjem z ameriškim rjavim govedom do večje prireje mesa

Z ameriško krvjo

Ameriški biki? Ameriški biki za naše krave? Nezaupanje, celo neizrečen strah, je vsebovalo to vprašanje, ko so naši kmetje prvič slišali za namero, da bi našo sivko oplemenitili z ameriško pasmo. Kaj je v resnici prinesla novost, smo lahko ugotovili iz predavanja, kiga je imel 19. marca na željo doljenjskega dru-

štva kmetijskih inženirjev in tehnikov novomeški veterinar Jože Bergant.

Ameriški biki niso nič drugega kot na mleko selekcionirana pasma sivorjavega goveda, izvirajočega iz Švice. Običajna (naša) sivorjava pasma ima eno pomanjkljivost: pre slabotne genetske (dedne) možnosti za večjo mlečnost. Če v mlečnosti ne bi napredovala, bi jo druge pasme prehiteli, pa četudi je za naše razmere zelo primerna za prirast mesa. Oplemenjevanje z ameriško odbiro odpravlja to pomanjkljivost in obeta sivorjavi pasmi še lepe čase.

Veterinar Bergant je navedel vrsto uspehov pri oplemenitnji ne le v okolici Nove Gorice, kjer so prvi začeli umetno osemenjevati s semenom ameriškega bika (kot zanimivost: zadnja leta uporabljajo tudi v Sloveniji bikovo seme, zmznjeno v tekočem dušiku pri minus 196 stopinjah Celzija – in je trajno uporabno), temveč tudi pri nas na Dolenjskem. Potomci imajo daljšo proizvodno dobo, večjo vitalnost, trdnjše noge, predvsem pa večjo mlečnost, ne da bi bila prizadeta prireja mesa. S pomočjo oplemenitena je mogoče povečati mlečnost celo na povprečje črede 6.700 litrov mleka na leto, kar je sila obetašen podatek.

Nobenega razloga torej, da bi dvomili o novosti, katere prednosti so očitne in preizkušene.

M. L.

Pomoč Kanižarici

Je že tako, da nesreča prihaja na krilih in odhaja peš. „Mirno sem spal, ko je zazvonil telefon in sporočil, da je na progi številka deset vrhla voda.“ je opisoval boj z vodo, boj za obstanek v premogovniku Kanižarica pri Črnomlju tehnični vodja Vinko Babič. Zgodilo se je v noči med 5. in 6. marcem, toda trajalo je in še traja to zopravno z naravo, zakaj nevarnost še ni minila in je sedanjí načrt črpanja le izhod v sili.

Nesreča odhaja počasi, smo zapisali. Toda mnogo hitreje kot bi, če ne bi vzbudila solidarnosti, občutka v ljudih, da je v nesreči treba pomagati. Rudarska solidarnost izvira iz naravne ogroženosti, iz prežee nevarnosti v rovih, in je zato toliko bolj živa. Naj bo za zgled, saj je

marsikdaj ne posnemamo, smo brezbrizni, neprizadeti, egoistični.

Premogovniku v Kanižarici je sklenil s posojilom pomagati tudi sklad skupnih rezerv Slovenije. Na sliki: črpanje vode iz zalite jame.

Kanižarici so takoj ponudili pomoč drugi premogovniki. Izkazala sta se zlasti Velenje, ki je poslalo tudi strokovno ekipo, in Žalska Minerva, ki je naglo dostavila plastične cevi za črpanje vode. Pomagali so tudi drugi, zdaj pa je prišla iz Ljubljane še novica, da je upravni odbor sklada skupnih rezerv Slovenije namenil Kanižarici posojilo 2,5 milijona dinarjev kot nujno solidarnostno pomoč. S pomočjo tega denarja naj bi naredili načrt sanacije premogovnika, tako da bo lahko v celoti obratoval. Kot je znano, ima še toliko zaloga, da bo lahko živel še več desetletij.

M. L.

Z grenko pilulo

V dobro voljo in zadovoljstvo, da se je na Dolenjskem naposled posrečilo združiti zdravstvo pod okrilje sestavljene organizacije združenega dela Zdravstveni center, je padla grenka pilula: bilančni primanjkljaj nad 13,7 milijona dinarjev, „prigospodarijen“ v regijskih skladih na zdravstvenem področju.

Pilula je tem grenkejša, ker zboroma regionalne zdravstvene skupnosti ta trenutek še ni znano, kdo bo plačal izgubo. Ker gre za velike denarje, se zdi malce nerazumljivo, da je skupščina potrdila bilanco lanskega poslovanja. Menda je zadostovala obrazložitev, naj bi primanjkljaj na podlagi sporazuma, ki pa še ni podpisan, plačali drugi.

Tolikšen primanjkljaj bi moral pretrpeti vsaj sleherni delegat, če že ne kar vse, ki kakorkoli odločajo o porabi na tem področju. Če nič drugega, bi vsem lahko očitali premajhno budnost ob klicih k stabilizacijskemu obnašanju. Seveda je tudi res, da marsičesa, denimo nenehnih podražitev, niso mogli preprečiti.

Lanski primanjkljaj bi moral dovoli zgodaj zresniti uporabnike in izvajalce zdravstvenega varstva, da bi stabilizacijsko naravnali letošnje porabo. Čeprav predvidevajo, da bo letos za 11 odstotkov več denarja, to ne pomeni, da lahko kdorkoli popusti vajeti. Na „piko“ bo treba tudi letos vzeti zlasti stroške za zdravila, bolniški stalež in odliv denarja v druge regije.

LEP PLEMENSKI PRAŠIČ

Za pripustitev svinj je pri Stancarjevih v Zalovčah (Lake) 36 na voljo lep krškopoljski plemenski prašič. Za trikratno pripuščenje je treba odšteti 80 din.

Sejmišča

NOVO MESTO: V ponedeljek so rejci pripeljali na sejem 321 prašičev, starih od 6 do 12 tednov, in 54 prašičev, starih od 3 do 6 mesecev. Skupno so prodali 254 prašičev. Za mlajše so kupci odšteli 500 do 650 din, za starejše pa 660 do 850 din. Sejem je bil dokaj živahen, cene prašičev pa se bistveno niso spremenile.

BREŽICE: 20. marca so rejci pripeljali na tedenski sejem prašičev 638 do tri mesece starih živali in 43 starejših prašičev. Po 30 din 1 kilogram žive teže je bilo prodanih 563 mlajših prašičev, za 29 starejših prašičev pa so rejci iztržili po 20 do 21 din za 1 kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Nadlega po imenu bramor

Njegovo podtalno delovanje je vrtnarjem in vrtičkarjem pre dobro znano. Bramor, do 5 cm dolga žuželka s krepkimi prednjimi nogami, ki jih uporablja za kopanje dober centimeter širokih rovov, je nevaren, nadležen škodljivec zlasti v lahki, humozni zemlji. Prej ali slej se vsak obdelovalec take zemlje vpraša, kako bi se učinkovito spoprijel z njim.

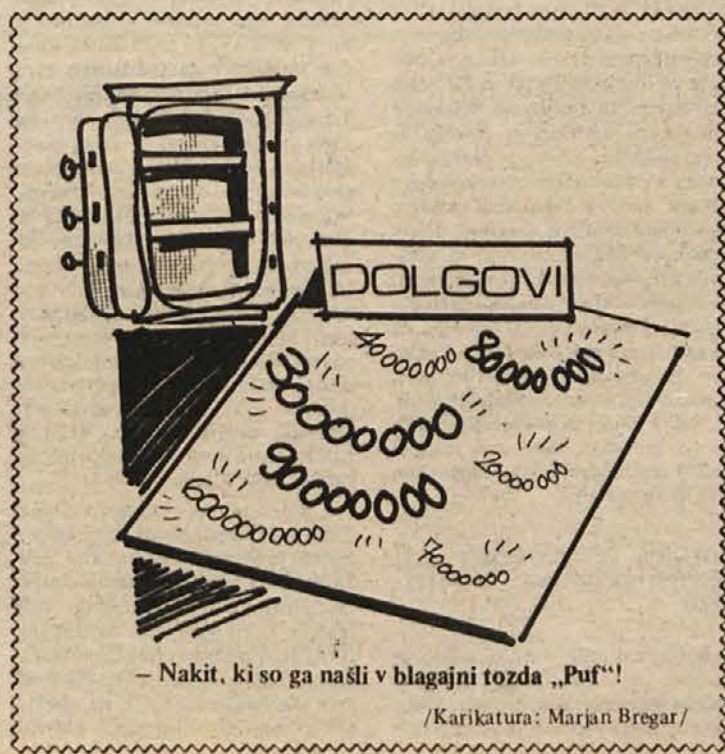
Ce je vrtiček majhen in če ima vrtičkar dosti časa, tega pa običajno ima, sicer ne bi bil vrtičkar, se je mogoče bramorja znebiti na enostaven način – brez uporabe kemičnih pripravkov, ki se jih je treba izogibati, pa tudi stanejo precej. Preizkušena metoda je lovljenje bramorjev v zakopane kupe toplega kromskega gnojla ali pa v stare lonce, zakopane do roba v vrtno zemljo. Ponoči je namreč na gredicah precejšen promet in marsikateri škodljivec na svoji poti omahne v nastavljeno posodo. To se obnese zlasti v maju in juniju.

Nadlega se je mogoče znebiti tudi z razdiranjem gnezd. V juniju si bramorjeve samice izdolbejo v zemljo navpične rove, naredijo gnezda in natresejo vanje tudi do 300 kot konopljeno zrno debelih jajčec. Navpičnega rova ni težko najti, če sledimo vodoravnim rovom, ki jih sicer izrijejo bramorji v zemlji.

Seveda so najbolj zanesljivi kemični pripravki, med njimi zlasti paration in folidol v obliki prašiv. Zelo napadeno površino 1 hektarja zagotovo očistimo bramorjev, pa tudi nekaterih drugih (strune, majski hrošč – ogrci), če posujemo kakih 35 kg takega prašiva. Dober uspeh se doseže tudi s potresanjem zastrupljenih vab, za kar je zlasti dobro uporabiti navlaženo koruzno zrnje, pomešano s cinkovim fosfidom. Razen koruze je mogoče uporabiti zdrobljen riž ali pa pšenične otrobe.

Načinov zatiranja bramorjev je še več (na primer vliivanje petroleja ali terpentinovnega olja v rove), kar vse kaže, da je ta živalca vrtnarjem zares trn v peti. Posebno škodljiva je v aprilu, zato je večino navedenih zatiralnih ukrepov potrebno narediti prav v tem mesecu.

Inž. M. L.

– Nakit, ki so ga našli v blagajni tozda „Puf“!

(Karikatura: Marjan Bregar)

credno je zapisati...

Otroci na cesti, vrteci prenapolnjeni, obupane zaposlene matere, ki iščejo rešitev, kot vedo in znajo. Vrsta idej za časnikarske naslove, s katerimi opozarjamo na stisko. Stisko, ki traja in bo še trajala, zakaj Novo mesto, naglo razvijajoči se center z množico zaposlenih mater, ne dohaja potreb. Pa ne samo Novo mesto.

Nakazana je še ena možnost, s katero bi si lahko pomagali, podobno kot že dolgo počno, denimo, v skandinavskih (mnogo bogatejših) deželah. To je zasebno varstvo, zasebne varuške. Takoj je treba pridjati pripombo, da to ni tisto zloglasno „črno varstvo“, s katerim imajo tudi mnoge no-

/Ne/črno varstvo

vomeške matere slabe izkušnje, pa molče potrpijo, ker nimajo drugega izhoda. To ni očitno oduševstvo, kakršnega primere poznamo tudi v Novem mestu, kjer je tarifa 700 din na mesec za varovanje enega otroka (brez malice ali česa podobnega) tako rekoč vsakdanja praksa. Gre za organizirano zasebno varstvo. Na posvetovanju pred ženskimi prazniki ga je v novomeškem Labodu obrazložila in utemeljila Olga Vrabčič:

Gradnja otroškovarstvenih ustanov je zahtevna (draga) naloga. Ni mogoče vsega narediti naenkrat, zato je treba izkoristiti pripravljenost nekaterih žensk, da vzamejo otroke v zasebno varstvo. Zasebno varstvo naj bi postalo nekakšno delo na domu, ki ga poznamo na primer v konfekcijski industriji. Zasebne varuške bi dobile status delavca na domu, povezane bi bile z otroškovarstvenimi ustanovami in od njih prejemale tudi dohodek za svoje delo. Seveda bi bilo treba upoštevati nekatere normative glede števila otrok, prostora ipd., zasebne varuške pa bi bilo treba tudi strokovno usposabljaliti.

Tej možni rešitvi so nekateri že vnaprej nenaklonjeni, imajo jo za umik, za korak nazaj. Na žalost je tako, da so zmogljivosti vrtecev še mnogo premajhne, otroci pa potrebujejo varstvo danes, ne jutri. Kompromis z zasebnimi varuškami je marsikje – nujen.

M. LEGAN

ŠPANCJI SE NISO SVOBODNI

Glede na to, da se špansko ljudstvo še naprej bori za odpravo diktatorskega režima, bodo jugoslovanski in slovenski udeleženci španske revolucije ob njeni 40-letnici s proslavami podprli špansko ljudstvo v težki borbi za demokracijo. Tako bo Združenje španskih borcev Jugoslavije 27. in 28. maja v Splitu pripravilo zvezni kongres, ki se ga bodo udeležili španski borci Jugoslavije, slovenski španski borci pa bodo imeli osrednjo proslavo 2. in 3. julija v Mariboru. Na obeh prireditvah bo velik poudarek na zahtevi po odpravi tiranske diktature v Španiji.

214 PRIZNANJ KRVODAJALCEM

V soboto, 20. marca, je bila v Kočevju osrednja krvodajalska proslava, na kateri so podelili 158 priznanj krvodajalcem, ki so večkrat darovali kri. Kmalu pa bodo proslave še po drugih krajevnih organizacijah RK, na katerih bodo podelili še 56 krvodajalskih znakov. Skupaj bo v občini podeljenih 214 priznanj, med njimi 6 plaket za 25-krat darovano kri. Več o proslavah bomo še pisali.

PET PRIZNANJ OF

Občinska konferenca SZDL v Trebnjem je v torek, 16. marca, potrdila predlog žirije za podelitev letošnjih priznanj Osvobodilne fronte. Krajevna konferenca SZDL Mirna je za priznanje OF predlagala Bojana Kolenca, gostilničarja z Mirne. Predsedstvo občinskega odbora ZB Trebnje in krajevni odbor ZB sta predlagala za to priznanje Antona Kožamela iz Trebnja, Toneta Kreseta iz Mokronoga, krajevna organizacija ZB Dolnja Nemška vas Alojza Šobarja iz Dolnjih Ponikev. Osnovna organizacija sindikata in ZK pri občinskem sodišču pa sta predlagali Cirilo Zidar.

„NAŠ“ FILM SO NAGRADILI

Kratki film „Sarabanda za 17. regiment“, ki ga je režiser Jože Pogačnik posnel v Mokronogu in na Veseli gori pri Sentrupertu, je bil nagrajen na festivalu kratkih in dokumentarnih filmov v Beogradu. V filmu, ki prikazuje udeležence prve svetovne vojne, je v nekem prizoru nastopilo tudi več učencev naše šole, med njimi celo jaz. Vesela sem, da je bil film nagrajen, žal mi je, da nisem vedela, da ga bodo predvajali po televiziji. Tako sem zamudila ogled filma, upam pa, da ga bodo vrteli tudi v Mokronogu.

MARJANCA URBIČ

S cvetjem v boj za zdravo okolje

S plenuma Zveze hortikulturnih društev Slovenije v Brežicah

V Brežicah, kjer bo letos republiška razstava cvetja in zelenja, so se 20. marca zbrali delegati hortikulturnih organizacij iz vse Slovenije. Dogovorili so se za sodelovanje na prireditvi Hortikultura 76 in ob tej priložnosti slišali tudi prva poročila o poteku priprav na „Brežiško pomlad“. Poročili podpredsednika organizacijskega odbora Ivana Živiča so dopolnili predsedniki komisij in drugih možnih organov.

Na plenumu so vsi po vrsti podarjali, da je časa za pripravo razstave malo in da bodo zato potrebni podvojeni napor, ki sodelujejo

pri njeni organizaciji. Predvsem velja to za pridobitev finančne podpore, ki jo pričakujejo od delovnih kolektivov širom po Sloveniji. Prireditelj bo pomembna turistična in kulturna manifestacija, zato se jo dolžne podpreti vse tiste organizacije, ki so kakorkoli povezane s turističnim gospodarstvom, so poudarili razpravljalci. Razstava v Brežicah pa hkrati

pomeni še nekaj več, priložnost, ob kateri želijo hortikulturne organizacije začeti zaustavljati plaz onesnaževanja in tako ohraniti čimveč zdravega okolja za prihodnost. Del denarja, ki ga namenja gospodarske organizacije za vsakoletno republiško razstavo, naj bi stalno opajal razpoložljiva sredstva društev in zagotavljal njihovo enakomerno rast.

Predsednica zveze HKO Slovenije, inž. Jelka Kraigher je ob tem opozorila na nujnost medsebojnega povezovanja vseh, ki se ukvarjajo z varstvom narave. Moč je v enotnem nastopu, ne v razdrobljenosti.

Po seji so se udeleženci sprehodili še po Brežicah, da spoznajo mesto, ki bo sprejelo razstavo in v katerem naj bi ta prireditev naredila bistven premik v odnosu do okolja, v katerem živimo in delamo.

JOŽICA TEPPEY

OBISK REPUBLIŠKE KOMISIJE

V ponedeljek, 22. marca, so Črnomelj obiskali predstavniki komisije za vloge in pritožbe pri republiški skupščini. S člani komisije za vloge in pritožbe pri črnomeljski skupščini in predstavniki družbenopolitičnih organizacij so se pogovarjali o težavah pri tem delu in o zadevah, zaradi katerih se občani največ pritožujejo. Seznanili so se, kako to rešujejo v Črnomlju.

NA VRSTI RAZPRAVA O IZOBRAŽEVANJU IN ŠOLSTVU

Svet za vzgojo in izobraževanje pri SZDL – zasedal je v petek, 19. marca – je izdelal akcijski program o usmerjenem izobraževanju in preobrazbi srednjega šolstva v občini. Zadožili so posamezne nosilce za vodenje javne razprave o tem.

„MLADI V DOMU“

Gojenci Dijaškega doma Majde Šilc iz Novega mesta so 18. marca izdali prvo letošnjo številko glasila „Mladi v domu“. Objavljeni prispevki prikazujejo življenje in dejavnost domače mladine, uredniški odbor pa je dal tiskati poseben poudarek pesniškim in proznim prispevkom, glasilo pa so popestrili mladi likovniki.

M. T.

KRITIČNO O SINDIKATU

Osnovne organizacije sindikata v krški občini so minuli teden na svojih šestih sestankih obravnavale poročilo o delu občinskega sveta Zveze sindikatov, predlog delovnega načrta za tekoče leto in predlog finančnega načrta. Delegati so posredovali pripombe na letni konferenci, ki je bila sklicana za torek, 30. aprila. Med pomembnimi nalozami, ki se jih bo lotil sindikat, bo med drugim usposabljanje novo izvoljenih organov samoupravnih delavske kontrole. Seminarji zanje se bodo vrstili v maju. V istem mesecu bodo obravnavali tudi srednjeročni načrt občine, v njih pa posebej poskušali uveljaviti družbeno akcijo za graditev delavskih stanovanj.

OBČNI ZBOR DRUŠTVA SLUŠNO PRIZADETIH

7. marca je imela novomeška organizacija Zveze gluhih in naglušnih prvi občni zbor po delegatskem načinu. Po novem zakonu o društvih se organizacija odslej imenuje „Društvo slušno prizadetih Novo mesto“ in pokriva področje črnomajške, metliške, novomeške in trebanjske občine. Na zboru so delegati sprejeli predračun za letošnji dragoceno darilo, filmsko kamero, s katero naj bi v bodoče ovekoveli sodelovanje. V drugem delu zbora je inž. Tone Hrovat, predsednik novomeškega hortikulturnega društva, govoril o onesnaževanju okolja in poudaril zahtevo po čimprejšnji spremembi okolja v dobro ljudi. Prisotne delegatke so bile ob šopku vrtnic deležne čestitke ob dnevu žena.

ALOJZ RUPNIK

Borci Gubčeve in Cankarjeve brigadel

Ob obletnici borb v ribniški dolini in velike zmage v JELE-NOVEM ŽLEBU

V A B I M O

Vse bivše borce Cankarjeve in Gubčeve brigade na tradicionalno srečanje, ki bo v petek, 26. marca, ob 19. uri v spodnji dvorani doma JLA v Ljubljani. Posebnih vabil ne bo. Udeležite se srečanja v čim večjem številu.

ODBOR obseh brigad

Spomin na Majdo Šilc živi!

Vezi med borci in gojenci Doma Majde Šilc so trdne

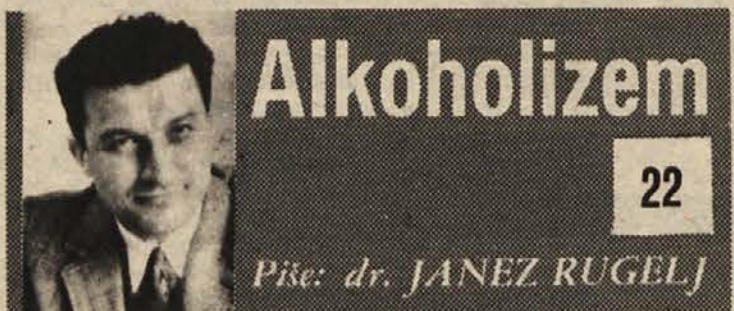
17. marca 1923 je bila rojena narodna herojinja Majda Šilc, po kateri nosi ime dijaški dom v Novem mestu. Rojstni dan hrabre skojevke so si gojenci doma izbrali za svoj praznik in so ga v soboto proslavili že deveto leto zapored. Tokratna proslava je bila še posebno slovesna, saj so gojenci pripravili bogat kulturni program, v svojo sredo pa so povabili številne borce ljubljanske brigade, v katere vrstah se je bojevala in padla Majda Šilc.

Zbranim je o pomenu srečanja med mladim rodom in borci govoril Vladimir Šenk-Gaber, plodno desetletno sodelovanje med gojenci

doma in borci ljubljanske brigade pa je z diapozitivni in drugim slikovnim gradivom predstavil Hinko Bratož-Oki. Borci so gojencem izročili dragoceno darilo, filmsko kamero, s katero naj bi v bodoče ovekoveli sodelovanje.

Kulturni program je obsegal partizansko poemo, izbor pesmi na temo NOB, ki so jo recitali gojenci, nekaj belokranjskih ljudskih plesov, ki jih je predstavila folklorna skupina gojencev, za nepozabno doživetje pa sta poskrbela prva ljubljanske opere Vilma Bukovčeva in Ladko Korošec.

M. TRATAR

Alkoholizem

22

Piše: dr. JANEZ RUGELJ

Zig psihiatrične bolnika je neizbrisen, predvsem zaradi narave dela psihiatrije, ki je duševnega bolnika izolirala iz njegovega naravnega okolja, namesto da bi ga zdravila skupaj z njegovo družino.

Psihiatrične bolnike so nekoč vklepali v verige, še pred kratkim so jim natakili ovirnico, danes pa psihiatrija uporablja kemično ovirnico (razne vrste pomiril).

Pripravljenost psihiatrije, da izolira iz družbe ljudi, ki motijo družinsko in delovno okolje (ne spadajo v zapor), je le-to privedla v situacijo, ko se je borila za čim večje število postelj, da lahko čim več tistih, s katerimi družine in delovne skupine niso zadovoljne, zbere pod svoje okrilje. In vse to v imenu medicine! Razraščala se je huda nevarnost psihiatizacije družbe, ki pomeni pravzaprav svojevrstno obliko organiziranja nasilja, v katero je vpleteno čedalje več psihiatrov in bolnikov. Poudarek je torej na nasilju. Analize so

namreč pokazale, da ima človek na Zahodu desetkrat več „možnosti“, da ga spravijo v duševno bolnišnico, kot pa da se vpiše na univerzo. To pa je že grozljivo.

V zadnjem času se je v nedrjih tradicionalne psihiatrije pojavilo gibanje pod imenom antipsihiatrija, to je smer, ki pomeni v bistvu zaničanje tradicionalne psihiatrije, saj ima duševno motnjo (tudi alkoholizem in druge narkomanije) za odraz določene družbene situacije, predvsem pa odnosov v družini kot osnovni celici družbe. Takšen način gledanja na duševne motnje in boleznin odvisnosti pa teži h koreniti spremembi v medčloveških odnosih v družini in delovni skupini, s tem pa tudi v terapevtskih obravnavah v psihiatriji. Nosilci omenjenih revolucionarnih pogledov so predvsem marksistično usmerjeni psihiatri na Zahodu.

Zastavilo se je vprašanje, kako sporezati korenine množičnega psihiatričnega nasilja (tako antipsi-

hiatrija imenuje tendenco po psihiatizaciji družbe). S poskusom reformiranja obstoječih psihiatričnih bolnišnic? Kje pa, saj so tovrstna prizadevanja po francoski buržoazni revoluciji pokazala, da so spremembe skrajno počasne in povsem nezadostne! Našli so izhod, ki je z dialektičnega stališča edino sprejemljiv: čimprej likvidirati psihiatrične bolnišnice – duševne bolnike, alkoholike ter narkomane pa zdraviti v družinskem in delovnem okolju. Metode za uveljavljanje teh načel – gre pravzaprav za realizacijo marksistične teorije osvoboditve človeka na tem področju – pa je razvila sodobna socialna psihiatrija (v večjem obsegu samo v Jugoslaviji, kar gre nedvomno pripisati pogojem dela v samoupravnem socializmu, ki omogoča premagovanje konzervativnosti in odporov, ki koreninijo v razredni družbi). Predaleč bi nas odvedlo, če bi hoteli prikazati vse oblike odporov tradicionalne psihiatrije proti prizadevanjem za osvoboditve ljudi, ki imajo duševne probleme. Bralce pa bo zanimalo, kako smo te ideje začeli uresničevati, kljub odporom, v naših razmerah.

BOLNICA V ŠKOFIJI KOT ANTIPSIHIATRIČNA INSTITUCIJA

Poglaviti cilj antipsihiatrije je poskus humanizacije psihiatrije v tem smislu, da klientu vrača dostojanstvo in ga usposablja za popolno

vrnitev v družbo. Te cilje pa je možno uresničiti samo, če se povsem spremeni odnos med psihiatrom (in drugimi terapevti) in klientom. Gre za posebno kvaliteto občutljivosti za probleme človeka (in njegove družine), ki ga je življenje privedlo v takšno duševno zagato, da sam ne more najti pravega izhoda.

Center za zdravljenje in preprečevanje alkoholizma v Škoflji je bil v letih 1971–1973 enota klinične bolnišnice za psihiatrijo, torej sestavni del psihiatrične bolnišnice. Trije psihiatri (s pomočjo enega od dveh specializantov), 7 višjih medicinskih sester, psiholog, muzikoterapevt in laični terapevt smo obravnavali okoli 120 alkoholikov (do 90 „ležečih“ in do 30 v dnevnem oddelku). Zdravljenje je trajalo okoli tri mesece. V omenjenem času smo zdravili okoli 1500 alkoholikov, okoli 600 strokovnjakov pa se je pri nas udeležilo raznih seminarjev o alkoholizmu. V socioterapevtske dejavnosti za družine in predstavnike delovnih organizacij smo vključili nad tri tisoč svojcev in delovnih tovarišev naših klientov.

Celoten proces obravnave alkoholikov je bil organiziran tako, da je v bistvu predstavljal kompletno zaničanje delovnih metod tradicionalne psihiatrije. Pri organiziranju dela smo se oprli predvsem na izkušnje prof. dr. Vladimira Hudolina iz Zagreba, ki je sodobno začel obravnavati alkoholike že 1964, na marksistično teorijo odtujenja človeka

(alkoholizem predstavlja skrajno stopnjo odtujitve človeka) ter na bogato in še zmeraj premalo ovrednoteno izročilo A.S. Makarenka.

Da bi bralcem vsaj malo „pričralli“ „veličastno zgodbo“ številnih in raznoterih dejavnosti, ki so omogočale osvoboditve nekdanjega alkoholika, bomo našli (in na kratko opisali) samo najpomembnejše posebnosti in dejavnosti, ki so ustvarile tisto spodbudno ozračje, v katerem so alkoholiki in svojci postopoma začeli verjeti, da se bodo rešili:

– Zdravljenci so bili angažirani ves dan: jutraj telovadba, potem so vse sili pospravili (snažili za njih nismo imeli), dopoldne terapevtsko delo v malih in velikih skupinah, popoldne delovna terapija, zvečer kulturno-prosvetno delo.

– Cela sobota je bila posvečena raznovrstnim dejavnostim za družine zdravljencev: predavanja, sestanki, kulturno-zabavna prireditve, plesna terapija itd. Dosegli smo 100-odstotno sodelovanje svojcev.

– Ključni družinski član (običajno zakonec) je „moral“ preživeti z zdravljencem vsaj en teden na Škoflji in se udeležiti vseh dejavnosti (uresničeno šele 1973).

– Predstavniki delovnih organizacij zdravljencev so se „moral“ udeleževati enkrat na mesec celodnevne seminarja na Škoflji, na katerem je bil govor predvsem o poklicni rehabilitaciji zdravljencev v delovnih organizacijah.

– Vsi zdravljenci so bili vključeni v Matični klub zdravljenih alkoholikov v bolnici, ki je pomagal, da smo vsakega zdravljence (brez izjeme!), ki je uspešno dokončal zdravljenje, vključili v njegov področni klub, katerega je „moral“ s svojci obiskovati že v času zdravljenja v bolnišnici.

– Ker klubov leta 1971 v Sloveniji še ni bilo, razen pri psihiatričnih institucijah (Vojnik, Njegoševa 4, Stara Škofljica), smo postopoma ustanavljali klube povsod v Sloveniji (izven psihiatrije!), da smo tako zdravljencem ustvarili možnosti za njihovo nadaljnjo rehabilitacijo. Ker smo precej ljudi zdravili tudi iz Beograda, smo tudi tam ustanovili naš klub, ki še vedno dela. Da bi onemogočili „psihiatrično nasilje“ nad klubi, smo klubom dali status družbenih organizacij in tako ustvarili možnosti za sodelovanje javnosti, ki edina lahko zatre „psihiatrično nasilje“. Za terapevte klubov smo pridobili socialne delavce ter napredno usmerjene in družbeno angažirane zdravnike in medicinske sestre.

Vsakega nezaposlenega alkoholika (brez izjeme!), ki je uspešno dokončal zdravljenje, smo od julija 1971 naprej zaposlili. Zavzeli smo stališče, da je nedopustno nekdanjega alkoholika odpustiti iz bolnice brez službe, ker se sam v začetku ne more znajti in „mora“ (!) recidivirati. To je tako, kot če bi kirurg samo izrezal slepič, ne bi pa zašil trebuha.

Josip Broz Tito:

Vse globlji prepad med deželami

Dejstvo je, da so sedanji gospodarski odnosi na svetu v krizi. To se kaže med drugim v nestabilnosti proizvodnje in menjave dobrin, v naraščanju brezposelnosti in inflacije, neravnovesju v plačilnih bilancah, predvsem pa v čedalje slabšem položaju držav v razvoju in v poglabljanju prepada med njimi in razvitimi državami. Vse to nas opozarja, da je sedanji sistem mednarodnih gospodarskih odnosov, ki nenehno reproducira razdeljenost sveta v prid razvitim državam, preživel. Takšna gibanja porajajo tudi socialno nestabilnost in politične krize v številnih državah. Tako nastajajo tudi nevarna žarišča na svetu. Razporeditev svetovnega dohodka in suvereno razpolaganje z naravnim bogastvom sta važna pogoja za premostitev sedanjih nasprotij v mednarodnih odnosih. Zato se tako odločno zavzemamo za novo mednarodno gospodarsko ureditev. Pri tem pa smo realisti in ne mislimo, da se da to doseči čez noč. Z reševanjem konkretnih in najbolj perečih problemov bomo ublaževali nevarnost konfrontacij ter se postopoma usmerjali po poti skladnejšega razvoja vseh delov sveta. Ta hip je zlasti pomembno, da začnemo uresničevati resolucije 6. in 7. izrednega zasedanja generalne skupščine.

Milka Planinc:

Sposobni obvladovati svoje naloge

Ko je govor o tem, ali je delavski razred sposoben obvladovati svoje naloge, ki stojijo pred družbo, so mnogi nezaupljivi. V ZKJ ni take dileme: delavci so od leta 1950 nenehno delali in naredili izpit v samoupravnem razvoju družbe. Naša naloga je sedaj bolj zapletena, toda tudi delavski razred je sposobnejši, je odločujoč faktor upravljanja v svojem delovnem kolektivu, v svoji naciji in svoji republiki, ko se združuje na širšem jugoslovanskem planu in tako cementira bratstvo in enotnost, skovano med našim bojem.

(Predsednica CK ZK Hrvatske)

Ilija Vakić:

Ne le knjigovodske spremembe

Spremembe v obračunskem in plačilnem sistemu niso zgolj knjigovodsko-tehnične operacije, temveč predpostavka za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov in uveljavljanje vloge združenega dela in celotne družbene reprodukcije na načelih, sprejetih z ustavo in sklepi X. kongresa ZKJ. Te spremembe pomenijo realizacijo sklepov četrte seje predsedstva ZKJ, ki zahtevajo korenite preobrate v načinu oblikovanja in izkazovanja realnega dohodka.

(Iz razprave predsednika gospodarske zbornice Jugoslavije)

Dr. Berislav Šefer:

Dokončno: kdo živi na tuj račun?

Ne moremo se sprijazniti s povečanjem cen, da bi tako krili stroške neracionalne proizvodnje, zalog ali celo nerealnih investicijskih načrtov. Stvarni tržni odnosi so taki, da se z zvišanjem cen ne morejo odpraviti težave, temveč nasprotno. Za nami so časi, ko so se lahko eni razvijali na račun drugih. Novi ukrepi bodo dokončno odkrili, kdo živi na tuj račun. Niti en sistemski zakon ne bo dober, če obstoje naklepi, da se troši tuj dohodek. Zahtevajo se čisti računi v vsakem okolju in neposredno odločanje delavcev v sferi delitve pridobljenega dohodka.

(Iz besed podpredsednika ZIS)

Filatelistični kotiček

ZE DRUGIČ CANKAR

Prva znanaka s podobo Ivana Cankarja je bila izdana 16. decembra 1960 v seriji šestih znanak, ki so bile posvečene za kulturo zaslužnim možem iz preteklosti. Po načrtu M. Zlamalika iz Beograda je bil Cankar upodobljen na zeleni znanaki za 15 din. Tedaj je bilo 15 din nominalna poština za razglednice, zato je bilo natisnjenih dva milijona znanak, kar pomeni, da je šla Cankarjeva podoba na znanaki po celem svetu. Ob stoletnici pisateljevega rojstva bo 10. maja izšla posebna spominska znanaka s podobo Ivana Cankarja. Frankaturna vrednost znanke bo 1,20 din. Tako bodo imeli izbiralci znanak v zbirkah kar dve znanaki s podobo velikega pisatelja, kar je do zdaj edinstven primer pri spominskih znanakah, ki so posvečene znamenitim Slovencem.

A. A.

FILATELISTK JE PET

V filatelističnem kotičku Dolenjskega lista smo prebrali o dolgoletni in delovni blaginčarki kočevskega filatelističnega društva Mariji Andolškovi, sicer tajnici osnovne šole. Cestitkam se pridružujemo, saj je vzor vestne družbene delavke. V sestavku pa sta bili dve netočnosti, zato ju popravljamo. Andolškova je namreč druga ženska, ki je za vestno delo prejela zlati znak Filatelistične zveze Slovenije. To priznanje so na Slovenskem do zdaj dobile samo tri ženske. Popraviti moramo tudi ugotovitve, da v društvu ni samo Andolškova, ampak so ob njej še štiri filateliste.

Gobarji, pomlad bo kmalu tu!

Na televizijskem zaslonu so nam pred kratkim pokazali gobarja, kako brska po mahu, nabira majhne gobe, užijne podmahovke. Tudi opisal jih je. Verjetno marsikateri gledalci niso mogli dojeti, kakšna goba naj bi bila to, posebno tisti, ki nimajo barvnih zaslonov. Nabiralec je gobe pač imenoval, kakor jim pravijo po domače v kraju, kjer je gobe nabiral.

Ta goba ima slovensko ime marčevka (Higrophorus marzuolus). Domača imena pa ima v različnih krajih različna: marčeva maslenka, marčna maslenka, marčna voščena, marčnica, maslenka, podmahovka, polževka, pomladna polževka, prava sneženka, snežka, velikonočnica.

To je zgodnja pomladanska goba, ki je ne motita mraz in hladno vreme. Raste, ko skopni sneg, že marca in do aprila, pa tudi še maja, če je hladno. Najdemo jo zlasti v gorskih iglastih in listnatih gozdovih, ki imajo z mahom pokrita tla. Je dokaj redka. Raste med mahovjem v majhnih skupinah, zavarovanih pred vetrom.

Klobuk ima v začetku izbočen, kasneje raztegnjen in močno vegast. Klobuk spreminja barvo po starosti: od bele, dimaste, vijoličaste do rjavo črnkaste. Lističi in kocen so beli. Potrebno je, da marčevki takoj, ko jo utrgate, olupite kožico na klobuku. Za jed jo pripravite kakor druge užitne gobe. Več o njej lahko preberete v Gobarškem priročniku Jožeta Groma.

Gobarji, pomlad rine v deželo, pripravimo se! Prav bi bilo, da bi najbolj znani kočevski poznavalec gob in gobar Herman Kofar, upokojeni gimnazijski direktor, zbral gobarje in nam kaj več povedal o gobah. Napisali bi tudi načrt za skupinsko nabiranje gob. Tako bi boljše spoznavali gobe in njihova rastišča in si izboljšali prehrano s sadovi naših gozdov.

ANDREJ ARKO

ŠRANGA NA STARI NAČIN. Fantje in dekleta iz Jelševca in okolice (Trebeljansko) so na predpustno soboto priredili šranganje po starih običajih. Nevesta je odšla iz domače fare, zato so mladinci poskrbeli, da ne zastoj. Zenin je moral plačati in pogostiti 'šrangarje', da je lahko odpeljal nevesto. Iztržek so mladinci namenili novostanovljenemu gasilskemu društvu Velika Strmica za pomoč pri gradnji novega gasilskega doma. (Foto: Leopold Pavlin)

RAZPIS Z „BRADO“!

Komisija za družbeno pomoč pri sevniški samoupravni stanovanjski skupnosti je 20. februarja objavila razpis za oddajo stanovanj iz sredstev solidarnostnega sklada in ga pravočasno razposlala podjetjem, krajevnim skupnostim in drugim. Toda v Krmelju se je razpis pojavil na oglasni deski šele 18. marca, to je dva dni pred koncem roka za vložitve prošnje. Kdo je kriv za tako počasno obveščanje? Naj pripomnimo, da je bil razpis izobesen šele na pobudo Milana Levstka, člana sveta KS Krmelj, lanskega razpis pa sploh ni bil izobesen. Kako naj občani, ki se zanimajo za taka stanovanja, v dveh dneh dobijo vsa potrebna dokazila in pravočasno oddajo vlogo? Kaj je oviralo tajnika KS Krmelj, da je bil razpis posredovan s tako veliko zamudo? Pa tudi upokojenci nismo bili z razpisom seznanjeni v lastnem društvu! Kdaj se bodo vsi zavedali, da je hitra in popolna obveščanje eden glavnih pogojev za doseg tega ali onega, kar ljudem nudi vsakdanjik in zagotavlja ustava? BORIS DEBELAK Krmelj

Mladi so brez prostorov

V Suhadolu se je zapletlo pri napeljavi vodovoda

Osnovno organizacijo ZSMS Gabrje sestavlja aktivna iz Gabrja in Suhadola. V prvem je 43 in v drugem 25 članov, oba aktivna pa delujeta vsak zase, le za nekaj akcij je predvideno skupno delo.

Cetudi so mladinci v Gabrju pred nedavnim ustanovitveno kulturno društvo, dalj od prirejanja pioslav se niso prišli, ker nimajo primernih prostorov. Sestajajo se v šoli in upajo na boljše dni, ko bodo imeli lastne prostore v novem domu. Mladina v Suhadolu pa se zbira kar v zasebnih stanovanjih. Lani so bili mladi Suhadolčani zelo dejavni pri popravilu cest, dasi menijo, naj jih popravljajo tisti, ki imajo avtomobile ali pa jih še bodo imeli.

ANTON LUZAR

Sploh je cesta od Suhadola do Gabrja v slabem stanju tudi zato, ker ni gramoza, v zimskem času pa jo pljuži zelo neredno. Lani je bila v Suhadolu napeljana javna razsvetljava, ki pa ne služi svojemu namenu, zato je lep primer za to, kako se da denar vložiti v — ni! Trenutno je na dnevnem redu vprašanje priključitve vodovoda nekaj oddaljenim hišam. Zapletlo se je zaradi slabe organizacije in nesolidarnosti nekaterih. Kar lahko se zgodi, da bodo posamezni vaščani ostali brez vode. Zgrešeno početje odgovornih v zvezi s tem so na zadnjem sestanku kritično ocenili tudi mladinci.

RAZMERE V KRŠKEM

V Krški občini so delavci in kooperanti v Agrokombinatu Krško vedno močnejši dejavnik v kmetijstvu te občine; nosilec kooperacije, kateri odpirajo vse širšo fronto v vseh panogah, še posebej v živinoreji, sadjarstvu in vinogradništvu. Hkrati pa so tudi nosilec ideje o povezovanju kmetijstva in živilstva v posavski regiji.

No, marsikaj bi se lahko naredili, pa... Kar pogledamo na tem področju imajo 90 tisoč hektarjev zemlje. Od tega 21 % njiv, 25 % travnikov in 3 % vinogradov. Govedi imajo vsega 25 tisoč, torej niti eno govedo na 1 hektar in komaj enega prašiča na en hektar obdelovalne zemlje! Tega sta nedvomno kriva presentimetalen odnos do zemlje in

zastareli način dela na zemlji. Toda ali je tega kriv samo kmet, se sprašujemo. Hkrati pa odgovarjajo z — ne! Glejte, pravijo, ni dolgo tega, kar smo povsem opustili vzgajanje samoupravljalcev, strokovno vzgojo kmeta, žena in mladine. Kmetje iščejo izhod iz gospodarskega položaja. Kmetijska pospeševalna služba — to pa je danes močna strokovna sila, saj ima društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov 70 članov — ima posluh za želje kmetov. Toda pri tem in takšnem posluhu, ki ga kmet kaže za napredek svojega gospodarstva, nemalokrat prihaja do anarhije, do posameznih, ne pa do načrtnih rešitev.

Pospeševalne službe nimajo programov. Ti so največkrat samo v glavi, premalo pa jih je ekonomsko in projektno izdelanih. Tako področje, ki je po svoji naravi danosti eno najbogatejših v Sloveniji in primerno za vse kulture, saj ima 25 % zemlje v ravnini in vsega komaj 4 % neobdelovalne zemlje, v kmetijstvu zelo zaostaja.

Podobno je z obnovo vinogradov. Občine so morale izdelati razvojni

Treba je najti prave poti

Premajhna proizvodnost je tudi krivec za inflacijo

Dan za dnem postaja bolj jasno, da tičijo vzroki za inflacijo tudi v naših gospodarskih razmerah, zlasti v premajhni proizvodnosti, ki je hkrati vzrok za nesmotno in drago proizvodnjo ter zmanjševanje konkurenčnih sposobnosti našega gospodarstva na svetovnem tržišču.

Glavna krivica za premajhno proizvodnost sta slaba organizacija dela (neka raziskava je pokazala, da delavci v neposredni proizvodnji dejansko delajo na dan le 5 do 6 ur, v administraciji pa celo uro manj!) in neprimerno spodbujanje k delu. Posledica tega je prehajanje visoko kvalificiranih delavcev iz gospodarskih v negospodarske panoge, poleg tega pa, da tisti delavci, ki se čutijo za svoje delo premalo nagradjeni, iščejo dodatne vire zaslužka drugod. Zato postopno zanemarjajo redno delovno mesto in — do premajhne proizvodnosti ni več niti koraka!

Bolj ko doslej bi morali podpirati tisto, kar vodi k boljšim delovnim rezultatom. Med to lahko uvrstimo razumnejša merila za nagradjevanje po delu, posebno tam, kjer je osnovna osebnostna dohodna norma. Da bi se proizvodnost povečala, je treba pri delovnih ljudeh okrepiti zavest, da so v tozidih oni tisti, ki resnično odločajo o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

BOJAN DUŠIČ
Pavlova vas 11

Glavo iz peska!

Ze štejemo leta, odkar so bile ustanovljene komisije za ugotavljanje izvora premoženja. Pa so komisije, ki naj bi stopile na prste socialnim razlikam, opravile zaupano jim nalogo? Ne, saj z raznih strani prihajajo glasovi, da njihovo delo ni bilo vselej in povsod dosledno in učinkovito. Morebitna posledica tega je, da na področju socialne politike ni prišlo do vidnejših sprememb ekonomsko-socialnega položaja delavskega razreda.

Do pridobivanja premoženja, ki ni rezultat vloženega dela, v nekaterih sredinah niti komunisti ne zavzemajo odločnih stališč in, kar je še posebej vpijčeno, do posameznih primerov neupravičenega bogatenja se ne odzivajo z enako mero. Redke so občinske komisije za ugotavljanje izvora premoženja, ki so temeljito opravile zadano nalogo in javno objavile ugotovitve. Ali je kakšen razlog, da ne bi s prstom pokazali na tiste, ki so obogateli na račun tujih žuljev? Najbrž ne!

Komisije nahajajo pri delu različne ovire, med katere lahko štejemo celo pomanjkanje predpisov, zlasti močni pa so odpori in pritiski z vseh strani. Njihov namen je jasen: onemogočiti razkritje takih ali drugačnih izkoriščevalskih primerov, dejstev, pa tudi pobud. Toda vseeno ni sprejemljivo, da nekatere komisije lastno nedelavnost ali nespособnost opravičujejo z izgovarjanjem na omenjene pojave. Saj je znano, da nekatere komisije niso uskladile svojega dela z različnimi pristojnimi organi, še posebno pa ne z delavskimi kontrolami v tozidih. Res je že čas, da se komisije dokončno zavejo svoje pomembne družbene vloge in temu primerno postanejo sposobne odločno ugotavljati, kdo so tisti, ki so postavili na laž temelje socializma — v svojo korist!

BOJAN DUŠIČ

Zakaj živi le še na papirju

Kritično pismo o razmerah v KS Mozelj, o vzrokih za nesoglasja in odstopa

Krajevna skupnost Mozelj pri Kočevju je čez noč zamrla. V njej ni več čutiti nekdanjega delovnega poleta, zagnanosti, tistega prešernega veselja, značilnega za vaške ljudi. Krajevna skupnost sicer še obstaja, vendar le še na papirju.

Režiser takega stanja je en sam človek, ki je postal strah in trepet vaščanov in ki si privoščil prav vse, od prekupečevanja z lesom, pločevino itd. do priprave nasilnega vdora v prostor krajevnih skupnosti. Skoraj z vsemi ljudmi v vasi je sprt in postaja iz dneva v dan bolj nevaren. Toda kot da mu nihče nič ne more. Piše se: Niko Jezerski.

Zaradi izgube dvorane krajevnih skupnosti in predvsem zaradi nezainteresiranosti družbenopolitičnih organizacij v Kočevju do takega družbeno negativnega pojava so dali predsednik zbora volivcev, predsednik ZB, blaginjak in celotni izvršni svet KS Mozelj odpoved. O vzroku odpovedi so bile odgovorne družbenopolitične organizacije v Kočevju pravočasno obveščene,

toda storile niso ničesar (razen neuspelega poskusa deložacije, prisilne preselitve).

Od prijave nasilnega vdora v prostor krajevnih skupnosti je minilo že pet mesecev, toda na naše pismene pritožbe iz Kočevja sploh ne odgovarjajo, na ustne pa nas tolažijo, da se take zadeve urejajo zelo počasi. Januarja letos sem prijavil tov. Jezerski, ker me je poskusil fizično napasti in mi grozil, da mi bo šla glava stran in da se ga naj v bodoče izogibam. Vendar postaja ljudske milice v Kočevju ni ukrepala in v prijavi navedenih priči še do danes ni zaslišala. Zaradi ogroženosti sem jih zaprosil za varnost, vendar sem bil spremlja deležen le trikrat. O odvzemu orožja nočejo sploh ničesar slišati.

Funkcija KS Mozelj je popolnoma zbledela. Nihče ne ve več delati in ljudje se med seboj samo pripravljajo in sovaržijo. Tako brezbržen in neodgovoren odnos družbenih dejavnikov do vaške KS je protistaven.

Zaradi takega odnosa imajo družbeno negativni ljudje proste roke in lahko počenajajo, kar se jim zljubi, kot na primer Niko Jezerski v Mozlju.

Tisti, ki zatiskajo oči pred takimi negativnimi pojavi in jih celo podpirajo, delajo hote ali nehoti napake s hudimi posledicami. Občinska konferenca SZDL bi morala bolj pomagati, da bi se KS kot temeljna samoupravna skupnost bolj uveljavila. V KS Mozelj se čutimo odrinjene in prepuščene samim sebi.

V pojasnilo samo še to: dobra volja in zavzetost posameznikov še nista dovolj, da bi delovni ljudje rešili svoje probleme že v sami KS. Pri tem morajo sodelovati občinski družbenopolitični organi, od katerih pričakujemo spodbudo in vsestransko podporo. Primer v Mozlju dokazuje tudi, da so nepravilnosti krivi nezeli ljudje, ne pa sistem samouprave. Za sebe moram reči, da sem si delo v KS predstavljal povsem drugače. Mislil sem, da bomo resnično delali in si skupno prizadevali za boljše jutri, ne pa da bom moral prositi za pomoč na milici, sodišču in še kje drugje. Dela sem se lotil prostovoljno in po svoji želji sem se tudi umaknil. Poti nazaj ni več.

IVE STANIČ
Mozelj 9

Igrajo težavam navkljub

V Dolenjskih Toplicah je dramska sekcija pripravila spevoigro „Svojeglavček“ — Scena, plod iznajdljivosti

Dramska sekcija prosvetnega društva „Maks Hengman“ iz Dolenjskih Toplic se je prejšnjo soboto in nedeljo predstavila domačemu občinstvu s spevoigro „Svojeglavček“. Lani je sekcija igrala komedijo „Na-

vaden človek“ Branislava Nušića. Letos so jo ponovili na domačem odru in gostovali tudi na Dvoru.

Obe igri je režirala tovarišica Zvanova, ki je potožila, da imajo pri delu sekcije največ težav z vajami, kajti nikakor se ne morejo zmeraj zbrati vsi: člani so povečini delavci, nekateri delajo celo v dveh izmenah, zato jih običajno pride na vaje le polovica.

Pri zadnji predstavi me je presenetila lepa scena, zato sem Zvanovo povprašala, kako jim je uspela. „Plod našega dela je! Nekaj kulisa nam je ostalo od prejšnje igre, gorenjsko hišo z balkonom je izdelal eden naših sodelavcev, poslikal pa jo je Franci Urbančič iz Novega mesta, ki je sicer Topličan, pa nam je zastoj priskočil na pomoč. Oblike za dekleta sem naredila sama, telovniki in hlače pa so se našli v skrinji moje mame, ki je doma z Gorenjskega.“

In načrti za naprej? „Želimo si gostovanj,“ je povedala Zvanova, „toda malo nas skrbi, saj imamo slabe izkušnje z lanskimi gostovanji, ko smo skoraj povsod igrali pred napol prazno dvorano. Upamo, da bo tokrat bolje, saj je „Svojeglavček“ res vesela komedija.“

META FABJAN

V soboto, 20. marca, sta se drugi poročila Ana in Jože Slak. Ana, rojena leta 1906 in Jože, rojen 1897, imata v svojem zakonu pet otrok. Stanujeta v Jablani, prvič pa sta se poročila pred petdesetimi leti v Mirni peči. Družina je med NOB veliko pomagala partizanom. Tudi mi jima želimo še veliko srečnih zakonskih dni. (Foto: B. Krže)

Kmetijsko potepanje po Posavju

Ko Bizeljani govorijo o prodaji vina, ne morejo preboleti svoje nekdanje zadruge, svojih kleti in svojih polnih naprav za vino, ki so jih odpeljali v Brezice. Kaže, da drugi bolj cenijo naše bizeljsko vino, kakor pa mi sami, pravijo. In še dodajo: in vse kaže, da je bizeljskega vina dovolj, če ga je le toliko, da ga je za „farbanje“. Za „farbanje“ vina in pivcev.

To pa se odraža tudi v odnosih. Zadruga s svojo razvito samoupravo članov je bila, a je zdaj ni več. Zadruga je zdaj TOZD, oddaljen od vinogradnikov in s poslovno enoto na Bizeljskem. Toda v takšni organizaciji, pravijo, neposredni pridelovalec ne more neposredno odločati. Kmalu, pravijo Bizeljani, v gorah ne bo več trte. Ne le zato, ker je vedno več dela prepuščeno ostarelim. Tudi obnova ne gre tako, kakor bi bilo treba. Tisti vinogradniki, ki so se lotili obnove, so svoje opravili in zemljo zrigolali, obljubljenih kreditov za nadaljevanje obnove pa ni. Hranilno-kreditna služba reši vlogo hitro, zataknje pa si pri banki. Ali je tega krivo pomanjkanje

denarja ali polzevo delo bančnega mehanizma, na Bizeljskem ne vedo odgovora.

Kako je z živinorejo? Na to vprašanje vam Bizeljani odgovorijo: Ne vprašajte! Predvsem tako, da bi na naših travnatih površinah imeli lahko precej več živine, kot je imamo. Tembolj, ker se nad ceno ne moremo pritoževati. Ne nad ceno, ki nam jo kupci plačajo doma, pa tudi ne nad „izvozno ceno“ živine. Večino naše živine namreč prodamo kupcem iz sosednje Hrvaške. Ti dobro plačajo, zlasti mlado in za pitanje primerno živino. Sicer pa tudi naša domača podjetja plačajo našo živino bolje, če jo prevzemajo onstran republiške meje.

Po takšnih razgovorih v bizeljskih vaseh sem prišel do sklepa, da je za Bizeljane prava sreča, da so ob republiški meji. In prav je tako.

plan kmetijstva. Vinogradniški rajoni so, čeprav prirodna enota, razdeljeni na eno ali več občin. Zaradi tega je obnova vinogradov nenačrtna in neenotna. Namesto da bi vinogradnike organizirali, jih dezorganiziramo, pravijo. Agrokombinat obnavlja 10 ha, kmetje pa 50 ha vinogradov. Toda obnovo, prav tako kot na Bizeljskem, zavira prepočasno odobranje kreditov pri bankah.

V Krškem imajo tudi močno kmečko skupnost za vzajemno varstvo živine. Lani so imeli v varstvu le 350, zdaj pa že nad 1400 glav, čeprav vedo kmetje zelo malo o vzajemni pomoči in kmečkih skupnostih.

V tem zimskem času pa so zelo razgibali kmečko mladino: pripravili so kviz „Kaj veš o kmetijstvu“, v zimsko izobraževanje pa so vključili več predavanj s skupnim naslovom „Vloga mladih zadržnikov v socialistični družbi“.

V SEVNIŠKI OBČINI

Na poti do Sevnice je v smeri Rake visoko pod hribi kraj Studenec, nekaj z osemletko in živim go-

spodarskim ter kulturnim življenjem. Zdej je dvorana gosilskega doma največkrat prazna. Kmetje, ki so imeli lani slabe izkušnje pri kooperacijskem pitanju živine, je nočejo več pitati. Barantanje s ceno in obračunom Obrata za kooperacijo pri KK „Zasavje“ v Sevnici jim ni všeč. Nagrade za dobre pridelovalce mleka so nepravilne in pesek v oči. Komu je namenjenih 31 milijonov Sdin, ki jih je mlekarja nakazala Kombinat, ne vemo; mleko naj bi nam raje poštono obračunali in plačali, pravijo. O mlekarjskih skupnostih ne vedo nič. Sporazum o tem krojita mlekarja in kombinat po sojve, brez sodelovanja pridelovalcev mleka.

V Sevnici so za integracijo kmetijskih organizacij Posavja in niso. Kakšna bo samostojnost posameznih organizacij potem? Kako se bo potem odražala občinska politika? Takšna in podobna vprašanja so vzrok oklevanju pri povezovanju kmetijstva. Upajo, da bo temu oklevanju kos nov medobčinski odbor Gospodarske zbornice Slovenije.

STEFAN KUHAČ

V spomin Franca Ivanca

V soboto, 13. marca, nas je globoko pretresla nepričakovana in žalostna vest, da je prenehalo biti srce našega dolgoletnega delovnega tovariša, prijatelja in kulturnega delavca Franca IVANCA. V času, ko se je zdravil v bolnišnici in doma, je v naših starih telo upanje, da se bo spet kmalu vrnil med nas, in težko smo pričakovali tega trenutka. Kruta usoda je prekrizala naše in njegove načrte, ki jih je nameraval uresničiti na delovnem mestu, v svojem zasebnem in kulturnem življenju.

Franco IVANEC se je rodil 26. julija 1922 v Koprivniku pri Kočevju v zavedni kmečki družini. V Horjulu se je želel izučiti usnjarskega poklica, vendar je vojna onemogočila uresničitev njegovih želja, saj je bil zaradi simpatiziranja z narodnoosvobodilnim gibanjem že 1941 preganjan in nazadnje odpeljan v taborišče Gonars, kjer je ostal skoraj do konca 1943. Ob kapitulaciji Italije se je prebil v domovino in takoj vključil v NOB, postal član SKOJ, v letu 1945 pa član ZKI.

Takoj po končani vojni je služboval v enoti VDV v Novem mestu, nato pa v kazenskem poboljševalnem domu v Mariboru pričel delati v službi izvrševanja kazni odvzema prostosti, v kateri je ostal do svoje prežgodnje smrti. Zaradi bogatih delovnih izkušenj, delovne zagnanosti in osebnih poštenosti je v letih 1959–1963 opravljal dolžnost upravnika prvega oddelka kazenskega poboljševalnega doma v Brešanici, nato pa neutrudno nadaljeval svojo uspešno življenjsko pot na pomembnih delovnih mestih v kazenskem poboljševalnem domu Dob pri Mirni.

Pokojni France tudi v prostem času ni poznal počitka. Delo na kulturnem področju pomeni pomemben del njegovega življenja. Že v Mariboru je kot pevec sodeloval v Slandrovem zboru, po prihodu na Mirno pa je takoj zastavil delo kot neutrudni organizator in sodelavec na kulturnem področju. Med delovnimi tovariši je takoj poiskal tiste, ki so imeli veselje do petja, in ustanovil pevski zbor. Kmalu je pritegnil tudi občane Mirne in zbor je začel delovati v okviru kulturno-prosvetnega društva Svoboda na Mirni, katerega dolgoletni predsednik je bil ravno pokojni France. Pod njegovim vodstvom je društvo postalo nosilec kulturnega življenja na Mirni, pridobilo ustrezne prostore in razvilo številne dejavnosti. Sodelovanje v pevskem zboru mu je dajalo novih delovnih moči. Tudi bolezen ni prekinila njegovega nepremagljivega veselja do petja, saj je še v decembru 1975 poln življenjske vedrine in načrtov sodeloval s svojim zborom na nastopu v Beli Krajini.

Ne le na kulturnem področju, tudi v družbenopolitičnih organizacijah Mirne smo srečevali pokojnega

Franca, toda ne le kot člana, temveč kot aktivnega delavca in vzgojitelja mladih.

Njegovo uspešno življenjsko pot potrjujejo številna priznanja in odlikovanja. Za svoje delo je pokojni France prejel v letu 1954 medaljo za delo, v letih 1952 in 1962 medalji za hrabrost, leta 1964 medaljo za sluge za narod, leta 1973 pa red dela s srebrnim vencem. Za delo na strokovnem področju izvrševanja kazni mu je Penološko društvo SR Slovenije v letu 1974 podelilo posebno priznanje.

Kako priljubljen in spoštovan je bil tov. France, smo videli tudi na njegovem pogrebu, ko smo se zadnjič poslovili od njega ob tako velikem številu občanov, znancev, prijateljev in sodelavcev. Na njegovi zadnji poti smo slišali besede tovarišev, ki so se od njega poslavljali v imenu sosedov, delovnih tovarišev, družbenopolitičnih organizacij in članov pevskega zbora Svoboda Mirna. Vsi, ki smo ga poznali in z njim sodelovali, ga bomo ohranili v nepozabnem spominu.

Sodelavci,
člani pevskega zbora

Kako je z mladino pred vrati?

Odgovarjamo na zapis, ki je pod naslovom „Mladina je ostala pred vrati“ izšel 18. marca letos v Dolenjskem listu na 16. strani.

Mladina na Sinjem vrhu ni še nikoli organizirala slovesnosti za dan žena in tudi letos ne. Vsa leta so jo organizirale žene. Za letošnjo proslavo smo pobirali prispevek po 50 dinarjev, ki ga je moral plačati vsak, kdor se je želel udeležiti proslave. Nobeden od mladincev ni prispeval niti dinarja, čeprav so vsi vedeli, da zbiramo denar.

Proslava se je lepo začela z govorom predsednika ZZB, a razpoloženje se je kmalu spremenilo v prepričanje, ki so ga začeli mladinci. Zahtevali so, naj pride oseba, odgovorna za prostor, ven. A zunaj jo je namesto šopka ali prijaznih besed dočakala ploha psov. Vstopa jim ni dovolila, ker preprosto ni bilo več prostora, pa tudi naša proslava ni bila javni ples.

Tako je bilo! In še beseda k očitkom, zapisanim v pismu sinjeverških mladincev. Da so nekateri naši mla-

„DR“ NA SENOVEM

V počastitev krajevnega praznika je 9. februarja na Senovem gostovalo Senta Jakobsko gledališče iz Ljubljane. Pripravilo je dve predstavi Nušičeve komedije „Dr“, ki prikazuje Beograd v predvojnem času, ko so imeli bogataši prvo besedo in se je dalo kupiti celo lažne diplome. Ob gledanju komedije smo se od srca nasmejali.

GLASBENA REVIIJA

14. februarja so na Senovem v reviji pevskih in glasbenih dejavnosti nastopili trije šolski zbori (otroški, pionirski in mladinski), z izborom narodnih pesmi sta se predstavila ženski pevski zbor iz Lisce in Senovski oktet, v instrumentalni izvedbi pa smo slišali gojence glasbene šole, rudniško godbo na pihala, šolski ansambel s Senovega ter zabavno-glasbeni ansambel Galeb.

TO STRAN STE NAPISALI SAMI

Premrazeni skorci, ki so se prehitro vrnili z juga. Posneto 10. marca v Prešernovi ulici v Kočevju. (Foto: Tone Ožbolt)

Hvala za pomoč ljudem in živalim

Sneg odrezal ljudi in živali od hrane — Vojaki prišli na pomoč

Šele 16. marca smo dobili kar tri priporočena pisma našega dopisnika Jožeta Križa iz Kuželja, ki jih je pisal 11., 13. in 15. marca. Zaradi snega namreč teden dni ni bilo nobenih zvez s Kolpsko dolino. Prislunimo nekoliko skrajšanim Križevim poročilom:

11. MAREC: Sneg, ki je padal od 7. do 10. marca, nas je odrezal od pošte, trgovin in sploh od sveta.

13. MAREC: Republiki Slovenije in Hrvaški bi se morali vendar že dogovoriti o pluzenju ceste Brod na Kolpi–Cabar. Komaj zapade malo več snega, že smo po več dni odrezani od sveta. Snega je nad meter in smo tako Slovenci kot Hrvati brez zvez s svetom. Otroci ne morejo v šolo, odrasli ne v službo. Primanjkuje živil. Pek iz Fare in Broda na Kolpi ni prišel 5 dni in smo brez kruha. Avtobusi ne vozijo. Avto ni prišel že 5 dni po mleko. Zdravnik je običajl z avtom nekje med Kuželjem in Gašparci in sta šla ponj dva vojaška traktorja. Kaj bo, če kdo zbolí, se ponešreči? Med vojno smo iz teh krajev veliko žrtvovali, zato bi bilo prav, da bi nam sedaj v primeru potrebe bolj pomagali. Zdaj, 30 let po vojni, je že dovolj razne tehnike, da bi nam lahko prišla preja na pomoč.

15. MAREC: Končno so se le spomnili na nas! 13. marca sta prišla dva mogočna vojaška buldožerja. Vaščani smo jih slišali že od daleč in dinci res pripravljeni sodelovati v vseh akcijah, vedo tudi miličniki. Svojo kulturo mnogi kažejo s kaljenjem nočnega miru. Mladina je stober bodočnosti, zato skušamo mater vzgajati svoje otroke v pošteno in delovne ljudi. Zal, za vse mladince ne bi mogli tega reči; marsikateri bi moral svojo „kulturo“ spremeniti, da bi bil tak, kakršen bi moral biti. „Zmagovite ženske“, kot nas v zapisu mladinci imenujejo, imamo otroke, a želimo, da naši otroci ne bi jemali zgleda po naših mladincih. Prizadete

Zakaj z nizkimi udarci?

V članku „Pri roletah se nič ne zatika!“, objavljenem v Dolenjskem listu št. 12. z dne 18. marca 1976 v rubriki „To stran ste napisali sami“, si podpisani Slavko Sedevec iz Ljubljane, Titova 180, vseskozi prizadeva oprati svoj neuspeh pri strankah na moj račun. Če bi bilo njegovo pisanje v čemer koli odsev resnice, predvsem pa v slogu, ki so mu tuji podtikanje in nizki udarci, ne bi odgovarjal, saj sem prepričan, da znajo sami naročniki najboljše oceniti storitve, ki jih opravlja tako jaz kot on. Ker pa me hoče s podtikanjem lažnih trditvev onemogočiti pri mojem nadaljnjem delu, sem njegovo pisanje primoran zavrniti.

Odkar se ukvarjam z roletarstvom, so moji nameni pošteni: hitro, dobro in po zmernih cenah opraviti vsako naročilo, ki ga sprejemem. Zavedam se, da je predvsem od moje sposobnosti odvisno, kako bom strankam stregel v prihodnje. Moji računi bodo še naprej čisti — tako do dobaviteljev, strank in davčne uprave kot do javnosti. Pri tem me tudi v bodoče ne bo zanimalo, kako posluje Slavko Sedevec, kje nabavlja material, kakšne cene postavlja in kakšne odnose ima s strankami, ker je vse to njegova stvar. Temeljito pa bom premislil, če mu bom še kdaj dal na voljo svojo hišo in ključ, da bi imel pri meni skladišče za material. Toliko naj povem, ko je v svojem pisanju že omenil „izkazovanje hvaležnosti“.

Lojze Medle

Šentjernejski upokojenci v mirenki Dani med razgovorom z inž. Jano Petrovac.

Sneg je umoril mnogo ptic

Nenadni zadnji sneg ni presenetil le ljudi, ampak tudi ptice. V Kočevju ga je zapadlo kar 1,10 m, živo srebro pa je padlo tudi do 22 stopinj pod ničlo.

V tej veliki stiski so pticam pomagali občani, posebno člani Društva za vzgojo in zaščito ptic. Ljudje so pokladali hrano v krmilnicah, na okna, balkone hiš in drugam. Hišam in hrani so se v nujni približave vseh vrst sinitke, zelenice, dieski in celo žolne. Vendar je veliko ptic tudi poginilo. Lovci so jih precej našli

zmrznenih v gozdu.

Zelo so trpeli skorci, ki so se letos izredno hitro vrnili z juga. Prve jate so priletele že konec februarja. Zajel jih je hud mraz, pa tudi hrane si zaradi visokega snega ne morejo iskati. Skorci neradi pridejo v krmilnice, ker so mesojedci, v krmilnicah pa je običajno samo razno semensko zrnje. Ko so ljudje opazili, da priletijo zaradi lakote tudi na loj in lojene pogače, namenjene sinitcam, so se hitro znašli: pokladali so jim mešanico zmletega mesa in loja. Tako so jih veliko rešili pogina. Zaščititi pred mrazom pa jih vendar ni bilo mogoče. Živi so ostali le tisti skorci, ki so se lahko spravili v skorčnice ali v kako drugo zavetje. Ljudje so vsako jutro našli pod drejem veliko zmrznenih skorcev. Menijo, da jih je v teh dneh zima pomorila nad 200, verjetno pa tudi več, a jih ljudje niso našli, ker so jih prej odnesle razne živali, mačke, psi in tudi lisice, ki se stalno zadržujejo v bližini vrtov in hiš.

Ljudje so storili vse, da bi rešili čimveč ptic, teh koristnih, lepih in prijetnih naših prijateljev. Zal jih ne mori le zima, ampak tudi škropljenje dreve, umetna gnojila in druga kemična sredstva za uničevanje mrčesa.

ANDREJ ARKO,
KOČEVJE

Izlet v „neznano“

V počastitev dneva žena so šentjernejski upokojenci pripravili za svoje članice „izlet v neznano“. V Trebnjem so si ogledali Trimo in Konfekcijo Labod, na Mirni pa Dano in obrat Kolinske. V vseh štirih delovnih organizacijah so jih lepo sprejeli in razkazali moderne naprave, s katerimi delavci izpolnjujejo proizvodne naloge. V Dani jih je inž. Jana Petrovac podrobno seznanila z izdelovanjem brezalkoholnih in alkoholnih pijač, moderni obrat Kolinske za predelavo krompirja pa jim je razkazal direktor Tone Kotar, šentjernejski rojak. Šentjernejski upokojenci se zahvaljujejo vsem delovnim organizacijam za priprčen sprejem, emko tudi nekdanjemu direktorju Dane Lojzetu Krhinu, ki jim je pripravil ogled v vseh delovnih kolektivih. Takih obiskov si upokojenci še želijo.

POLDE MIKLIČ

Cilj: preprečiti kršenje pravic

Varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine — Kako v kočevski in ribniški občini

Skupščina SRS bo na prihodnji seji obravnavala poročilo o stanju, pogojih in problemih na področju varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine za leto 1975, ki ga je predložil družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije. Zaradi izrednega pomena in seznanitve čim širšega kroga javnosti so poročilo obravnavali tudi slovenski sindikati, ki so sprejeli sklep, naj poročilo v celoti obravnavajo tudi občinski sveti Zveze sindikatov. Ker se želi, da bi tudi na tem področju zaživelo uresničevanje nove ustave, bomo v tem sestavku v kratkem seznanili bralce z navedeno problematiko z željo, da bi tudi na področju občine Kočevje in Ribnica začeli temeljiteje izvajati ustavna določila.

Ustava zagotavlja samoupravnim pravicam delovnih ljudi in družbene lastnine posebno družbeno varstvo, ki ga uresničujemo:

1. skupščine družbenopolitičnih skupnosti s svojimi organi
2. sodišča
3. ustavna sodišča
4. javni tožilec in
5. družbeni pravobranilec samoupravljanja

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je med naštetimi organi dolžan, da se ukvarja izključno s preprečevanjem kršitev samoupravnih pravic delovnih ljudi ter družbene lastnine. Kot samostojni individualni organ družbene skupnosti neposredno ukrepa in vlaga pravna sredstva v skladu z zveznim

in republiškim zakonom o družbenem pravobranilcu samoupravljanja, ki opredeljuje njegov položaj, pravice in dolžnosti ter organiziranost.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja deluje na lastno pobudo: na predlog delavcev ter na predloge družbenih, družbenopolitičnih in drugih samoupravnih dejavnikov. Dolžan je stalno spremljati družbene odnose in pojave, ki so pomembni za družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine. Predlaga ukrepe za preprečevanje kršitev samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Ob tem sodeluje s samoupravnimi, družbenopolitičnimi organi in jih seznaja s svojimi pobudami in

predlogi za ukrepe. Neposredno deluje v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah. Ima pravico in dolžnost opozarjati na kršitve samoupravljanja in družbene lastnine in zahtevati, da jih odpravljajo.

Če se ugotovi, da preventivna dejavnost ni učinkovita, mora glede na okoliščine predlagati skupščini družbenopolitične skupnosti, da ta sprejme z ustavo in zakonom predpisane ukrepe za odpravo kršitve. V primerih neustavnosti zakonov ali kakšnega drugega splošnega akta sproži postopek pred ustavnim sodiščem takrat, kadar so kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in ali je okodovana družbena lastnina. Zaradi varstva teh dobrin začne ali sodeluje v postopku pred sodišči in družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine. V primerih hujše narave navedenih kršitev ima pravico, da sam zadrži izvršitev takega akta ali dejanja.

Da bi bilo delovanje DPS učinkovito, zahteva zakon, da ga organi družbenopolitičnih skupnosti, samoupravna sodišča, organi samoupravnih organizacij obveščajo in mu na zahtevo dajejo vse potrebne podatke. Tudi organi inspekcije, upravni organi, Služba družbene

kontrolle morajo izvršiti dejanja, ki so potrebna za izvajanje nalog družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Večina občin še ni imela organizirane te nove institucije. Zvezni zakon o družbenem pravobranilcu samoupravljanja je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 36/75, republiški zakon pa v Uradnem listu SRS št. 21/75. Imenovanja družbenih pravobranilcev samoupravljanja so občine izvedle konec leta. Za občini Kočevje in Ribnico je bilo sporazumno dogovorjeno, da se imenuje skupno pravobranilstvo samoupravljanja, katerega sedež je v Ribnici, Vrtnarska cesta 2, in je začelo z delom 1. 1. 1976.

Da bi bili bralci seznanjeni s problematiko družbenih pravobranilcev samoupravljanja v preteklem letu, navajamo nekaj podatkov iz poročila republiškega družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Večina primerov kršitev je bilo obravnavanih s področja sporov iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, ukrepov v zvezi s kršitvami statuten in drugih splošnih aktov, ukrepov v pogledu organiziranja združenega dela in statusnih vprašanj, samoupravnih sporazumov o medsebojnih razmerjih v združe-

nem delu, predlogov samoupravnim organizacijam, družbenopolitičnim organizacijam in več drugih neposrednih ukrepov.

Obravnavani primeri so pokazali celo vrsto neurejenosti, pomanjkljivosti in nepopolnosti na področju samoupravnih odnosov in družbene lastnine. Marsikje predstavljajo neurejeni splošni samoupravni akti probleme v splošnem samoupravnem razvoju in gospodarjenju organizacij združenega dela. Ugotovljeno je bilo, da ti akti marsikje niso bili v skladu z zakoni, družbenimi dogovori, samoupravnimi sporazumi itd. Status skupnih strokovnih služb še marsikje ni razčiščen po ustavnem načelu o družbenem značaju in neodtujljivosti dohodka.

Vseh teh kršitev ni vedno pripisovati neznanju, ampak so marsikje v ozadiju odpor proti novemu ali pa različni interesi, da bi se neopredelila odgovornost posameznikov pri opravljanju delovnih dolžnosti.

Medsebojna razmerja v združenem delu ne delujejo predvsem tam, kjer se ugotavljajo nezdruzi medsebojni odnosi, kjer imajo neurejeno samoupravno zakonodajo in kjer se družbenopolitične organizacije, npr. sindikat, niso uveljavili v svoji samostojni, ustavno opredeljeni vlogi. Neurejena samoupravna zakonodaja je predvsem tam, kjer vsebujejo ti dokumenti samo načelne določbe, manjkajo pa natančne določbe o postopkih, udeležencih, kršitvah, dolžnostih strokovnih služb, da prijavijo gradivo.

Poleg teh pomanjkljivosti ali, lahko rečemo, kršitev je še cela vrsta neurejenih odnosov, kot so: nagraje-

vanje pri delu, v kadrovski politiki, v obveščanju delavcev, v samoupravnem urejanju stanovanjskih vprašanj, v izvaajanju sklepov samoupravnih teles itd.

Posebno mesto pa ima delovanje delavske kontrole. Marsikje se ovira ali duši delo tega organa, celo s šikaniranjem članov tega telesa; čeprav je jasna ustavna funkcija te institucije delavskega samoupravljanja.

Na koncu moramo ponovno poudariti, da ustava zagotavlja samoupravnim pravicam delovnih ljudi in družbene lastnine posebno družbeno varstvo. To je tudi razlog za prelomnico in morajo vse v uvodu našete institucije storiti vse za izvajanje teh določil. Vsi delovni ljudje so torej pri izvaajanju svojih dolžnosti zaščiteni za svoje samoupravne pravice in se zato lahko obračajo za pomoč.

Kakor je že navedeno, ima družbeni pravobranilec samoupravljanja za občini Kočevje in Ribnico svoj sedež v Ribnici, Vrtnarska 2, telefon 87-089. Enkrat na teden, in sicer vsak torek, pa bo sprejemal stranke tudi v Kočevju, v stavbi družbenopolitičnih organizacij, na sedežu občinske Zveze sindikatov od 9. — 13. ure. Vsi delovni ljudje, predstavniki samoupravnih organov, predvsem člani samoupravne delavske kontrole, temeljne organizacije združenega dela in drugih organizacij torej lahko iščejo pomoč, nasvet ali sodelovanje družbenega pravobranilca samoupravljanja.

JANEZ PICEK
družbeni pravobranilec
samoupravljanja

kultura in izobra- ževanje

podčrtano

Po podatkih, ki zdaj že brez ovinkov in staniolnih ovitkov prihajajo iz občin, se kultura le goji tako, kot se je nekaterim zarezalo v optimističnih napovedih. Vseposod tarna, kako malo denarja bodo imeli letos in da tu ne pomagajo niti pozivi z najvišjih mest, naj bi bili vsaj v Cankarjevem letu kulturi nekoliko bolj naklonjeni.

Zakaj spet tak hrup o pomanjkanju denarja? Zato nemara, ker tudi kultura, naj bo v bistvu še tako skromna in nesebična, ne more živeti zgolj od lepih besed, obljub in nenehne pričakovanja. Saj bi bili najbrž glasovi tišji ali pa sploh ne bi bilo nič slišati, ko bi ne trpela dejavnost. Ostri noži so v letošnje denarne in delovne načrte kul-

Čas klobukov?

turnih skupnosti že nekajkrat zarezali tako globoko, da so kulture zagrožile in tam smrtno rane.

In gotovo bi marsikje sledila zamrzitev kakršne koli dejavnosti, ko bi spet ne obudili tiste stare, znane še izpred ustanovitve kulturne skupnosti: "...s klobukom od vrat do vrat". Vse kaže, da bo dodatno nabiranje denarja, čemur bi po domače lahko rekli tudi prosjačenje, spet postalo ena od metod dela, drugače si obstoja te ali one amaterske skupine - kulturni amaterizem bo letos namreč najbolj prizadet - ni možno, zamisliti. Naj rečemo prosjačenju še kako drugače, denimo pridobivanje pokroviteljev, mecenov in drugih za kulturo vnetih posameznikov ali skupin, ki so pripravljeni za pokroviteljstvo odšteti tudi kaj cvenka, se s tako metodo ni mogoče dočela sprizniti.

Slej ko prej to ni v skladu z načelom, da smo s kulturnimi skupnostmi dobili sistem, ki bo za vselej brisal z dnevnega reda dodatno "novačenje" sredstev za kulturne potrebe. Seveda radi verjamemo, da je tako stanje občasna značaja, vendar smo tako slišali že lani in predlanskim, dogaja pa se vedno enako. Doklej?

I. ZORAN

Med roki za petletko

V občinah morajo izdelati srednjeročne kulturne načrte

Srednjeročni načrtovanje za obdobje 1976 - 1980 morajo opraviti tudi kulturne skupnosti. Do zdaj je minilo več rokov za sestavo pomembnih dokumentov, ki jih je treba prilagoditi načrtu v kulturi. Ob koncu februarja se je iztekel čas za oblikovanje samoupravnega sporazuma o temeljnih načrtu občinske kulturne skupnosti, sredi marca pa enak sporazum za načrtovanje v okviru republiške kulturne skupnosti.

Samoupravne sporazume o temeljnih tega načrtovanja v občinah morajo podpisati delovni ljudje v tozidih in drugih organizacijah združenega dela ter občani v krajevnih

Novost: stiskaštvo v kulturi

Kulturni obeti na Dolenjskem letos marsikje celopodminimumom - Novo mesto rešuje združena sredstva republiške kulturne skupnosti - V Sevnici več posluha za amaterizem

Trije meseci leta, ki ne bo prizanesljivejši od lanskega, v stabilizacijskem smislu pa bo gotovo še bolj nadzorovano, bodo vsak čas potekali. Kulturni obeti so se tudi na Dolenjskem skrčili na minimum, ob katerem se komaj lahko rečemo, da "človek ne živi samo od kruha". In še nekaj: tako stanje je kulturnike privedlo med največje stiske. Stiskaštvo bo, kot kaže, letos sicer pogoj, da bodo programi dejavnosti uresničeni vsaj do spodnje meje.

Sama dejstva se najbolj potrjujejo nezavidljivo stanje. V Novem mestu bo imela kulturna skupnost na voljo nekaj nad 5,2 milijona dinarjev ali bore 3 odstotke več kot lani. V to vsoto je všteti tudi prispevek, ki ga bo dobila občina iz združenih sredstev pri republiški kulturni skupnosti za financiranje tretjine programa Dolenjskega muzeja v znesku 451.000 dinarjev. Brez tega "vzajemnostnega" dodatka bi imela kulturna skupnost celo manj denarja, kot je bilo porabljenega lani. Letos zbrani denar bo pretežno za poklicne kulturne ustanove, pa še te so se morale že vnaprej odreči tistemu, kar bi rade nadoknadile iz prejšnjih let.

Tako se bo godilo tudi drugim. V Brežicah bo imela kulturna skup-

KVIZ TEKMOVANJE KLUBOV OZN

Klubi OZN v črnomaljski občini se resno pripravljajo na občinsko kviz tekmovanje, ki bo v začetku aprila. Vprašanja na kvizu bodo zajemala: klube OZN, manjšinsko problematiko in delavsko gibanje v letih 1918 - 1941.

„Mladjevci“ v Sloveniji

Razstavo deveterice likovnih ustvarjalcev iz slovenske Koroške so odprli v Kranju - Škoda, da je ne bo k nam

Do zdaj smo pod imenom „Mladje“ poznali revijo, ki izhaja v Celovcu in ki zbira okrog sebe besedne ustvarjalce med koroškimi Slovenci. Prejšnji teden pa je prvkrat prišla v Slovenijo skupina likovnikov iz kluba „Mladje“ z onstran Karavank. Razstavo njihovih del so odprli v galeriji v kranjski mestni hiši.

Skupino „mladjevcev“ sestavljajo: Zorka Weiss, Jože Boschitz, Iska Rano, Gustav Januš, Valentin Oman, Hubert Greiner, Jože Stefan, Rihard Vakaj in Ernst Arbeitstein. Gre za likovne ustvarjalce mlajšega rodu, saj je najstarejši, Oman, rojen leta 1935, najmlajši, Boschitz, pa leta 1951. Vsi so se javnosti že predstavili samostojno ali skupinsko, nekateri med njimi so za svojo

nost letos na voljo 1.428.000 dinarjev. Največ denarja bo šlo za Posavski muzej, drugi izdatki pa bodo za občinsko matično knjižnico in Zvezo kulturno prosvetnih organizacij. Demar za spomeniškovarstvene,

Dober večer, prijatelji!

Občinstvo v Krškem je pozdravilo dolenjske pesnike

Petkovo srečanje z dolenjskimi pesniki v domu Svobode na Vidmu so Krčani uvrstili v spored prireditev Cankarjevega leta, leta, ko slavimo stoletnico rojstva tega velikega slovenske umetniške besede, vidca novih socialnih poti, vzornika in revolucionarja.

Iz semena, ki ga je sejal Cankar, je vzklilo tudi pesniško snovanje naših šestih Dolenjcev. Ljubitelji pesniških izpovedi v Krškem so ta večer spoznali profesorja novomeške gimna-

arheološke in druge akcije bodo skušali zagotoviti s pomočjo posojil in republiške vzajemnosti.

Denarne težave bodo letos pestile tudi sevnjsko kulturno skupnost. Kljub temu so se odločili nekaj grajskih prostorov preurediti za stalne zbirke, pokazati pa želijo zlasti najdbe iz Ajdovskega gradca in zgodovinske spomenike iz sevnjske občine. Hvalevreden pa je posluh za amaterizem, ki so mu sklenili dati polovico več denarja kot lani.

Nič boljši obeti niso drugje, o čemer smo na kratko že pisali.

I. Z.

Zares plemenito delo

Brege pri Krškem bodo dobile knjižnico - Knjige podarjajo slovenske založbe - Ivan Škofljanec: „Plačilo za trud!“

Brege pri Krškem dobe letos vaško knjižnico. Ob pomoči slovenskih založb so že zbrali 200 knjig. Prešernova družba jih je sama darovala 133. Zbiranje knjig se bo nadaljevalo. V načrtu je, naj bi imela knjižnica, ki ji bodo dali streho v gasilskem domu, vsaj 1000 najrazličnejših knjižnih del, od tega več za najmlajše.

malone življenjski smoter. Navdušen nad vsebino navedenega spremnega pisma iz Kopra pravi: „V teh vrsticah najdem plačilo tudi zase in za svoj trud, ko sem se odločil v rojstnem kraju oživiti ljubezen do knjige. Vidim,

Ivan Škofljanec

Založba Lipa iz Kopra je obogatila fond za knjižnico v Bregeh z desetimi knjigami. V spremnem pismu so darovalci s slovenske obale zapisali: „Z razumevanjem smo sprejeli vašo prizadevanja za ustanovitev knjižnice. Vaša pobuda je temeljito sprejemljiva, ker prihaja v Cankarjevem letu, to je v času, ko povzemamo in obnavljamo misli naših velikih, predvsem Prešerna in Cankarja. Vaša prizadevanja dokazujejo tudi, da so pri nas še ljudje, ki ne mislijo samo nase in na potrošniško zadovoljevanje, ampak tudi na razvoj delovnega človeka in sodelavca, na duhovno hrano, ki človeka plemeniti.“

Pismo je založba naslovila na Ivana Škofljanca, domačina, ki mu je ustanovitev vaše knjižnice na Bregeh

da so ljudje, ki čutijo do delovnega človeka enako kot jaz in vidijo njegovo potrebo po duhovni hrani. Koprške vrstice bom ponesel v svet in tudi v krajih, kamor me bo pripeljalo življenje, bom dajal pobude, ki lahko človeku koristijo. Veliko je spoznanje, da Cankar živi in bo živel z nami. Upam, da po svojih močeh tudi sam uresničujem njegovo izročilo.“

Komentar k vsemu temu je lahko zelo kratek: da t bilo na svetu kar največ takih krajev, kot so Brege, in tako nesebičnih ljudi, kot je Ivan Škofljanec.

I. ZORAN

Ob Maleševih lirčnih zapisih

Retrospektivna razstava Mihe Maleša v Dolenjski galeriji bo odprta do 7. aprila

Do 7. aprila bo v Dolenjski galeriji odprta osebna (retrospektivna) razstava olj slovenskega slikarja in grafika Mihe Maleša. Na otvoritvi 16. marca je po krajšem solističnem nastopu pianista Andreja Jarca o razsežnosti in ustvarjalni moči Maleševih umetnosti govoril dr. Emilijan Cevc.

Občinstvu Dolenjske galerije se je Maleš predstavil z 58 motivom pokrajine kakor pred ljudskimi običaji, ki so tu doma. Pozorno prikaz sli-

karjeve dejavnosti, saj je pričujoča razstava „povzetek“ nekaterih pred tednih zaprtih razstav, poleg tega pa ne prinaša ničesar iz njegove grafike in risbe, je vendarle tudi s te razstave dovolj razvidno avtorjevo hotenje in izpovedovanje na področju likovne umetnosti. Iz vseh teh lirčnih likovnih zapisov je razbrati tudi pomemben Malešev smoter, da mora biti izhodišče umetniškega ustvarjanja človek.

Na Maleševih popotovanjih s čopičem in paletjo skozi prostor in čas je Dolenjska doživela posebno pozornost, o čemer govore tudi dela, razstavljena v Dolenjski galeriji. Maleš se je ustavljal tako pred zanimivim motivom pokrajine kakor pred ljudskimi običaji, ki so tu doma. Pozorno je proučeval tudi ljudsko umetnost - plastiko in na

to temo ustvaril precejšnje število del, ki v njegovem koloritu zažive v povsem novi razsežnosti. Za dolenjske obiskovalce je pričujoča razstava prav zavoljo tega vredna še posebne pozornosti.

I. Z.

V GOSTEH PRI SOSEDIH

Igralska skupina sevnjskega Kluba mladih gostuje nočuj ob 20. uri v Brežicah s komedijo Marjana Marinka „Poročil se bom s svojo ženo“. Jutri ob 19.30 uri gostujejo v Krškem, v nedeljo ob 15. uri pa na Blanci. Na dosedanjih gostovanjih so vseposod želi uspeh. Marincevo komedijo nameravajo uprizoriti najmanj 15 krajev.

DELEGACIJE NISO VSEGA KRIVE

Zadnja skupščina kulturne skupščine v Sevnici, ki je imela na dnevnem redu tako važna vprašanja kot sklepanje o podpisu družbenega dogovora o delitvi dohodka, sprejem zaključnega računa in novega finančnega načrta, vseeno ni uspela zagotoviti sklepčnosti. Kot je povedal Slavko Hočevar na zadnji seji komiteja občinske konference ZK v Sevnici, loške delegacije ne gre kriviti za izostanek. Gradivo za sejo skupščine kulturne skupnosti je bilo odposlano iz Sevnice komaj tri dni pred sklicem skupščine.

KAKO DO ARHIVA?

Zgodovinski arhiv Slovenije, enota za Dolenjsko in Belo krajino, bi v Draščih v bivši osnovni šoli rad uredil skladišče za belokranjski arhiv. Dela bi stala 140.000 dinarjev, sredstva pa naj bi prispevali obe belokranjski občini. Čeprav bi bilo res nujno to izpeljati, da bi bilo vse arhivsko gradivo Bele krajine varno spravljeno in urejeno na enem mestu, v Črnomlju ne vidijo možnosti, da bi izbrskali teh 70.000 dinarjev.

Mali kulturni barometer

KRAJINAR V KRANJU - V Galeriji v Prešernovi hiši v Kranju gostuje te dni s svojimi deli Milan Marhar, likovni pedagog in organizator najrazličnejših likovnih in drugih solskih prireditev. Pretežno dela v akvarelu. Njegova dela so bila že večkrat razstavljena, na skupinskih razstavah ga je spoznalo tudi občinstvo krške Galerije in Likovnega salona v Kočevju.

BOREC 3 - Zadnja številka 28. letnika te revije prinaša vrsto zanimivih sestavkov, ki v dokumentarni ali umetniški obliki podajajo čas naše narodnoosvobodilne vojne. V vsebino nas uvajata prispevka, posvečena dnevu žena: črtica „Groza v brezovnem gaju“ izpod peresa Geme Hafner in pesem „Anici Černejevi“ Erne Muser, nastala maja 1944 ob smrti mladinske pesnice in aktivistke OF Anice Černejeve v Neubrandenburgu, podružnici ženskega koncentracijskega taborišča Ravensbrueck. Za dolenjske bralce bo

morda še posebno zanimivih sestavkov „V opankah po Dolenjskem in Beli krajini“, ki ga je v nekaj nadaljevanjih objavil slikar Dore Klemenčič - Maj.

KONCERTI IZ NAŠIH KRAJEV - V nedeljo, 21. marca, so lahko poslušalci prisluhnili „Koncertu iz naših krajev“, ki ga je ljubljanska RTV pripravila v Krmelju, popoldne pa so imeli snemanje za naslednji koncert v Stranki vasi pri Novem mestu. Poleg ansambla Zadovoljni Kranjci in Koroškega akademkega okteta so v obeh krajih nastopili tudi domačini.

PRIDOBITVE NARODNE GALERIJE - Predvčerajšnjim so v ljubljanski Narodni galeriji odprli razstavo novih pridobitev iz let 1965 - 1975. Med pridobitvami so dela, ki so jih obiskovalci predtem lahko videli le v drugih razstaviščih po svetu.

Miha Maleš: LJUDSKA PLASTIKA - Maharovec, olje, 1974.

Pedagoški kotichek

NOV NAČIN OCENJEVANJA IZ VEDENJA

Revidirani pravilnik o ocenjevanju na osnovnih in srednjih šolah, ki je izšel avgusta 1975, prinaša med drugimi spremembami tudi nova določila glede ocenjevanja vedenja. V skladu s tem pravilnikom bomo odslej ocenjevali učenčovo vedenje z naslednjimi besednimi simboli: VZORNO, PRIMerno, MANJ PRIMerno.

Zaradi tradicionalnega odnosa do ocene iz vedenja bo uporaba novega pravilnika nekatere vznemirila, kajti ocena iz vedenja velja v našem javnem mnenju kot javna oznaka učenca z močno moralno vsebino, ki zadeva osebno globino staršev in otrok. Če učenec ne zmore predmetne snovi in se starši podrobno pogovorijo z učiteljem, se pogosto le sprizajznijo z dejstvi, skoraj dosledno pa odklanjajo slabo oceno iz vedenja, ker jih ta ocena moralno bremeni...

Če se ocena (iz vedenja) uporablja samo v zgornji vrednosti, tako je bilo namreč do sedaj (večina učencev je imela odlično), potem ni mogoče v tem sistemu pravično oceniti tistega, ki je nadpovprečen in ima izredne sposobnosti, ki so vsebovane v oceni. Z novim pravilnikom bomo to strokovno napako iz preteklosti popravili tako, da bo večina učencev ocenjena z oceno „primerno“, izjemno izstopajoče navzgor ali navzdol pa z oceno „vzorno“ ali „manj primerno“.

Ker pa bodo na začetku lahko to oceno, t.j. „primerno“, razumeli starši in učenci kot nekaj slabega, moramo to načelo dosledno uporabljati. Učiteljeva dobrohotnost, ki bi se izražala v tem, da bi napisal vsem učencem svojega razreda oceno „vzorno“, bi pomenila v resnici neodgovorno početje...

JOŽE TRČEK
v Prosvetnem delavcu 6. febr. 1976, Str. 3

DOBOVA

Devet vasi ima „predmestje“!

Najprej magistrala, nakar še sedem kilometrov od zime šiirane asfalta je bila pot do Dobove, največje od devetih vasi tamkajšnje krajevske skupnosti, ki je bila cilj tokratnega „uredništva v gosteh“. Nad pokrajino ob cesti je lebdela meglena tenčica, ki je puhtela iz zasneženih polj in travnikov. Turbni torkov popoldan ni nudil nič pogledu vseh tega, zato je pričujoči zapis brez zanesenega uvoda. Naključilo se je pač tako, da smo se novinarji Jožica Teppey, Andrej Bartelj in Drago Rustja dokaj hitro znašli v Kramarjevi gostilni. Beleške so priromale na mizo, Dobovčani pa niso skoparili z besedami!

Med Savo in Sotlo razpeta krajevna skupnost Dobova šteje devet vasi z dvema zaselkoma. Med vojno so Nemci izselili domala vse prebivalce in po osvoboditvi so se iz tujosti vrtnili na opustošene domove. Povojna desetletja so v ondotne kraje prinesla precejšnje spremembe. Zdaj živi v 780 gospodinjstvih 2978 ljudi. Kmetijstvo je edini vir dohodka samo še v okoli 40 gospodinjstvih, sicer pa je od vsake hiše vsaj eden zaposlen. Ni še dolgo, odkar je bilo celo zunaj meja brežiške občine zaposlenih blizu sto Dobovčanov, trenutno pa se jih vozi na delo v Zagreb, Krško ali Sevnico le še sedemdeset. 655 delavcem dajejo kruh domači tozili, podjetje za popraviljanje voz, obrat Beti, Obrtno kovinsko podjetje, Dekorles in Mizarstvo, precej pa jih je zaposlenih tudi na železniški postaji. Z zaposlitvijo občani dobivajo krajevne skupnosti res nimajo in ne bodo imeli težav, saj so še na voljo prosta delovna mesta.

Nad električnim omrežjem se Dobovčani ne pritožujejo, pitno vodo pa so vse vasi dobile že leta 1973, ko so se priključile brežiškemu vodovodu. Tedaj je vsako gospodinjstvo prispevalo po štiri tisočake, vsoti, ki je bila potrebna za gradnjo vodovoda, pa ni prišteto prostovoljno delo, ki so ga občani opravili pri izkopu vodovodne trase.

S prispevki občanov, krajevne skupnosti, podjetij in občine so pred nekaj leti asfaltirali tudi sedem kilometrov krajevnih cest. „Zdaj smo dolžni vzdrževati 42 kilometrov cest“, je dejal predsednik sveta KS Vinko Čančer. „Jesensko posipavanje cest je stalo krajevno skupnost 120.000 din, ki smo jih še lahko zbrali. Kako pa bo v bodoče, ne vem, kajti KS je zelo prizadel novi zakon o izkoriščanju naravnih bogastev, ki prepoveduje krajevni skupnosti izkoriščati gramoznico. Le-ta je bila glavni vir dohodka, saj smo iz občinskega proračuna dobili le 55.000 din, s prodajo gramoz pa smo jih zbrali tudi do 500.000. Kje bomo zdaj dobili denar za vzdrževanje in asfaltiranje krajevnih cest pa še toliko drugih stvari, ki so v pristojnosti krajevne skupnosti? Sploh je postalo nenadoma vprašljivo delovanje KS, kajti zgolj z obljubami se ne da nič narediti. V vasi Mihalovec so se že lani odločili za samoprispevek za asfaltiranje dveh in pol kilometrov ceste skozi vas. Vsak vaščan je pripravljen dati pet tisočakov, gramoz pa naj bi prispevala KS. In zdaj iz tega najbrž ne bo nič! Gramoznico so „zapečatili“, krajanji pa naj se znajdemo, kakor vemo in znamo. Za posodabljanje občinskih cest mora vsako podjetje prispevati po

1000 din za zaposlenega. Le katero bo dalo kaj še posebej za KS“?

„Zakon, ki prepoveduje izkoriščanje gramoznice, je v nasprotju z osnutkom družbenega dogovora med posavskimi občinami, ki med obrobni dejavnostmi predvideva tudi izkoriščanje gramoznic“, je nadaljeval pogovor o „zlati jami“ Jože Urek. „Z dohodkom od gramoznice smo podpirali tudi krajevne organizacije in društva. In s čim naj jih še naprej?“

Del Dobove ima izdelan zazidalni načrt in občani plačujejo prispevek za mestno zemljišče. KS je hotela, da bi to razširili na celo Dobovo, saj bi se tako na leto zbralo okoli 120.000 din. Toda nekateri občani temu nasprotujejo, četudi bi vsi radi imeli urejeno vas. Če bi vsi Dobovčani plačevali prispevek, že preprost izračun pokaže, da se po dobovskih cestah ne bi dvigal prah, kajti vse bi lahko asfaltirali!

Kmetovalec Ivan Škvarč iz Velikega Obreža pravi, da se zemljo splača obdelovati le, če je pri roki sodobna mehanizacija. „Nič koliko ur kmetije delamo zastoj, toda najdejo se ljudje, ki se samo široko ustijo, kaj vse so storili za izboljšanje pogojev kmetovanja, v resnici pa gre za prazno besedičenje. Sploh pa hočem povedati tole: Med Dobovo in Velikim Obrežem smo si mladi v zapuščeni gramoznici že 1967 uredili nogometno igrišče. Tedaj je bilo naše delo ocenjeno na 10.000 din vrednosti. Pred tremi leti pa so na del naših rok začeli voziti smeti, ne da bi nas kdo kaj vprašal! Na smetišču zmeraj gori, širi se smrad, v brežiškem Komunalnem podjetju, pri katerem smo potožili, pa pravijo, naj jih pustimo pri miru, češ da je dovoz smeti dovolila občinska skupščina.“

Mizar Jože Kopinč iz Velikega Obreža poleti in pozimi spi za zaprtimi okni. „Smetišče je od hiš oddaljeno le okoli tristo metrov. Poleti je obupno! Brežičani vozijo smeti, odpadke iz klavnice, smrdel dim pa nenehno sili v hiše. Nadlegujejo nas čeli roji muh, lani septembra pa mi je v spalnico skočila ogromna podgana. Ne vem, kako se vse to sklada s prizadevanji za čist zrak in okolje. Gotovo ne najbolje, saj se včasih kar dušimo!“

„Čisti kmet“ je izraz, ki ga je treba za zmeraj črtati iz slovenskega slovarja,“ je odločno dejal upokojenec Anton Kramar iz Velikega Obreža. „Sam se še ukvarjam z zemljo, toda ko pribito velja, da se samo od kmetovanja ne da živeti. Zato se kmetije zaposlujejo, kar še posebno velja za dobovski konec, četudi so kmetovalcem v veliko pomoč t.i. strojne skupnosti za lažjo obdelavo zemlje. Imamo jih že v treh vaseh.“

„Mehanizacija, ki jo premorem, je iz nemškega „odpada“. Tako je dejal kmetovalec Franc Zupančič iz Gaberja in potožil, da je invalid. „Zato me nikjer nočejo vzeti v službo, zemlja in nekaj živine pa ne vrže toliko, da bi zlahka plačeval davek, socialno in starostno zavarovanje. Hčer in sinu ne želim takega življenja na zemlji, saj komaj shajamo od danes do jutri. Pomoči pa od nikoder!“

Dobovčani, ki niso docela zadovoljni s trgovinsko oskrbo, imajo precejšnje težave z avtobusnimi zvezami: od sedme ure zjutraj do enajste dopoldne nimajo nobenega avtobusa do Brezic, vlak pa tudi ni primeren, saj morajo pol ure peša-

čiti do mesta! Veliko govorjenja je že bilo o tem, pa se nič ne spremeni. Zagrebško avtobusno podjetje ZET se je samo ponudilo, da bi uvedlo progo skozi Dobovo do Brezic, saj morajo njegovi avtobusi po eno uro čakati v Harmici. In v tem času bi lahko opravili vožnjo do Brezic. Toda kaže, da ima ljubljanski SAP monopol v Posavju, kajti nobena, še tako pametna beseda ni zalegla, da bi dovolil Zetu rešiti težave Dobovčanov.

V Dobovi je zadnja postaja slovenskih elektrificiranih železnic. Vsak dan se ustavi okoli šestdeset vlakov, še več pa jih gre le mimo, zato imajo dobovski lastniki avtomobilov in pešci precej težav pri prehodu čez progo, saj so zapor-nice pogosto zaprte več kot dovoljenih dvajset minut. Zato se že dalj časa postavlja vprašanje nadvoza, kajti podvoz zaradi talne vode ne bi bil primeren. Toda glede na denarna sredstva krajevne skupnosti kaže, da to vprašanje še ne bo kmalu rešeno.

Tudi poplave so dokajšnja nadloga občanov dobovske krajevne skupnosti. Ko se Sava razlije čez bregove, se znajdejo pod vodo Mostec, Mihalovec in Loče. V Rigoncah so se pred poplavlami rešili z regulacijo Sotle, pri Savi pa bi uspeli le z nasipom. Občani treh prizadetih vasi imajo vso podporo krajevne skupnosti, toda slednja jim ne more nič pomagati, zato se nadejajo, da pri srednjoročnem programu Vodne skupnosti Slovenije niso pozabili nanje. Poplave povzročajo res veliko škodo na poljih, stanovanjskih hišah in gospodarskih poslopih; odpisi davkov je nikoli ne odtehtajo!

Kanal, ki odvaja vodo iz Jovsev, že 40 let ni vzdrževan, zato je mestoma zasipan, zamočvirjenih pa je okoli 60 hektarov zemlje. Pred desetimi leti so strokovnjaki ugotovili, da je zemlja na zamočvirjenem predelu primerna za pridelovanje vseh poljščin, le izsušiti bi jo bilo treba. Toda zemlja je last kmetov, ki sami tega ne bodo zmogli, pripravljeni pa so pomagati pri izsušitvi, če bi jim priskočila na pomoč Vodna skupnost Dolenjske, pod katero spada kanal.

V devetih učilnicah dobovske osemletke si nabira znanje 315 učencev, v podružnični šoli v Kapehah pa štirideset. V Dobovi sta tudi oddelka glasbene in male šole. „Zdajšnja šolska stavba je bila zgrajena 1826“, je povedala učiteljica Antonija Veble. „Prvič so jo dozdali 1878, drugi in zadnjič pa pred devetimi leti. Tehnična delavnica je kar na podstrešju, k telovadbi pa hodijo učenci v dvost metrov oddaljeno dvorano prosvetnega doma, kjer imajo tudi asfaltno igrišče. Sploh je pouk v razmerah, ki mejijo že na nemogoče, zato se postavlja vprašanje, kako izvesti prehod na celodnevno šolo.“

Časopisno stran bi porabili, če bi hoteli natančno opisati vse tegobe dobovske osnovne šole in navesti, kaj je nujno potrebno za celodnevno šolo. Toda v Dobovi ne stojijo križemrok, saj so že dobobra premislili, kaj jih čaka, in sestavili načrt za vzgojno-izobraževalni center, ki bo obsegal šolsko poslopje, ambulanto, vzgojnovarstveno ustanovo, telovadnico, igrišče, bazen, kolesarnico in stanovanjski blok za učitelje. Kdaj bo načrt uresničen, kajpak ni moč niti predvidevati, četudi Dobovčani nenehno mislijo nanj. Poudarimo naj še, da je dobovska krajevna skupnost

edina v brežiški občini, ki nima stanovanjskega bloka za učitelje.

„Vzgojno varstvo predšolskih otrok v Dobovi je šele v povojih.“ meni ravnateljica šole Marija Vogrin. „Potreba zanj se je pokazala že 1968. Na voljo je še zdaj le ena učilnica, v kateri se gnete enaindvajset malčkov. Letos bosta jeseni odšla iz varstva samo dva otroka, že zdaj pa imamo prošnjo za dvanajst novih. Kam bomo z njimi, ne vem!“

V Dobovi še nimajo spomenika padlim borcem in izgnancem, toda kaže, da ga bodo postavili do srede prihodnjega leta. Hkrati s postavitvijo spomenika nameravajo izdati kroniko Dobove ter z njo dopolniti že objavljene podatke o delavskem in revolucionarnem gibanju na tem področju od prve vojne dalje. Za to si prizadeva zlasti ZB, ki je ena najbolj delavnih organizacij v krajevni skupnosti. Tudi delo drugih je opazno, zlasti gasilcev in lovcev.

„V KS je osem gasilskih društev“, je povedal avtomehanič Marjan Blagušević iz Gaberja. „Vsako društvo ima svoj dom, motorne brizgalne, štiri pa celo lastne avtomobile. Domovi so na razpolago mladini, sploh pa si gasilci želimo, da bi se še več ljudi priključilo tem humanim prostovoljnim društvom. Mnogi nas jemljejo resno le tedaj, kadar gori ter ob drugih nesrečah, sicer pa smo deležni celo posmeha.“

36 članov dobovske lovske družine se pogosto odpravi loviti fazane, zajce in srnjad, ki je je obilo, radi pa bi razvili tudi turizem. Imajo svoj dom v Pustači, ki je že pod streho, in letos bodo uredili še notranjost. Z lastnimi prispevki in prostovoljnimi delom!

Med športnimi dejavnostmi v Dobovi omenimo rokometni klub. „Že deset let obstaja in zdaj igramo v slovenski ligi, kar je velik uspeh. Za rokomet je pri nas veliko zanimanja“, pravi trgovski potnik Franc Polovič. „Na tekmi je po prečno 400 gledalcev, bilo pa jih je tudi že 800. Klub tarejo denarne težave, zato si pomaga s prirejanjem veselice. Letos je v načrtu ograditev igrišča in gradnja tribun.“

Prizadevanja turističnega društva je opisala učiteljica Terezija Kramar in med drugim dejala, da bodo do konca uredili park. V njem so že zasadili drevje, letos pa bodo še rože in postavili klopi. Za urejenost Dobove in parka skrbijo največ člani šolskega olepševalnega krožka, turistično društvo pa skrbi tudi za hortikulturno osveščenost občanov. Imeli so že nekaj predavanj in podelili 18 diplom za vzorno urejene hiše, v katerih prebivajo ljubitelji rož.

Ze trideset let deluje v Dobovi prosvetno društvo „Stane Vogrin“, ki združuje dva orkestra, ansambla „Optimisti“ in „Mladi“, godbo na pihala, šolski dramski krožek, lutkarje, knjižnico, najbolj delaven pa je pevski zbor, ki pod vodstvom Ignaca Regoviča sodeluje na vseh proslavah, posavski pevski reviji in pod. Snemal je že za radio Brezice, na srečanju pevskih zborov v Šentvidu pri Stični pa so njegov nastop posneli tudi za televizijo. Zbor, ki bo letos proslavil 15-letnico obstoja, ima težave zaradi pomanjkanja prostora za vaje.

Zapišimo še, da Dobovčani v šali pravijo Brežicam „predmestje Dobove“. „Kar se tiče kulture, čisto gotovo!“ poudarjajo.

Vinko Čančer

Jože Urek

Ivan Škvarč

Jože Kopinč

Anton Kramar

Franc Zupančič

Antonija Veble

Marija Vogrin

Marjan Blagušević

Franc Polovič

Terezija Kramar

Martin Godler

Vinko Hrovatič

Ivan Vučajnk

Dolenjski derbi Kočevcem

Novomeščani v II. republiški ligi dosegli zmago, Sodražani izgubili — Kočevje odpravilo Beti

V 14. kolu druge republiške namiznoteniške lige so Novomeščani igrali doma s Prestrankom in ga brez težav premagali, v Sodražici pa so gostovali ljubljanci (P-Klub) in domače igralce odpravili s 5:0. V ljubljanski področni namiznoteniški ligi je bilo najbolj zanimivo srečanje med metliško Beti in Kočevjem, ki so ga po boljši igri dobili domači igralci.

NOVO MESTO — PRESTRANEK 5:0

Obe moštvi sta se v lansk sezoni nastopili v najkvalitetnejši republiški

Jasna Dokl prva in četrta

Partizan Zelena jama — Ljubljana je bil v soboto organizator 6. mednarodnega gimnastičnega tekmovanja za „Pokal Partizana Zelena jama“, na katerem je nastopilo skoraj 100 telovadk iz Sovjetske zveze, Madžarske, Zahodne Nemčije in Jugoslavije. Največje zanimanje je na tej elitni prireditvi veljalo sovjetskimi telovadkama iz Tbilisija, ki jih je vodila 18-letna Nina Dronova, ki je na zadnjem svetovnem prvenstvu v bolgarski Varni zasedla peto mesto med posameznicami. V tej mednarodni konkurenci so se pomerile tudi naše najboljše telovadke in se odlično uvrstile.

V dopoldanskem delu tekmovanja se je pomerilo 41 jugoslovanskih pionirk. Pokal organizatorja je v ekipni konkurenci osvojila domača ekipa, Novomeščanke, ki so nastopile brez obolele Nataše Kočevar, pa so osvojile odlično drugo mesto. Med posameznicami je brez težav zmagala Novomeščanka Jasna Dokl, ki se je v glavnem ogrevala za popoldanski nastop v mednarodni konkurenci.

Posebno doživetje je bil popoldanski nastop najboljših telovadk iz štirih držav. Največ je pokazale telovadke iz Tbilisija, ki so bile razred zase, čeprav ne gre prezreti uspeha mladih Jugoslovanek: 11-letne Jasne Dokl, ki se je uvrstila na četrto mesto, dalje Tatjane Bunc iz Ljubljane (6. mesto) in Brigite Ramšak (9. mesto).

Jasna Dokl je kot gostja nastopila v ekipi Zelene jame in zelo uspešno nadomestila starejšo sestro Majo, ki je bila te dni na operaciji roke. S sotekmovalko Gordano Ilič iz Beograda sta zasedli drugo mesto za sovjetskimi tekmovalkami.

Rezultati — pionirke ekipno: 1. Partizan Zelena jama 139,65; 2. Novo mesto (Jasna Dokl, Matejka Kavšek, Lea Moro, Vanja Požar) 136,95; 3. Zagreb 135,00 itd.

Posamezno — 1. Jasna Dokl (Novo mesto) 37,85, 2. Kolar (Zelena jama) 35,65, 3. Kavšek 34,90, 22.—23. Moro in Požar (vse Novo mesto) 32,10 itd.

Članice ekipno: 1. Tbilisi 76,70, 2. Partizan Zelena jama (J. Dokl, Ilič) 71,35, 3. Partizan Spodnja Šiška 69,10 itd.

Posamezno: 1. Dronova 38,60; 2. Hatašvili 38,05; 3. Cimakuridze (vse Tbilisi) 37,55; 4. J. Dokl 36,15; 5. Ilič (obe Zelena jama) 35,20 itd.

J. PEZELJ

ligi, s tekmovalno sezono pa sta po izpadu nadaljevali v II. ligi. „Prestranek“ so zapustili najboljši igralci, in kot kaže, bo prihodnje leto nastopil v ljubljanski področni ligi, saj mu v štirinajstih srečanjih ni uspelo doseči zmage. Petkov dvoboj je potrdil dokaj dobro formo domačih igralcev, ki upajo, da bodo prihodnjo sezono nastopili v prvi ligi.

SODRAŽICA — P-KLUB: 0:5

Tudi v štirinajstem srečanju v drugi republiški ligi Sodražanom ni šlo najbolje. Gostje, ki so trenutno na prvem mestu, so igrali na vso moč in se ob enem pripravljali na prihodnje srečanje z Novim mestom. S petimi zmagami so Sodražani trenutno na sedmem mestu.

KOČEVJE — BETI 5:1

Dolenjski derbi v ljubljanski področni namiznoteniški ligi se je končal z nekoliko presenetljivo visoko zmago domačih igralcev. Tudi Metličani so potihem upali na zmago, toda prejšnji petek so igrali preveč slabo, da bi lahko ogrozili dokaj zanesljive domače igralce.

Namiznoteniški veteran Ivan Kapš (Novo mesto) je s svojim obrambnim načinom igranja v II. republiški ligi še vedno za marsikateriga igralca pretrd oreh, zlasti v letošnji sezoni, ker redno trenira.

V NEDELJO: BELA KRAJINA — TRIGLAV

V nedeljo se bosta na črnomaljskem stadionu v četrtfinalni tekmi za nogometni pokal maršala Tita pomerili emajsterici Bele krajine in kranskega Triglava. Ker slavi letos črnomaljsko nogometno društvo 45. obletnico ustanovitve, bo ta tekma obenem prva prireditev v počastitev klubskega jubileja. Pred tekmo bodo člani kluba pripravili krajšo slovesnost, na kateri bo govoril predsednik prireditvenega odbora Janez Zunič.

INLES — SLOVAN 19:17 (8:9)

V ponovljeni tekmi II. zvezne rokometne lige-sever sta se v Ribnici pomerili ekipi domačega Inlesa in ljubljanskega Slovana. Po močno izenačeni tekmi so zmagali gostje z dvema zadetkoma prednosti. Tik pred koncem bi lahko domači rokometaši izenačili, toda zaradi nespretnosti so žogo izgubili in dobili gol.

ODBOJKA: KRŠKO IN SEVNICA

Prejšnjo soboto so pripravili v Sevnici področno odbojgarsko tekmovanje pionirjev in pionirk. Rezultati — pionirji: 1. Krško, 2. Sevnica, 3. Hrastnik; pionirke: 1. Sevnica, 2. Krško.

J. V.

Spomladanski del prvenstva odbojkaric so Novomeščanke začele s polovičnim uspehom. V 10. kolu so doma po zanesljivem vodstvu izgubile z Branikom, v 11. kolu pa so v gosteh premagale vrsto Mislinje. Na sliki: ekipa novomeške Krke s trenerjem Janezom Mohorčičem. (Foto: Slavko Dokl)

Odbojka v republiškem vrhu

Novomeščanke so v prvi slovenski odbojgarski ligi po 11. kolu na četrtem mestu, ekipa Novega mesta pa na odličnem tretjem

V minulem odbojgarskem kolu sta novomeški vrsti dosegli zmage. Igralke Krke so gostovale v Velenju in v izenačeni tekmi premagale Mislinjo, ekipa Novega mesta pa je na domačem igrišču poskrbela za „napeto“ tekmo, po kateri so točke ostale doma in ekipo utrdile v vrhu prvenstvene tabele.

MISLINJA — KRKA 1:3 (14, -9, -8, -12)

Novomeščanke so prejšnji teden gostovale v Velenju in drugo tekmo v spomladanskem delu slovenskega prvenstva odbojkaric po dokaj izenačeni tekmi, kar kaže tudi rezultat, dobile. V prvem setu so bile domače igralke nekoliko boljše, v nadaljevanju pa so bolj izkušene gostje igrale zanesljiveje v napadu in srečanje zasluženo dobile. Novomeščanke so s sedmimi zmagami na četrtem mestu.

Krka: Rajer, Pilič, Forte, Adamčič, Zevnik, Boh in Gorjanc.

NOVO MESTO : FORUM 3:2 (8, -8, 14, -8, 12)

Spet so se novomeški odbojkarji pošteno poigrali z živci. Ob avtoritativnem sojenju inž. Šinkovca iz Ljubljane so v soboto pred samo 30 gledalci v športni dvorani dobesedno v poslednjem trenutku premagali moštvo ljubljanskih študentov in z 9 zmagami obdržali odlično tretje mesto na lestvici. Forum je bil podobno kot teden dni prej Gaberje mnogo bolj pri igri v polju. Novomeščani so ponovili svojo ležerno igro, zasnovano zgolj na napadu in bloku. Res prava škoda je, da fizično tako dobra, povprečno najvišja ekipa prvenstva, ne posveti pozornosti svojim slabostim, ne izboljša igre v polju, saj bi prav gotovo lahko

KRKA — TREŠNJEVKA 9:23 (6:8)

V prijateljski rokometni tekmi sta se prejšnji teden v novi novomeški dvorani pomerili ženski vrsti domače Krke (nastopa v ljubljanski conski rokometni ligi) in Trešnjevke, ki igra dokaj uspešno v I. zvezni rokometni ligi. Marsikdo je pričakoval, da bodo Zagrebčanke brez težav odpravile domače igralke, toda gostje do dosegle prvi zadetek po 11 minutah igre, ko so domače igralke že vodile s 3:1. V nadaljevanju so se zvezne ligašice razigrale in premagale borbene domače igralke z 9:23.

NOGOMET: RAZPIS ZA OBČINSKO LIGO

Komisija za mali nogomet pri novomeškem NK Elan razpisuje vpis v občinsko ligo. Prijavijo se lahko vaške ekipe, sindikalna moštva in ekipe športnih društev. Zadnji rok za vpis je 1. april, zainteresirana moštva pa naj dopolne pošljejo na naslov NK Elan, p.p. 61, Novo mesto.

pripravila Novemu mestu kvalitetnejše, za gledalce privlačnejše odboj-

Novo mesto pred izpadom

Kegljači Krke so bili v Ljubljani zelo dobri, razočarali pa so v Kočevju — Novo mesto bo izpadlo

V predzadnjem kolu II. ZCL sta Krka in Novo mesto igrala v Ljubljani, Kočevju in Ajdovščini ter Novi Gorici. Krka je znova dobro metala le prvi dan, Novomeščani pa so se, kot kaže, še pred koncem tekmovanja sprijaznili z izpadom.

TRŽIČ — KRKA 6956:7017

Novomeščani so prvi dan igrali zelo dobro in edini na Saturnusovem kegljišču podrli več kot 7000 kegljev.

Krka: Turk 847, Badovinac 873, Zidanek 881, Rožič 881, Vesel 888, Hren 892, Bratož 837 in Krušič 918.

KRKA — TRŽIČ 6804:6879

Medtem ko so imeli v Ljubljani Novomeščani „svoj dan“, so v

Trboveljski predstave. Seveda je treba izboljšati vadbo in povečati disciplino. Tako se ne bi smelo ponoviti, da bi ključni igralec iz zamere (!?), ker enkrat ni igral, drugič sploh ne prišel na tekmo.

M. L.

Novoteks „pokopala“ sodnika

Kot kaže, imajo igralci metliške Beti v novomeških dvoranah veliko smole — Tudi z Bežigradom izgubili

V 7. kolu slovenskega košarkarskega prvenstva sta obe ekipi z Dolenjskega, Novoteks in Beti, izgubili. Metličani so „doma“ prepustili točki Bežigradu, Novomeščani pa so, ob močno pristranskem sojenju obeh sodnikov, odšli poraženi iz Trbovelj.

BETI — BEŽIGRAD 74 61:66 (30:35)

Minulo soboto so Metličani v tekmi z ljubljanskimi študenti zamu-

METLIKA — Šahovska reprezentanca metliške občine je pred kratkim odigrala v Vagni (Avstrija) srečanje in ga dobila s 5:3. Rezultati: Gestszy — Petric 1:0, Korat — Zlogar 0:1, Musnig — Kostelec 0:1, Macher — E.Kostelec remi, Flucher — Jakljevič remi, Omelko — Kovarič remi, Jakopek — Gorše remi in Korner — Podrebarac 0:1. Nato so šahisti odigrali še hitropotezni turnir, zmagal pa je domačin Gestszy, drugi je bil Metličan Zlogar. (M. P.)

KOČEVJE — Domači smučarski klub je pripravil prvo terensko smučanje. Vodila sta ga Tone Prelesnik in Cveto Arko, udeležilo pa se ga je kar 129 občanov. Smučali so študentje (4), gimnazijci (8), osnovnošolci (72), dijaki poklicnih šol in delavci (43). (A. A.)

SVETIČ ZMAGAL

TVD Partizan iz Dragatua je pred kratkim pripravil tekmovanje v smučarskih skokih. Na 30-metrski skakalnici je nastopilo 15 tekmovalcev, zmagal pa je Svetič z 210 točkami (24 in 22 m). Sledijo: Gorše 196 (25, 19), Dajčman 191 (19, 19), Kocjan 189 (22 in 20 m) itd.

dili lepo priložnost, da pridejo do novih točk. Mladi gostje so se odlikovali predvsem z dobro uigrano ekipo, v kateri ni bilo dobrih posameznikov in prav zavoljo nesebičnih podaj so Bežigradjani zmagali. Večkrat je kazalo, da bodo Metličani goste dohiteli, toda zaradi nedisciplinirane igre (po neuspešnih napadih se Metličani niso vračali v obrambo) so gostje ob koncu zasluženo zmagali.

Beti: T. Vergot 6, Kremesec 8, Lalič 17, Svinger 10, Jezerinac 12, Kamnikar 6, Popovič 2.

RUDAR — NOVOTEKS 83:76 (41:33)

Trboveljski Rudar je v sedmem kolu s sedmimi koši premagal novomeški Novoteks, če pa bi sodniki par vodil tekmo bolj pošteno, bi bil rezultat tekme po vsej verjetnosti precej drugačen.

Novoteks: Čukut 23, Splichai 1, Z. Kovačević 16, S. Kovačević 13, Lampret 5, Besednjak 11 in Plantan 7.

Kaj, kje, kdo?

Novomeški odbojkarji se bodo v gosteh pomerili z vrsto Mežice, ki je med močnejšimi ekipami v ligi. Če bodo Dolenjci igrali tako kot v zadnjih dveh prvenstvenih tekmah, se jim obeta zanesljiv poraz. Novomeščanke bodo igrale doma, in sicer z močno vrsto Maribora. Po vsej verjetnosti se obeta zanimiv derbi, saj bo Krka poskušala osvojiti točke, ki jih je po nepotrebnem izgubila z Branikom.

V drugi republiški namiznoteniški ligi čaka Novomeščane težko gostovanje, izid tekme pa ne bo bistveno vplival na vrstni red na tabeli. Tokrat gre do trenutno prvouvrščenim igralcem P-kluba. Sodražani bodo igrali doma s Salonitom in obljublja — zmago.

Ob 45-letnici nogometa

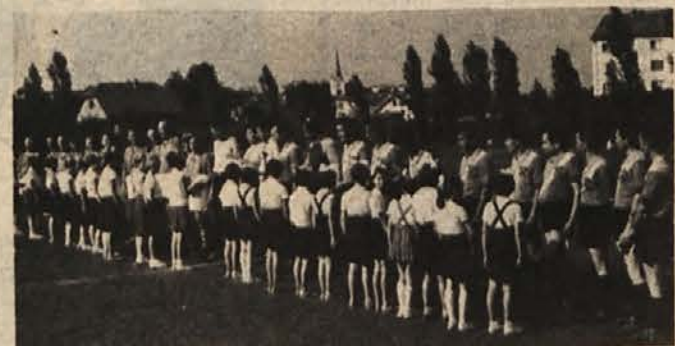
V Črnomlju bodo praznovali 45. obletnico ustanovitve NK Bela krajina — Ves čas na amaterski osnovi — V četrtfinalu tekmovanja za pokal maršala Tita

Črnomaljski nogometni klub je bil ustanovljen 10. septembra 1931, čeprav so v središču Bele krajine igrali tekme že nekaj let prej. Po vojni je delovanje kluba za nekaj časa zamrlo, ker so se vsi

igralci vključili v obnavljanje porušene domovine, kljub temu pa so pripravljali posamezne tekme. Tako po dograditvi sedanjega igrišča — sodeloval je tudi inž. Stanko Bloudek — se je klub po-

novno organiziral in 1954 vključil v ljubljansko podzvezno ligo s člansko in mladinsko vrsto. Vodstvo in igralce so tiste čase pestile raznovrstne težave, zaradi enotnosti pa je moštvo uspevalo in je postalo kar štirikrat zapored prvak dolenjske lige, večkrat pa je bilo najboljše tudi v ljubljanski podzvezni ligi.

Večino igralcev kluba sestavljajo mladi iz vrst delavcev, igrajo pa tudi dijaki, študentje, oficirji JLA. V klubu so od nekdaj in še igrajo pripadniki vseh narodov Jugoslavije, vendar zavoljo tega nikoli ni prišlo do nestrpnosti. Nogometaši in člani kluba sodelujejo pri vseh množičnih manifestacijah športnega pomena, navezali so mnoge prijateljske stike z vrstniki iz zahodne in južne Slovenije in tako so igralci dobri spoznavali ožjo domovino. „Bela krajina“ je povezana tudi z nogometaši iz Duge Rese, Karlova in

Posnetek je bil narejen pred petnajstimi leti, ko sta se ob 30-letnici črnomaljskega kluba pomerili vrsti predvojnne in povojne ekipe NK Bela krajina.

Vrbovskega ter tako pomaga širiti bratstvo in enotnost.

Kljub temu da so se člani vodstva in nogometaši v svoji zgodovini srečevali s številnimi težavami — niso bila redka obdobja, ko je klub tekmoval z dvema ekipama in eno opremo ter žogo brez vodstva in so igralci hodili na tekme na lastne stroške — so svojo vztrajnost kronali prav v letošnjem jubilejnem letu. Po jesenskem delu tekmovanja v ZCL je Bela krajina, čeprav je v ligi novinec, dosegla tretje mesto, mladinci so bili drugi, pionirji pa so v DPL dosegli odlično tretje mesto. Klub tekmuje ta čas s 25-člansko ekipo, s 23 mladinci in 35 pionirji.

Člani belokranjskega nogometnega kluba se zavedajo, da jih čaka še precej odgovornega dela: potrebno je obnoviti stadion, razširiti slačilnice in začeti graditi tribuno. Pogovarjajo se tudi o ustanovitvi belokranjske pionirske lige v malem nogometu, ki naj bi poskrbela za popularnost te igre med najmlajšimi. V zadnjem času potekajo razprave o prioritetah športnih panogah. V Črnomlju ima nogomet najdaljšo tradicijo, nimalokrat se je zgodilo, da je na tekmo prišlo tudi okoli 800 gledalcev, kar dokazuje, da je nogomet najbolj razširjen in da zasluži največ pozornosti.

Z. I.

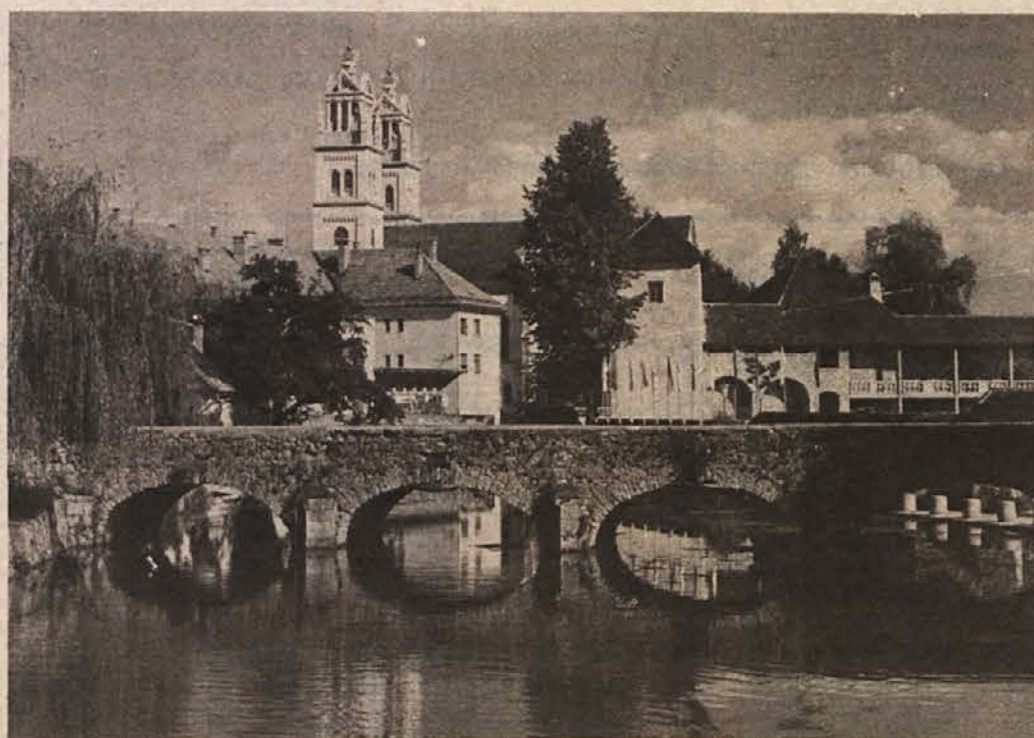

Prejšnji teden je bilo na osnovni šoli Jurij Dalmatin v Krškem občinsko ekipno prvenstvo pionirjev v šahu. Nastopili so pionirji iz Brestanice, Koprivnice, Senovega, Leskovca, Podbočja in Krškega. Prva tri mesta so osvojile ekipe iz Krškega, eno pa iz Brestanice. Minulo soboto pa so se na področnem prvenstvu pomerile ekipe iz Sevnice, Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in Krškega. Dvakrat so bili najboljši Hrastničani (st. pionirke in ml. pionirji), enkrat Zagorjani (st. pionirji) in enkrat Krško (ml. pionirke). (Foto: N. Jelčič)

ZA PRAZNIK

ribniške občine

Ob prazniku občine, ki ga slavimo v spomin na pomembno partizansko zmago v Jelenovem žlebu, čestitamo delovnim kolektivom in vsem občanom za dosežene uspehe ter hkrati želimo mnogo novih delovnih zmag pri nadaljnji

SKUPŠČINA OBČINE

OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS

in vodstva drugih organizacij ter društev v občini

RIBNICA

Stiskalnice za odpadni material

RIBNICA

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK!

INDUSTRIJA TERMIČNIH APARATOV,
ŽIČNIH TKANIN IN PLASTIKE

RIBNICA

ZA PRAZNIK RIBNIŠKE OBČINE ČESTITAMO!

tozd ribnica
RIBNICA

priporoča nakup v svojih prodajalnah in obisk

HOTELA JELKA

v Ribnici,

kjer nudijo gostinske in hotelske storitve v restavraciji, pivnici, posebni sobi za zaključene družbe, prenočišče v sodobno opremljenih sobah, dopoldanske malice in drugo.

Občanom čestitamo za praznik občine in želimo veselo praznovanje!

DONIT

KEMIČNA INDUSTRIJA MEDVODE

TOZD Sodražica

1000 TON IZDELKOV

V DONITU, temeljni OZD SODRAŽICA, so lani prvič izdelali več kot 1000 ton izdelkov. To je kolektiv dosegel predvsem z boljšo organizacijo dela in večjo produktivnostjo, k čemur so pripomogli tudi novi strokovnjaki, ki so prišli v Sodražico. Število zaposlenih se je povečalo za 20 in šteje kolektiv sedaj 180 zaposlenih.

Najbolj številni izdelek so žične mreže. 40 odst. jih zatem predelajo v matičnih tovarnah Donit, večino preostale količine pa izvozijo in pomeni izvoz za Sodražico 40 odst. vrednosti celotnega dohodka.

V Donitu v Sodražici posvečajo precejšnjo pozornost družbenemu standardu zaposlenih. Poprečni osebni dohodek delavcev je približno 3.500 din in pomeni za večino priučenih delavcev kar lep zaslužek. Urejen imajo obrat družbene prehrane, kupili pa so tudi prva družbena stanovanja. Z lastnimi družbenimi stanovanji — doslej so pomagali s krediti le pri zasebni gradnji — bodo lahko v kolektivu

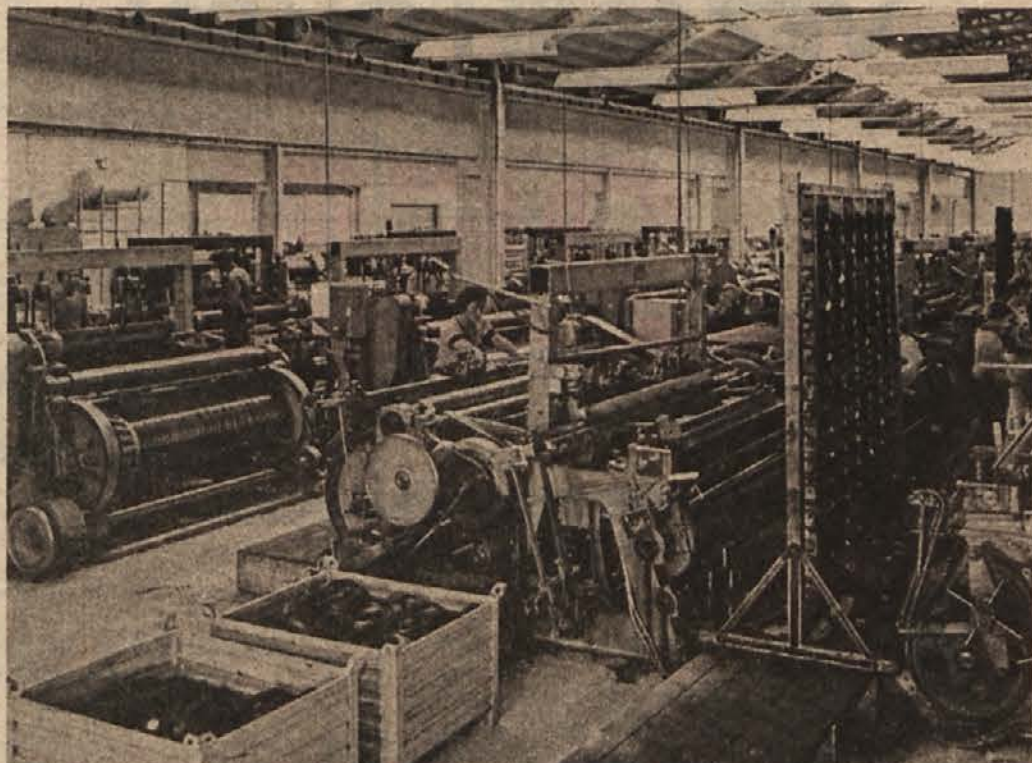
zadržali strokovnjake. Dve stanovanji so kupili v Ribnici, v novem poslovno-stanovanjskem objektu v Sodražici bodo kupili tri stanovanja, eno pa bodo dobili v sodelovanju s krajevno skupnostjo.

S krajevno skupnostjo tudi sicer izredno dobro sodelujejo in pomagajo pri reševanju vseh krajevnih zadev. Za nov športni park, ki ga nameravajo zgraditi v Sodražici, bo Donit prispeval četrtno denarja. Naj omenimo, da posvečajo v Donitu tudi športni rekreaciji veliko pozornost in da ekipe tekmujejo v številnih sindikalnih in drugih športnih tekmovanjih.

V sodražiskem Donitu so delavne tudi družbeno-politične organizacije. Osnovna organizacija ZKS je za dve tretjini številnejša od lani in šteje 14 članov. Razen glasila, ki ga izdaja matično podjetje DONIT in izhaja mesečno, izdajajo za boljše informiranje zaposlenih še lastno glasilo Informator, s katerim še hitreje in izčrpnje obveščajo o vseh pomembnih stvareh v temeljni OZD.

P. O.

VSEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK!

V novih proizvodnih prostorih DONIT v Sodražici so lani prvič naredili več kot 1000 ton izdelkov.

**VSEM OBČANOM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK OBČINE!**

inles

ZARADI PREHODA NA NOVI PROGRAM
ZNIŽUJEMO CENE
VEZANIH OKEN
PROGRAM 74/75

ZA 25%

**ZNIŽANE CENE VELJAJO
DO RAZPRODAJE**

v maloprodaji: **inles** RIBNICA (061) 87 212
In v večjih trgovinah z gradbenim materialom

**EXPORT IMPORT
LJUBLJANA**

Ob 30-letnici ustanovitve vabi podjetje „Dom“ na razstavo izdelkov domače in umetne obrti.
Razstava bo odprta v Ljubljani v Mestni galeriji, Mestni trg 5, od 27. 3. do 1. 4. 1976 vsak dan od 9. do 19. ure.

Tri brezplačne vstopnice bodo izžrebane in nagrajene.

Hinko Smrekar: vinjeta iz „Sehe robe“

Termometer, barometer in hidrometer vise na ribniški prodajni spominkov, da lahko mimoidoči takoj vidijo, kakšna je temperatura, vlaga v zraku in kakšno vreme bo. (Foto: Primc)

tekstilna tovarna

**SUKNO
ZAPUŽE**
tozd **JURJEVICA**

ZA RIBNIŠKI PRAZNIK ISKRENE ČESTITKE!

JUGOSLOVENSKI AEROTRANSPORT

OD APRILA
Z **JAT** - OM
V REDNEM PROMETU
DVA KRAT TEDENSKO
JUGOSLAVIJA
AMERIKA

INFORMACIJE: JAT, poslovalnica Ljubljana, Miklošičeva 34, telefon: 314-340, 314-341 ali najbližja potovalna agencija.

KZ RIBNICA

KOOPERACIJA, ODKUP
KMETIJSKA POSPEŠEVALNA SLUŽBA
SUHA ROBA
TRGOVINA
TRANSPORT

KOLEKTIVOM IN VSEM OBČANOM ČESTITAMO ZA PRAZNIK!

**vsak četrtek
DOLENJSKI LIST**

PROSTO DELOVNO MESTO!

SOP Krško

specializirano podjetje za industrijsko opremo,
Krško, Gasilska 3

razpisuje prosto delovno mesto

KVALIFICIRANEGA ELEKTROMECHANIKA

- Pogoji:
- kvalificiran elektromehaničar,
 - dve leti delovnih izkušenj na delovnem mestu električar,
 - delo pretežno na montažah.

Za delo se zahteva 3-mesečna poizkusna doba.
Stanovanj nimamo.

Ponudbe s kratkim življenjepisom, podatki o strokovni izobrazbi in dosedanjem delu naj kandidati pošljejo v 8 dneh po dnevu razpisa kadrovski službi „SOP“, Krško, Gasilska 3.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Upravni odbor Združenja samostojnih obrtnikov
Novo mesto
razpisuje prosto delovno mesto

POSLOVNEGA TAJNIKA(-CE)

za delo v združenju.
Zaposlitev je s polnim delovnim časom in za nedoločen čas.
Pogoji:
najmanj srednja izobrazba, 10 let delovnih izkušenj, po možnosti v obrtništvu, in poznavanje administrativnih poslov.
Osební dohodki in nastop službe po dogovoru.
Prijava: 10 dni po objavi na naslov: Združenje samostojnih obrtnikov Novo mesto, Irča vas 65

OBVESTILO!

LJUDSKA KNJIŽNICA KOČEVJE
se je preselila v nove prostore!

URNIK POSLOVANJA:

Ponedeljek	od 13. — 19. ure
Torek	od 9. — 13. ure
Sreda	od 13. — 19. ure
Četrtek	od 9. — 13. ure
Petek	od 13. — 19. ure
Sobota	od 8. — 11. ure

Ljudska knjižnica bo začela poslovati v novih prostorih v ponedeljek, 29. marca.

PROSTO DELOVNO MESTO!

SLOVENIJALES

Tovarna pohištva Brežice p.o.

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE RAZVOJNE SLUŽBE

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:
IZOBRAZBA: Dipl. lesarski ali gozdarski inženir — dipl. ekonomist s 3 leti delovnih izkušenj, oz. lesarski ali gozdarski inženir s 7 leti delovnih izkušenj.
OSTALI: Aktivno znanje enega svetovnega jezika. Kandidat mora imeti moralno-politične kvalitete za delo na delovnem mestu ter ustrezne osebne lastnosti za delo v razvojni službi. Vlogi je poleg dokazil o izpolnjevanju razpisnih pogojev treba dostaviti tudi program dela razvojne službe za čas 4 let.
Za zasedbo delovnega mesta velja pogoj 3-mesečnega poskusnega dela.
Na razpolago je vseljivo družinsko stanovanje.

Razpis velja do 5. aprila 1976. Pismene ponudbe pošljite na naslov delovne organizacije.

PROSTO DELOVNO MESTO!

HP Pivovarna Laško,
Titova 28, Laško

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE POSLOVNE ENOTE KRŠKO

Delovno mesto je zanimivo in zahtevno, zato pričakujemo od kandidata:

- da ima srednjo ali višjo šolsko izobrazbo, pri čemer ima prednost ekonomska smer,
- da obvlada en tuj jezik,
- da ima primerne izkušnje v komercialni stroki.

Prijave z ustreznimi dokazili o izpolnitvi pogojev razpisa pošljite na naslov delovne organizacije do 31. 3. 1976.

PROSTA DELOVNA MESTA!

cestno podjetje

NOVO MESTO

Svet delovne skupnosti skupnih strokovnih služb CP Novo mesto

O B J A V L J A naslednja prosta delovna mesta:

I. V GOSPODARSKEM SEKTORJU:

1. **FINANČNI KNJIGOVODJA:** 2 delovni mesti
pogoji:
 - srednja izobrazba ekonomske smeri — ekonomski tehnik, 4 leta delovnih izkušenj, poskusna doba 2 meseca
2. **FAKTURIST — SALDOKONTIST:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - srednja izobrazba ekonomske smeri — ekonomski tehnik
 - 2 leti delovnih izkušenj
 - poskusna doba 2 meseca
3. **LIKVIDATOR:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - srednja izobrazba ekonomske smeri — ekonomski tehnik
 - 2 leti delovnih izkušenj
 - poskusna doba 2 meseca

II. V TEHNIČNEM SEKTORJU

4. **VODJA PRIPRAVE DELA:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - visoka strokovna izobrazba gradbene smeri — dipl. gradbeni inž.
 - 4 leta delovnih izkušenj in pooblastilo (strokovni izpit)
 - poskusna doba 3 mesece
5. **OPERATIVNI PLANER:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - visoka strokovna izobrazba gradbene smeri — dipl. gradbeni inž.
 - 4 leta delovnih izkušenj
 - poskusna doba 3 mesece
6. **KALKULANT II:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - gradbeni tehnik
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - poskusna doba 3 mesece
7. **NABAVNO-PRODAJNI REFERENT:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - višja ekonomska izobrazba — ekonomist
 - 4 leta delovnih izkušenj
 - poskusna doba 3 mesece
8. **OBRAČUNSKI TEHNIK GRADBIŠČA:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - gradbeni tehnik
 - 2 leti delovnih izkušenj
 - poskusna doba 2 meseca
9. **ADMINISTRATOR:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - a) ekonomski ali administrativni tehnik
 - b) nižja strokovna izobrazba — administrator
 - 1 leto delovnih izkušenj
 - poskusna doba 1 mesec

III. V SPLOŠNO KADROVSKEM SEKTORJU

10. **REFERENT ZA DRUŽBENI STANDARD IN SOCIALNA VPRAŠANJA:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - višja šolska izobrazba — socialni delavec ali
 - srednja šolska izobrazba
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - poskusna doba 3 mesece

IV. SAMOSTOJNO DELOVNO MESTO:

11. **PRAVNIK — VODJA PRAVNE SLUŽBE:** 1 delovno mesto
pogoji:
 - visoka strokovna izobrazba pravne smeri — dipl. pravnik
 - 4 leta delovnih izkušenj
 - pravosodni izpit
 - poskusna doba 3 mesece

Pismene prijave za zasedbo delovnih mest je treba vložiti pri Odboru za medsebojna razmerja delovne skupnosti skupnih strokovnih služb CP Novo mesto — Novo mesto, Ljubljanska 8, v 15 dneh po objavi.

Prijavi za zasedbo prostega delovnega mesta je predložiti dokumentacijo, iz katere je razvidno, da kandidat ustreza pogojem objavljenega delovnega mesta.
Izbrani kandidati združujejo delo na vseh delovnih mestih za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Komisija za medsebojna razmerja v združenem delu pri Kmetijski zadrugi Trebnje

razpisuje prosto delovno mesto

POSLOVODJE ZA TRGOVINO Z REPRODUKCIJSKIM MATERIALOM V ŠENTRUPERTU.

- Pogoji:
- VK delavec — poslovodska šola
 - delovne izkušnje nad 3 do 4 leta
 - poskusna doba 2 meseca

Ponudbe pošljite upravi Kmetijske zadruge Trebnje v 14 dneh po objavi.

Odbor za medsebojna razmerja

KNJIGOTISK

— tiskarna — knjigovoznica — kartonaža
Novo mesto p.o.

razpisuje naslednji prosti vodilni delovni mesti (ni re-
elekcija):

1. **DIREKTORJA**
2. **RAČUNOVODJE**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1.:

- visoka ali višja izobrazba grafične, ekonomske ali pravne smeri z 2 leti prakse na vodilnih delovnih mestih oziroma
- grafična srednja šola s 5 let prakse na vodilnih del. mestih oz.
- industrijska grafična šola z 8 let prakse na vodilnih delovnih mestih.

Pod 2.:

- višja izobrazba ekonomske smeri z 2 leti prakse na vod. del. mestu oz.
- srednješolska izobrazba ekonomske smeri s 5 let prakse na enakem vodilnem delovnem mestu.

objavlja prosto delovno mesto

OFSET TISKARJA

Stanovanje za to delovno mesto bo predvidoma vseljivo septembra 1976.

Pismene prijave z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom pošljite v 15 dneh od objave na Odbor za medsebojna razmerja KNJIGOTISK, 68000 Novo mesto, Glavni trg 14.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

KRKA,
TOZD HOTEL GRAD
OTOČEC

obvešča cenjene stranke, da
je preselila

KEMIČNO ČISTILNI-
CO IN PRALNICO
iz Germove 3 v nove, sodob-
no urejene prostore v Dete-
lovi 2.

POSLUŽUJTE SE NA-
ŠIH STORITEV!

LICITACIJA!

„KRKA“
TOZD HOTEL GRAD OTOČEC

razpisuje JAVNO LICITACIJO

za prodajo rabljenega stroja za kemično čiščenje
znamke „LA NOVA MODERNA“

Licitacija bo v soboto, 27. 3. 1976 v prostorih Kemične čistilnice in pralnice v Novem mestu, Dilančeva 1 ob 9. uri za družbeni in ob 10. uri za zasebnike.

PROSTO DELOVNO MESTO!

„KRKA“
TOZD termalna zdravilišča in gostinstvo,
Novo mesto
DE „Majolika“
Straža pri Novem mestu

razpisuje prosto delovno mesto

KV ali PK KUCHARICE
za obrat „Lovec“ Dol. Toplice
za nedoločen čas.

Prijave sprejema DE „Majolika“ Straža 15 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnega mesta.
Samsko stanovanje zagotovljeno.
Osební dohodek po samoupravnem sporazumu.

rolete*žaluzije
IZDELUJE LOJZE MEDLE, ZABJA VAS 47

LICITACIJA!

AGROKOMBINAT KRŠKO

razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za prodajo osnovnih sredstev:

- KAMION TAM 5 T,
- TRAKTOR FERGUSON 58,
- ŽITNI KOMBAJN ZMAJ 780,
- KORUŽNI KOMBAJN,
- DVE ŽITNI SEJALNICI,
- ŠEST ELEKTROMOTORJEV,
- DESET RAZNIH KMETIJSKIH PRIKLJUČKOV in
- NEKAJ DRUGEGA MATERIALA IN STROJ-
NIH DELOV.

Licitacija bo 2. IV. 1976 ob 9. uri na Marofu v Leskovcu pri Krškem. Ogled je mogoč dan pred dražbo in do 9. ure na dan licitacije.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Tobačna tovarna Ljubljana,
TOZD Prodaja na debelo in drobno TOBAK,
o.sub.o. Ljubljana, Tobačna ul. 5
odbor za medsebojna razmerja

objavlja prosto delovno mesto

VODJE SKLADIŠČA GALANTERIJE

v poslovni enoti Novo mesto

Pogoj:

VKV delavec trgovske stroke ali druga ustrezna srednja šola trgovske stroke, ustrezne delovne izkušnje na takem ali podobnem delovnem mestu.

Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo 2 meseca.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju strokovne izobrazbe naj kandidati pošljejo na upravo poslovne enote Novo mesto, Zagrebška 9, v 10 dneh po objavi.

OBVEZNO CEPLJENJE PSOV

Veterinarska inšpekcija pri oddelku za medobčinske inšpekcijske službe občinske skupščine Novo mesto na podlagi odloka o posesti psov na območju občine Novo mesto in sprememb ter dopolnitev tega odloka (Uradni Vestnik Dolenjske št. 16/59 in 10/66)

ODREJA

obvezno zaščitno cepljenje psov proti steklini v letu 1976 za vse pse, stare nad 3 mesece.

Cepljenje mora biti opravljeno v času od 1. aprila do 30. aprila 1976, opravi pa ga Veterinarska postaja Novo mesto. Cepljenje se izvrši na stroške lastnikov psov. Proti lastnikom psov, ki se ne bodo ravnali po odredbi, bo uveden postopek o prekršku.

PROSTO DELOVNO MESTO!

OPEKARNA ZALOG
Novo mesto p.o.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja ponovno razpisuje na podlagi 97. člena Statuta prosto vodilno delovno mesto:

DIREKTORJA PODJETJA

Pogoji:

1. srednja tehniška šola gradbene, strojne ali elektro smeri in 8 let delovnih izkušenj v gospodarstvu, predvsem v gradbeništvu ali industriji gradbenega materiala;
2. da ne obstaja kateri od zadržkov po 134. členu zakona o konstituiranju organizacij združenega dela.

Rok za prijave je 15 dni od dneva objave.

Prijave z dokazili o izobrazbi in praksi pošljite na zgornji naslov z oznako „Komisija za razpis mesta direktorja“.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

PROSTA DELOVNA MESTA!

PIONIR
NOVO MESTO

Splošno gradbeno podjetje

„PIONIR“

Novo mesto,

TOZD Mehansko kovinski obrat

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. STROJNI TEHNIK
2. VEČ AVTOMEHANIČARJEV
3. VEČ STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV
4. KOVAČ

Pogoji za sprejem:

- pod 1: STŠ — strojne smeri in 3-letna praksa
- pod 2: poklicna šola avtomehanske stroke in 2 leti prakse
- pod 3: poklicna šola ključavničarske stroke in 2 leti prakse
- pod 4: poklicna šola in 2 leti prakse.

Za delovna mesta je uvedeno poskusno delo. Osební dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka SGP „PIONIR“, Novo mesto.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjega dela sprejema SGP „PIONIR“ — kadrovski oddelek, Novo mesto, 8 dni po objavi razglašja.

PROSTO DELOVNO MESTO!

PROMETNA SEKCIJA NOVO MESTO

OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO

STROJEPISKE

Pogoji: administrativna šola ali vsaj 1 letni strojepisni tečaj z 1 leto delovnih izkušenj, prekus pisanja po nareku in v prepisu ter znanje slovenščine. Poskusna doba 3 mesece.

Osební dohodek po samoupravnem sporazumu.

Pismene ponudbe pošljite skupaj z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh od objave razpisa na naslov: PROMETNA SEKCIJA NOVO MESTO, Kolodvorska 1, 68001 Novo mesto, p.p. 75.

obrtniki!

Združenje samostojnih obrtnikov Novo mesto

vabi obrtnike in pri njih zaposlene delavce, da se prijavijo za sodelovanje na II. OBRTNIŠKIH ŠPORTNIH IGRAH, ki bodo letos 12. in 13. junija v Mariboru.

Sodelovali bomo v naslednjih panogah: kegljanju, streljanju, malem nogometu, namiznem tenisu, šahu, atletiki in vlečenju vrvi.

Prijave pošljite do 10. aprila na naslov združenja, Irča vas 65, Novo mesto.

PROSTA DELOVNA MESTA!

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN
PRODUKTIVNOST DELA
NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta za:

PROFESORJA

predmetov iz strojništva in

PROFESORJA

za angleški in nemški jezik.

Pogoj: visokošolska izobrazba ustrezne stroke

Prošnje sprejema zavod 15 dni po objavi razpisa.

Visoko dvignjene palice, stisnjena pest in blažen izraz na obrazu kažejo veselje, ko so igralci „hokeja na asfaltu“ v soseski Nad mlini dosegli gol. Igrišče je vedno naređ, puck je stara teniska žogica, zakrivljeno palico dobijo otroci v vsakem grmu, gol zbijejo v nekaj minutah in derbi se lahko začne. Navijačev pa tudi nikoli ne manjka. (Foto: A. Bartelj)

CASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE

DOLENJSKI LIST

NOVO MESTO

68001 Novo mesto, p. p. 33, (068)21-227

Cenik

PLAČANIH OBJAV št. 7
(velja od 3. januarja 1975)

Reklamni oglasi, razpisi, objave itd.:

1 cm višine v stolpcu (koloni), širokem 4,5 cm:	
— na oglasni strani	60,— din
— na določeni strani	90,— din
— na 1., srednji in zadnji strani (možnost dvobarvnega tiska)	120,— din
cela oglasna stran	10.400,— din
pol strani	5.200,— din
četrť strani	3.000,— din

Naročene reportaže:

cela stran	9.000,— din
pol strani	4.500,— din
četrť strani	2.500,— din

Čestitke za razne praznike:

1 cm višine v enem stolpcu (4,5 cm)	40,— din
cela stran	8.000,— din
pol strani	4.000,— din
četrť strani	2.500,— din

Kolor oglasi — v 4 barvah:

(če je številka Dolenjskega lista v barvah)	
cela stran	18.200,— din
pol strani	9.100,— din
četrť strani	5.000,— din

Popusti:

3—5 enakih objav	10 % popusta
6—10 enakih objav	15 % popusta
10 in več enakih objav	20 % popusta

Za celoletno pogodbeno sodelovanje popusti od 10 do 20 odstotkov.

MALI OGLASI:

— osnovna cena do 10 besed	22,— din
— vsaka nadaljnja beseda	2,— din
— objava oglasa pod šifro — pribitek	5,— din

— pribitek za „naslov v upravi lista“ 5,— din

Popusti:

Zasebni naročniki DL s plačano naročnino imajo pri malih oglaših 20 % popusta, pri zahvalah in uokvirjenih osmrtnicah pa 50 % popusta.

Naročila za oglase, objave, obvestila in razpise sprejema uprava časopisa za tekočo številko do ponedeljka, za male oglase pa do torka popoldne.

**Hvala za vašo kri,
ki rešuje življenja!**

16. marca so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Matjaž Sinkovec, član Novomontaže Novo mesto; Franc Kren, član Gorjancev Straža; Jože Bašelj, kmet iz Gornjega Kamenja; Terezija Ueman, Franc Grmovšek, Jože Lokovšek, Anton Kučara, Janez Redek, Jože Srovin, Mihael Ferlindež, Alojz Avbar, Vid Golob, Franc Kovačič in Boris Škedelj, člani Krke — tovarne zdravil Novo mesto; Dušan Zibert, Franc Hrovatič, člana Laboda Novo mesto; Stanko Pirnar, član ZTP Sekcija za vleko Novo mesto; Marija Vovko, Rozalija Hočevnar, Milka Bevc, Anica Berus, Alojz Bobnar, Jože Mišmaš, Franc Sluga, Ivica Petrič, Jože Turk in Vlado Jalovec, člani Novoteka Novo mesto; Franc Andoljšek, Jože Hrovat, Jože Blatnik, Jože Bradač in Milan Goršin, člani IMV Novo mesto; Stefka Rozman, Slavka Maleševac, Marjeta Springer, Nada Kramar, Sonja Pust in Jože Canželj, člani Beti Mirna peč; Mitja Počrvina, član Dominvesta Novo mesto; Božidar Lukan, Franc Berkopec, Jože Špelko, Drago Župevc, Ivan Mirtič, Karel Rebernik, Franc Avbar, Franc Slapničar, Terezija Škrjanc, Jože Kopina, Maks Krese in Jože Jordan, člani Novolesa Straža; Zvonka Ban in Milan Marn, člana Ele Novo mesto; Janez Pust, član ZTP Ljubljana Moste; Anton Tori, Janez Pink in Martin Pavlin, člani Novoteka Novo mesto; Jože Gorenc, gostilničar iz Velikih Brušnic; Jože Bučar, član Dolenjke Novo mesto; Milana Zore, dr. Jure Cepuder, Julijana Kovačec in Jože Kos, člani Splošne bolnice Novo mesto; Marjan Pureber, član Medobčinskega sindikalnega sveta Novo mesto; Emilija Avguštin, gospodinja iz Podturna; Franc Nagelj in Alojz Ribič, člana Krojača Novo mesto.

POTA IN STRAŠNOSTI

Dežurni poročajo

SNELI SO JI VRATA – Zlobneži tudi starih ljudi ne puščajo v miru. V noči na 17. marec so namreč neznanec sneli vhodna vrata na hiši 85-letne Marije Biček v Leskovcu pri Brusnicah. Miličniki vrata še iščejo. Če je to šala, je zelo neokusna!

BLAUPUNKT MU JE VŠEČ! – Novomeščanu Vrstošku je nekdo ukradel iz avtomobila radio, vreden 2.500 dinarjev. Avto je stal nekaj dni na Kandijski cesti zaradi popravil, ta dan pa je lastnik opazil, da je radio izginil.

FICKO SPET DOMA – V noči na 18. marec je v Črnomlju nekdo vzel Asaniku Nuhiju osebni avto Z-750. Še isti dan so vozilo našli pri Semiču in ficko je spet pri lastniku. Kdo se je z njim odpeljal na izlet, miličniki še ugotavljajo.

RAZDIRAL JE PIŠTOLO – Da je tudi plašila pištola lahko nevarna, je spoznal 22-letni Slavko Bajuk z Radovice nad Metliko. Ko je razdiral pištolo in udaril po naboju, je ta eksplodirala. Bajuka so potem s hudo poškodovanim očesom odpeljali v bolnišnico.

KOT SOD BREZ DNA – Metliški miličniki so 21. marca popoldne pridržali do izteka 37-letnega domačina Janoša Doza. Ze vinjen je prišel v gostišče Na Dragah, ker pa mu niso hoteli postreči, se je razburil. Zmrazil je osebe, začel pa je tudi ravs z gosti. Čaka ga sodnik za prekrške.

PRISTALI SO NA NJIVI

Autobus celjske registracije je 18. marca popoldne pristal na njivi pri Grobljah. V njem je 24 potnikov odneslo zdravo kožo, medtem ko so voznika Vinka Žerjava iz Trebeča pri Brežicah morali odpeljati po pomoč v bolnišnico. Zgodilo se je, ko sta se v megli srečala omenjeni autobus in tovornjak, ki ga je vozil Vinko Može iz Novega mesta. Vozila sta se le oplazili, vendar je pri tem autobus zaneslo na njivo.

DOLE: PREVRACANJE PO NJIVI – 20. marca popoldne je Novomeščan Rihard Braun vozil z avtom proti Metliki, med potjo pa je v nepreglednem ovinku avto začelo zaraščati, končno pa se je prevrnil in obstal na njivi. Voznik in njegova žena Renata sta bila ranjena, gmotne škode pa je za 20.000 dinarjev.

Je avtostop nevaren?

Slovar slovenskega knjižnega jezika opisuje avtostop kot zastojno vožnjo z avtomobilom, katerega ustavi voznik na prošil-čev znak. Ta oblika vožnje je med mladino precej pogost in dobrodošel način brezplačnega potovanja. Prednost avtostopa pa ni samo v denarnem prihranku, ampak tudi prijeten način spoznavanja krajev in zanimiva srečanja z nepoznanimi vozniki iz naše in tujih držav. Toda potovanje z avtostopom ima tudi senčne strani in skriva v sebi nevarnosti, ki utegnejo imeti in so tudi že imele hude posledice. Do njih ne pride samo zaradi prometnih nesreč, ampak tudi zaradi tu in tam nasilnega ponašanja voznikov, zlasti do avtostopark. Sodišča so take primere že večkrat obravnavala v pravnem in kazenskem postopku, zato ne bo odveč, če se z nekaterimi seznanimo, avtostoparjem v pouk, nebrzdanim voznikom pa v opomin.

Nekaj časa je veljalo pravno pravilo, da potnikom, ki se vozijo brezplačno kot gostje (avtostoparji), ne gre pravica do nadomestila škode, ki so jo utrpeli pri prometni nesreči. Zagovarjalo se je stališče, da so take osebe prevezele nase tveganje za morebitno povzročeno škodo, da se je oškodovanec zavestno naprej

Ko bi bilo pred Valvasorjem vedno tako! Toda v resnici ima slavnj zgodovinar nekajkrat na dan lep pregled nad pravo prometno gnečo, izsiljevanjem prednosti, divjo vožnjo, kot da ljudem niti lastne varnosti ni mar! (Foto: R. Bačer)

Iz izkušenj se lahko učimo

Poleg magistrale postajajo nevarne lokalne ceste, med vzroki za 1379 nesreč pa imata levji delež prehitra vožnja in izsiljevanje

Trditve, da so na cestah štirih dolenjskih občin najbolj nevarni domači vozniki osebnih avtomobilov ki radi močno pritiskajo na plin, je podprta s statističnimi podatki.

Manj kot 2 odstotka vseh nesreč se je lani v občinah Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj zgodilo iz objektivnih razlogov, za vse ostale pa je krivda ljudi dokazana. Vrstni red najbolj pogostih vzrokov za nesreče pa se je malce spremenil v primeri z letom 1974. Prehitra vožnja ostaja sicer na prvem mestu, pač pa se je izsiljevanje prednosti

pomaknilo s tretjega na drugo mesto in vožnja po sredi ceste s četrtega na tretje mesto. Nepravilnega prehitjevanja je bilo lani manj, saj je z drugega zdrknilo na četrto mesto med vzroki nesreč, prav tako je vinjenost zasedla šesto mesto, medtem ko je bila prej četrta.

Vozniki osebnih avtomobilov so najbolj nevarni, saj so zakrivali 986 prometnih nezgod; šoferji kamionov so bili krivi v 162 primerih, vozniki avtobusov so zakrivali 31, motoristi 50, kolesarji 63, pešci 41 nesreč itd.

Na Dolenjskem smo imeli 4 nesreče več, pač pa je bilo smrtnih žrtev malo manj. Sicer pa je tudi dosežena številka 39 še tolikšna, da se ob njej lahko zamislimo. Še vedno velja, da je med mrtvimi v nesrečah največ sopotnikov v avtomobilih. Lani je tako umrlo 15 sopotnikov, 9 voznikov avtomobilov, 5 kolesarjev, 3 pešci, 3 motoristi, 2 traktorista, 1 voznik tovornjaka in 1 ženska na vprežnem vozilu. Dve smrtni nesreči sta terjali po 3 življenja. Med umrli v prometni nezgodi so bili tudi 4 tujci.

Statistika kaže poleg tega, da je bilo na mestnih ulicah in v naseljih malo manj nesreč, na magistrali jih je bilo še več kot prej, na regionalnih cestah je bilo število nesreč malo manjše, pač pa je bilo na lokalnih cestah 269 karambolov, kar je precejšen skok od številke 188 v letu 1974.

Da se po nesreči ne izplača bežati, so vozniki tudi že spoznali, saj je takih primerov vse manj. Od 58 lani pobeglih voznikov jih je bilo 41 iz novomeške občine, 7 iz Trebnja, 6 iz Črnomlja in 4 iz Metlike. Vse krivice in pobege voznike, ki so zakrivali hujše nesreče, so že odkrili, medtem ko računajo, da bo preostalih 28 tudi še prišlo na vrsto. Nanje nikakor niso pozabili, četudi se morda kdo s tem tolaži.

SKRITI ISKROLOV

Poročali smo, da je 3. marca gorel gozd pri Boštanju in da je nastala precejšnja škoda. Prav tako smo poročali, da za povzročitelja ognja smatrajo lokomotivo, ki ni imela nameščenega iskrolova. Kot so sporočili iz ŽTP Novo mesto, pa je lokomotiva imela iskrolov! Ni bil sicer nameščen v dimniku, kakor je bil včasih, temveč je bil skrit v sodobnejši napravi.

ZANJ ZNAK NE VELJA

21. marca zvečer se je z osebnim avtom peljal iz Brežic proti Dobovi Jože Blažinič iz Stare vasi. Pri mostu v vasi Trnje, kjer je znak za obvezen odstop prednosti vozilu z nasprotni strani, je Blažinič zapeljal kar mimo. Na lesenem propustu je iz nasprotni smeri prišel z avtom Vlado Djuraček iz Zapršiča in prišlo je do čelnega trčenja. Gmotne škode je za 17.000 dinarjev.

S sekiro in krampom na nočno delo

Hinko Bajuk z Radovice še prve kazni ni dočakal, že je bil pred sodiščem zaradi nove serije vlomov – Posebno mu je bila pri srcu zadružna lastnina

Gotovo se je imel priučen vodovodni instalater Hinko Bajuk z Radovice 90 nad Metliko za odličnega izvedenca v vlomnih tatvinah, sicer se ne bi bil lotil novih podvigov, dokler še zavoljo starih ni prišel za rešetke. Misli je, da je dovolj zvit, ampak ni bil. Kazen je padla: tri leta zapor.

Medtem ko je čakal na prestajanje kazni dve leti zapor, ki jih je dobil pred novomeškim okrožnim sodiščem zaradi vrste vlomov in tatvin, mu žilica ni dala miru. Lani decembra se je spet lotil zadružne lastnine, kjer so mu bile razmere dobro znane. V noči na 1. december je nasilno odprl nadsvetlobno okno v Vinski kleti, znotraj pa s krampom razbil predal, da je prišel do borih 100 dinarjev. Več namreč ni bilo.

12. decembra je šel na delo s sekiro. Z okna na prostorihi klavnice je odstranil žično in plastično mrežo, v poslopju pa si je spet s sekiro utrl pot v črvarno. Računal je na več, ampak je našel samo 140 dinarjev.

Štirinajst dni zatem, v noči na 25. december, si je za žrtev izbral zadružno trgovino. S krampom je razbil šipo na nadsvetlobnem oknu in v predalu pisalne mize pobral 2.250 dinarjev. S sekiro se je lotil tudi železne blagajne, kjer je bilo spravljeno 15.000 din, žal pa do tega kupčka ni mogel. Isto noč je vlomil še v trgovino „Kraš“, kjer prodajajo čevlje, pa je denar zaman iskal.

5. januarja letos se je spet izkazal dvakrat v eni noči, ko je na Radovici vlomil v hišo Ane Jerman. Vse je prebrskal in premetel, kot so nekaj Italijani ob hišni preiskavi, ampak do denarja ni prišel. Jezen, ker ni bilo nič, se je s pomočjo običajnega orodja vlomil še v zidnico Petra Stefančiča blizu domače vasi, pa tudi ta vlom mu ni prinesel koristi.

Dan kasneje je bil v zadnji akciji, in sicer v zidnici Petra Režka, kamor je prišel skozi streho. Ostalo je pri poskusu vлома, kajti odnesel ni nič.

Pred senatom okrožnega sodišča je Bajuk nekatera nočna pota opisal v vseh podrobnostih, medtem ko se je za opravljene poskuse vlomov izgovarjal: „Samo do hrane sem hotel priti...“ Sodišče pa je bilo mnenja: „Zagovor ni sprejemljiv.“ Niso mu verjeli, ker če bi res iskal samo hrano, je ne bi v posteljah in po predalih v omarah, kjer je pustil razde-

Za Jožete spet v potokih

Petek, 19. marca, je bil spet eden tistih dni, ki jih štejemo med najbolj zahrbtni in tudi nevarne. Po stari kmečki navadi so na veliko slavili vse Jožete, in ker je domala v vsaki hiši eden, so tako rekoč povsod popivali. Marsikdo je postal neroden, nekaj jih sploh še v službo ni šlo ta dan, nekateri so pod paro sedli za volan, posamezniki pa so postali tudi nasilni. V Novem mesu so že dopoldne ob vseh točilnih pultih viseli možakarji kot prilepljeni, popoldne pa si lahko slisal ukanje in vriskanje. Tudi za gostince tak praznik ni ravno prijeten, čeprav jim daje zaslužiti. Vinjeni gostje postanejo tečni, razen tega nekateri ne poznajo mere in že komaj stojijo na nogah, pa zahtevajo: „Prinesi še liter!“ Mar res? Vinjenim je točenje alkoholnih pijač prepovedano! Kako to določilo spoštujejo v nekaterih novomeških lokalih, so povedali:

IVANKA AVSEC, točalka v Mercatorjevem bifeju (pod arkadami) na Glavnem trgu v Novem mestu: „Boste kisko vodo ali kavo?“ – drugače takim ne damo – imam navado vprašati gosta, ki mu maligani že gledajo iz oči. Doslej še nisimo imeli sitnosti in nismo še nikdar klicali milice na pomoč. Če je kdo tečen, ga navadno sami zlepa spravimo na sveži zrak. Radi zaslužimo, vendar nimamo radi gostov, ki ne poznajo prave mere.“

JOŽE BEČAJ, natakar v eekspresni restavraciji Metropol: „Pri nas glede vinjenih gostov, ki bi želeli še piti, pri točilnem pultu ni težav. Vsak mora imeti listek, tega pa pri blagajni očitno vinjenemu ne dajo. Ni pa veliko takih primerov. Včasih že res malo zapojejo ali kdo zavriska, če ni nasilen, to ni tako hudo. V lokalih, kjer je posebej blagajna, je lahko zavrniti opitega gosta, v zasebnih gostilnah pa je kriz. Dobro vem kako je, ker imam tam dolgoletno prakso.“

SLAVKA ŠUSTERŠIČ, točalka v bifeju združene blagovnice v Žabji vasi: „Naši gostje v glavnem niso nerodni. Malicajo, včasih tudi pijejo, nimajo pa se navade tu dlje časa zadrževati. Malokdaj se zgodi, da bi res očitno vinjen zalezal k nam in da bi imeli z njim težave. Zgodi pa se, da so fantje včasih veseli in kaj zapojejo. Ampak če lepo pojejo in to nikogar ne moti, potem tudi mi potrpiamo.“

KRONIKA NESREČ

DRNOVO: TRIJE TRKI V KOLONI – 16. marca je Beograjecan

Dragan Petrovič vozil osebni avto nemške registracije proti Zagrebu in pri Drnovem dohitel kolono vozil. Petrovič je trčil v zadnji del avta v koloni, ki ga je vozil German Lamovšek z Vel. Cirkna pri Sentjanžu, ter ga porinil še v osebni avto avstrijske registracije, last Stjepana Brezovica iz okolice Zapršiča. Pri trčenju je dobil Lamovšek nekaj prask, na avtomobilu pa je za 20.000 dinarjev škoda.

GOR. KRONOVO: EDEN JE V BOLNIŠNICI – Radmilo Pavkovič iz Aleksinca je 16. marca popoldne pripeljal s tovornjakom do Gor. Kronovega in ob robu ceste ustavil. Za njim je ustavil osebni avto tudi Franc Savnik iz Dobove, eden je švignil mimo, za njim pa je hotel še tovornjakar Franc Leksan iz Cerknice. Ko pa je bil ta ob Savnikovem avtu, je Savnik zavil v levo in tako sta trčila. Savnikov avto je odbilo še v Pavkovičev tovornjak. Pri trčenju se je Savnik poškodoval, da so ga morali odpeljati v bolnišnico, praske in odrgnine pa ima tudi Leksan. Gmotno škodo cenijo na 20.500 dinarjev.

POJLANE: STA SE PRIVLAČILA – Pavel Pečavar iz Kota pri Semiču se je 17. marca popoldne pripeljal z osebnim avtom od Črnomlja do Poljan, tam pa mu je naproti pripeljal avtomobilist Avgust Zamida iz Občice. Med srečanjem sta vozili trčili, lastnika pa sta oškodovana za okrog 5.000 dinarjev.

ČRNOMELJ: PEŠKA JE ZADEL – Danijel Svetič iz Obhrni pri Dragatušu je 17. marca popoldne vozil osebni avto po Belokranjski cesti, v križišču z Zadržno pa je skočil pred avto pešec Stane Zorc iz Črnomlja. Avto je Zorca zadel v nogo, ta pa je pri tem z roko zadel ob vetrobransko steklo, tako da ima poškodbe na roki in nogi. Gmotno škodo cenijo na 2.000 dinarjev.

PLJUSKA: KRANJČAN JE PREHITEVAL – Janez Kolar iz Kranja je 17. marca popoldne prehitel na magistrali dva avtomobila, naproti pa je pripeljal Ljubljancin Ivan Verko. Pri trčenju je Kolarjev avto odbilo še v osebni avto Djordja Vujovića iz Črnomlja. Gmotne škode je za 12.000 dinarjev, na srečo pa ranjenih ni bilo.

VAVTA VAS: NI DAL PREDNOSTI – 20. marca popoldne je Jože Saje iz Podgore vozil osebni avto od Straže proti mestu, v vavtovškem križišču pa je pripeljal naproti avtomobilist Viktor Avsec z Malega Slatnika in mu zaprl pot. Pri trčenju je nastalo za 6.000 din škoda.

Vsem šolam ob bok

Na novomeški posebni osnovni šoli priredili dan prometne vzgoje — Razumevanje z vseh strani

Na posebni osnovni šoli Novo mesto že nekaj časa deluje prometni krožek, ki ga vodi mentorica Avgusta Lah. Učenci pridno sodelujejo in dosegajo lepe uspehe na tekmovanjih, minuli teden pa so se še posebno izkazali: ob dnevu invalidov so priredili dan prometne vzgoje.

Poleg mentorjev prometne vzgoje drugih slovenskih posebnih šol so se prireditve udeležili tudi republiški svetovalec za prometno vzgojo osrednjih šol Vinko Knol, republiški svetovalec za posebne osnovne šole Milko Domanko ter svetovalec zavoda za šolstvo-enota Novo mesto Angela Tisu.

Tekmovanje je potekalo v dveh delih. Najprej so se učenci 5., 6., 7. in 8. razreda pomerili v kvizu, učenci nižjih razredov, predvsem tretjega, pa so tekmovalje popestrili z lepim kulturnim sporedom. Drugi del programa je obsegal testiranje in spretnostno vožnjo na poligonu. Učenci so presenetljivo uspešno premagovali težke ovire. Slednje je za učence posebne šole še posebno pomembno. Najboljši tekmovalci so dobili knjižne nagrade, AMD jim je

podarilo srajce, vse nastopajoče pa je razveselilo z značkami. Učencem, ki so nastopili v kulturnem programu, je novomeška podružnica Ljubljanske banke podarila hranilnike.

Kolektiv šole je še posebej hvaležen Jožetu Črtaliču, ki je prometnem krožku podaril lične kovinske elemente za prometni poligon (elementov ni ravno malo) ter tako omogočil šolarjem razvijanje njim zelo potrebnih spretnosti. Da se je dan prometne vzgoje na novomeški posebni osnovni šoli tako lepo iztekla, sta pripomogla tudi delavca UJV Jože Tavčar in Jože Matejkovič.

To je nekako vse, kar smo hoteli zapisati o dnevu prometne vzgoje na novomeški posebni osnovni šoli. Ker ga bodo brali tudi učenci, je namenoma pisan preprosto. Ni pa ga bilo preprosto organizirati. Eden od navzočih prometnih strokovnjakov je celo navdušeno izjavil, da je bil to eden od najbolj primerno in strokovno pripravljenih dnevov prometne vzgoje, kar jih je videl. Videl pa jih je veliko, in to ne samo na posebnih osnovnih šolah.

Krajevna skupnost ni asfalt

Namesto dosedanjih dokaj brezobličnih sosesk naj bi v Novem mestu ustanovili več samostojnih krajevnih skupnosti — Mesto ne sme biti 18.000 posameznikov

„Osnovnih življenjskih potreb občanov ne moremo reševati samo z asfaltiranjem ulic, napeljavo vodovodov, urejanjem kanalizacije itd.“, piše med drugim v pogumno zastavljenem gradivu o reorganizaciji krajevnih skupnosti Novo mesto.

Krajevna skupnost Novo mesto šteje danes okoli 18.000 prebivalcev, od leta 1973 naprej je razdeljena na soseske. Ustanovitev sosesk je nedvomno korak naprej v tako imenovani samoupravni organiziranosti občanov v KS, vendar se moramo zavedati, da je le soseska oblika združevanja občanov in ne temeljna samoupravna skupnost, v kateri bi ljudje uresničevali skupne interese, se prizadevali za svoje in splošno dobro.

Predlog je, naj bi dosedanje novomeško krajevno skupnost po naravnih celotah razdelili na 10 (ena gor ali dol) samostojnih krajevnih skupnosti, te pa bi združevala, predvsem pri reševanju najširših skupnih interesov, skupnost novomeških krajevnih skupnosti. Kljub temu predlogu, ki ga bomo še bolj plastično razložili, pa je v Novem mestu še vedno peščka ljudi, ki menijo „da bi bilo stvari nevarno spuščati iz rok“. Mar to morda pomeni, da je treba vse stvari držati v posameznih rokah?

Dosedanja organiziranost novomeške krajevnih skupnosti ne zagotavlja uresničevanja ustave. Skupnost, ki združuje 18.000 prebivalcev v različno oblikovanih urbanih naseljih, namreč ne omogoča neposrednega upravljanja in zadovolje-

vanja vseh koristi in potreb prebivalcev ter njihovega odločanja na občinski in republiški ravni.

Kot že rečeno, krajevna skupnost ne bi smela biti komunalno podjetje, ki se bori za asfalt in težji drugi ulici, krajevna skupnost je zavestno in naravno organiziran zbor občanov, ki skrbi za dobre medsebojske odnose, za varstvo in vzgojo otrok, za pomoč občanom in družinam, ki so pomoči potrebni, za dobro družbeno prehrano in oskrbo, zdravstveno in socialno dejavnost, rekreacijo in oddih, kulturo itd., itd.

Na televiziji je oddaja, ki vsebuje rubriko „Koliko se poznamo?“. Koliko se torej poznamo, dragi Novo-

meščani? So naše soseske le spalna naselja, v katerih zjutraj krmežljivo ugotavljamo, da je sosed spet odložil odpadke mimo smetnjaka? Iz Bršlina vsako jutro vozijo otroke v grmski vrtec, z Grma pa v bršlinskega. To sta samo nazorna primera. Na dani je, da bi nekatera vprašanja in ožjih skupnostih gotovo veliko lažje reševali in rešili.

Za tiste, ki se boje, da bi jim „stvari ušle iz rok“, pa je pri roki tudi podatek, da v ustavi in zakonih nikjer ne piše, da se krajevnih skupnosti ne smejo povezovati v skupnost krajevnih skupnosti. To pa je dovolj prožen mehanizem, ki bi „krajevnim posameznikom navkljub“ omogočal reševanje skupnih problemov nekega doslej dokaj brezobličnega skupka 18.000 ljudi, ki mu je ime krajevna skupnost Novo mesto.

M. B.

Lansko letino cvička so letos strumno napovedali trebanjski godbeniki, ki so se preoblekli v vinogradnike.

Suhokrajinski drobiž

ODBOR ZA IZVEDBO AKCIJE za rekonstrukcijo električnega omrežja za vasi Mačkovec, Sadinja vas in Trebča vas pri Dvoru se je uspešno lotil dela. Člani odbora so obiskali vsa gospodinjstva v teh vaseh in zbrali že okoli 140.000,00 din za uresničitev akcije, obenem pa sklenili trdne dogovore z občani, krajevno skupnostjo in s TOZD ELEKTRO LJUBLJANA — OKOLICA.

NA ZBORU OBČANOV NA DVORU so sklenili, da bodo med drugim šli pomagat graditi vodovod kranjom iz območja Smihela pri Žužemberku. S tem se bodo oddolžili tudi krajevni skupnosti za obnovitev mostu čez reko Krko pri dvorski ribogojnici, kjer zaradi posebne zahtevnosti del niso mogli sodelovati pri delu.

VODOVODNA TRASA, v vasi Gornji in Dolnji Kot je zakoličena. Ti dve vasi bosta dobili vodo z Dvora. Hkrati z gradnjo vodovoda za ti dve vasi bodo napeljali tudi vodo čez reko Krko v sosedno vas Podgozd. Dela se bodo kmalu pričela.

STANOVALCI OB OBEH VPADNICAH K ŽUŽEMBERSKEMU MOSTU se živo zavzemajo za ureditev Krkine struge. Kadar je gladina visoka, jim namreč voda vdere v stanovanje in povzroči dokajšnjo škodo. Zato je krajevna skupnost zaprosila vodno skupnost Dolenjske, da bi se lotila tega problema in je rešitev tega problema vnesla tudi v svoj program. Razen tega se krajevna skupnost zavzema za obnovitev jezusa čez Krko pod Draščo vasjo. O izvedbi tega pa se bo morala dogovoriti še z Vodno skupnostjo Ljubljana, ker je jez na meji dveh vodnih skupnosti.

M. S.

ALI VESTE:

... da v drugi polovici 16. stoletja v Novem mestu ni bilo neizogibno potrebno, da je znal mestni sodnik brati in pisati? Stoleetje prej pa so bili med mestnimi sodniki celo taki, ki niso znali niti enega niti drugega. Zgodovinar piše, „da je bilo dobro, če je sodnik poznal tudi deželne in druge postave. Zlasti z vojski so imeli sodniki dostikrat velike sitnosti; zato so npr. mestni očetje leta 1593 vicedomu priporočili, naj jim potrdi izvoljenega Gričarja, če tudi je protestant, kajti ta ume veste se tudi proti najvišjim vojaškim dostojanstvenikom tako kakor se spodobi.“

... da se je v tem istem stoletju pogosto zgodilo, da je o izvolitvi v notranji mestni svet odločala večina kljub tako imenovani „prosti volitvi“ le dvanašterica notranjih svetovalcev? Kronika piše, „da kakor povsod po svetu, odločevalo je tudi v Novem mestu osebno prijateljstvo, ali pa osebna mržnja, podkupljivost, terorizem in druge take človeške stvari.“

... da je Novo mesto dolgovalo od leta 1701 do 1745 deželi 70.000 goldinarjev, kar je največ med vsemi kranjskimi mesti? Preiskovalna komisija, ki jo je zaradi tega poslal vicedom, je dognala, da so blaginjarji pogostoma polagali račune šele 10 let po končanem službovanju, in še takrat le notranjim mestnim svetovalcem, s katerimi so bili v sporazumevanju, največkrat tudi v sorodstvu; pokladali pa so (račune) ne na rotovžu, ampak na njihovih domovih. Pri pogrnjenih mizah in pri vinskih kapljici so se račun pregledovali in seveda tudi brez ovir odobravali.“

M. B.

ŠMARJETA: DOBRI STRELCI

Šmarješki mladinski aktiv ima v svojih vrstah zelo dobre strelce, kar je dokazalo tudi nedavno občinsko strelsko prvenstvo v Novem mestu. Tekmovanja se je udeležilo 15 mladinskih ekip. Šmarjeta pa sta zastopali dve ekipi. Prva ekipa je bila peta do šesta, druga pa deveta. Med posamezniki se je Franc Pavlič uvrstil med prvih pet. Na prvenstvu so nastopile štiri ženske vrste, drugo mesto pa so osvojile strelke iz Šmarjete. V ekipi so bile P. Medja, Z. Medja in Dežmanova, ki je osvojila dobro četrto mesto.

ŠMARJEČANI IN ZBURJANI ŽE SODELUJEJO

Minulo soboto so se sestali člani osnovne organizacije Zveze socialistične mladine Šmarjeta (v njem sta aktivna Zbur in Šmarjeta) in se pogovarjali o nadaljnjem delu. Kot kaže, bo sodelovanje med obema aktivoma le zaživelo, najprej na športnem in izobraževalnem področju. Po sestanku so mladi (30 mladincev in mladink) poslušali predavanje o alkoholizmu in narkomaniji. Predaval je dr. Tone Krstič.

PLANINCI MED SEBOJ

Redni letni občni zbor bodo imeli člani novomeškega planinskega društva v ponedeljek, 29. marca ob 18. uri, v sindikalnem domu na Društvenem trgu 2 (poleg Doma JLA) v Novem mestu. Dnevni red bo precej obširen, saj bodo imeli planinci precej povedati tako o minuli dejavnosti kot o načrtih. Med uspehe štejejo ureditev in dokončno usposobitev planinske kočice pri Gospodinih na Gorjancih ter izdajo dopolnjene in z novostmi opremljene Vodnika po Trdinovi poti.

Tresla se je gora, rodila miš

V novomeški občini dva primera neupravičenega bogatenja — Bi jih bilo več, če komisija o ugotavljanju izvora premoženja ne bi bila deležna le moralne podpore?

„Komisija je bila doslej pri svojem delovanju deležna od družbenopolitičnih organizacij moralne podpore, kakšne bolj neposredne pomoči ali podpore pa ne,“ piše v poročilu o delu komisije o ugotavljanju izvora premoženja pri skupščini občine Novo mesto.

Najprej navajajo, da je imela omenjena komisija od ustanovitve v letu 1972 do danes 22 sej, da je bila udeležba primerna ter da se je pri svojem delu posluževala dveh zakonskih predpisov: zakona o davkih občanov in zakona o splošnem upravnem postopku. Obravnavani občani so se v dokazovanju upravičenosti pridobljenega premoženja posluževali najrazličnejših sredstev: verodostojnih potrdil, prič, potrdil, ki po mnenju komisije niso bila verodostojna, itd. Komisija je te listine preverjala na najrazličnejše načine, vendar ne vedno uspešno.

Franc Nahtigal meni v imenu komisije, da komisija ni dovolj učinkovita, predvsem zaradi zapletenosti in

dolgotrajnosti postopka. Do tega pa prihaja zaradi pomanjkljivih predpisov, ki omogočajo obravnavanemu občanu, da poišče vse možne poti (resnične in neresnične) in tako opraviči pridobljeno premoženje. Nekaj vzrokov za neučinkovitost pa je prav gotovo tudi v komisiji; sama namreč meni, da je verjetno strokovno premalo usposobljena za opravljanje tako zahtevne in družbeno pomembne naloge.

Komisija je v dveh mandatih obdobjih obravnavala 14 primerov. Velja zapisati, da nobena od teh prijav v začetku ni bila popolna, prijavitelji so jih dopolnili v postopku. Na javni poziv so občani predložili komisiji 496 prijav, pri omenjenih

štirinajstih pa je šlo za prijavo državnih organov. Gre predvsem za preloščene in nepremičnine večje vrednosti, delno pa tudi za gotovino na žiro računih.

Konec po vsej burji je tak, da je komisija izdala 2 (dve) odločbi za odmero davka od nenapovedanega dohodka. Zanimivo je tudi, da komisija ob petih posebnih postopkih (toliko jih je uvedla), dvakrat ugotavlja, da sicer gre za premoženje, ki ni bilo pridobljeno na povsem zakonit način, vendar tega ni mogla dovolj učinkovito dokazati, zato sta oba (gre za obrtnika) ostala za svoje početje nekaznovana.

Potemtakem je na dani dvoje stvari: v novomeški občini ali neupravičenega bogatenja ali pa je družbena akcija za uspešno delo komisije prebliko zastavljena. Eno od mnenj komisije je namreč tudi, da je doslej njeno gotovo nehalno delo pravilno razumela samo uprava javne varnosti. Tretja stvar, ki je prav tako na dani, je dejstvo, da je komisija za ugotavljanje izvora premoženja kljub vsem pooblastilom le laični organ. Njene odločbe zaradi tega že po naravi stvari ne morejo biti brezhibno strokovne.

M. B.

Po mednarodni lestvici za ocenjevanje vin je mogoče trtne pridelke dati od 0 do 20 točk. V bitlenu, ki ga je ob letošnjem „Tednu dolenjskega cvička“ izdal prireditveni odbor, piše, da „pri cvičkih sodimo, da so cvički, ki so dosegli 15 in več

Pivci izven vseh kategorij?

točk nekaj zelo dobrega, vrhunškega, vendar jih je razmeroma malo. Za odlične cvičke smatramo še vedno take, ki so dosegli od 14 do 15 točk, za prav dobre pa cvičke od 13 do 14 točk. Cvički z oceno od 12 do 13 točk so še vedno dobri, vsi ostali pa primerni.“

Za cviček lahko zapišemo, da je dobro vino in moda obenem. Pred nekaj dnevi se je zgodilo, da sem prijateljem v Ljubljano „prodal“ cviček, ki sem ga kupil v čisto običajnem novomeškem vinočcu. Rekel sem, da je iz Gadove peči (morebiti je celo bil), v slast jim je šel — boljšega bojda še niso pili.

Očitno je torej, da nisem najbolj pošten in trezen Dolenjec; ene stvari pa gorenjskim znancem kljub vsemu nisem hotel privoščiti. Nisem jih peljal, čeprav so bili trmast, na pokušnjo cvička v novomeški hotel „Kandija“. Vsem ocenam čez 15 točk navkljub.

Ob letošnjem tednu dolenjskega cvička (patriotično se sprašujem, zakaj dolenjski, ko drugih vendar ni) se je v hotelu „Kandija“ dogajalo med drugim tudi to, da so se gostje že v sramežljivem popoldanskem času polivali z vinom (po trebuhu in za vrat), dogajalo se je, da dosledno niso mogli naročiti manj kot liter; tal niso pretirano čistili, koščeni preostanki pečenih pujskov so kot NLP letali po ozračju, vse skupaj je povprečno spominjalo na čisto povprečno kmečko veselico. Pisce in preostalo lahko oborožite prinesite s seboj!

„Modri angeli“ so iz obzirnosti do krajevnih običajev posredovali le v najnujnejših primerih.

Pravzaprav smo Dolenjci nesrečen narod. Pridelujemo najboljše cvičke na zemeljski obli, vendar ga ne moremo nikjer v miru piti. Ali pa ga ne moremo v miru piti v hotelu „Kandija“? Cviček ima teoretično in dejansko oceno od 0 do blizu 20, so pa tudi gostišča brez kategorij. Morda pa so brez kategorij ljudje?

MARJAN BAUER

Novomeška kronika

PRETEKLI TEDEN je imela soseska Gotna vas-Regerča vas zbor občanov, na katerem so se občani seznanili s programi občinskih samoupravnih interesnih skupnosti in programom dela v lastni soseski. Veliko pripomb je bilo glede komunalne neurejenosti Regerče vasi, saj je znano, da Regerčani že dalj časa le upajo, da bodo dobili asfaltirano cesto, javno razsvetljavo ipd. Od zadnjega zbora občanov je imel največ koristi gostilničar, ki je zborujočim odstopil prostore!

NOVOMEŠKI LJUBITELJI želj krakov je hodijo ogledovat, četudi so mlake še zamrznjene. Ob prvi večji otoplitvi je pričakovati pravicati naval na žabji zarod, kar do neke mere sploh ni čudno, saj so novomeške mesarije — bolj prazne!

ZNAČILNO ZA KLUB novomeških študentov je bilo, da leta in leta ni znal poskrbeti za izčrpano pravico obveščene svojih članov. Stvari se obmaka na boljše, kajti študenti so pod arkadami pri trgovini s sadjem in zelenjavo na Glavnem trgu namestili oglasno omarico. Tako se noben študent ne bo mogel izgovarjati na neobveščene, saj pot mome omarice vodi v restavracijo — Pri vodnjaku, kjer študenti niso redki gosti!

TOŽBE GOSPODINJ o visokih cenah živil na tržnici niso iz trte zvite, saj je v ponedeljek stal kilogram endivije 30 do 35 din, paprike 40 din, paražitnika 45 din, krompirja 8 din, fižola 20 do 22 din in cvetače

20 din. Za kilogram pomaranč je bilo treba odšteti 12 din, jabolk 10 do 12 din in hrušk 15 din.

PREJŠNJI TEDEN je darovalo kri 67 občanov, med njimi 13 delavcev iz Novoteksa, 12 iz Novolesa, 11 iz Krke, 6 iz mirnopske Beti in 5 iz IMV.

RODILE SO: Nevenka Meden iz Ceste komandanta Staneta 32 — Jureta, Milena Blažič iz Smihelske 6 — dečka in Milena Drakulič iz Muzejske 6 — deklico.

UMRLI ni nihče.

Ena gospa je rekla, da je izraz „vinogradnikar“, kot je eden od slovenskih govornikov ob tednu dolenjskega cvička imenovan slovnico čisto preproste vinogradnike, prav tako žaljiv, kot če bi cvičku rekli marvin.

Ob cesti iz mesta proti železniški postaji v Brežicah polagajo v zemljo cevi za kanalizacijo in telefonski kabel, da bodo dobili priključke končno tudi novi naročniki v Šentlenartu in Brežini. (Foto: J. Teppey)

Vsak vprašuje, kje bo vzel

Programi interesnih skupnosti niso prenapeti — Bodo kljub vsemu lahko še kaj črtali iz njih? — Plačniki so tudi porabniki

Predlog družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 je bil v brežiški občini deležen izredne pozornosti, zlasti med zaposlenimi, kar je razumljivo, saj so ti v prvi vrsti tehtali obremenitve, ki jim jih prinaša. O podpisu dogovora bi bila morala sklepati tudi občinska konferenca SZDL na seji 13. marca. Žal ni bila sklepčna, zato so udeleženci odločitev prepustili predsedstvu. Na seji so obsodili neodgovoren odnos do dolžnosti v tem organu.

Nesklepčnost se je pojavila tudi na sejah skupščin nekaterih samoupravnih skupnosti, saj so jih morali sklicevati po dvakrat in celo trikrat. Pri tem se je pokazalo, da z udeležbo ni bilo težav, kadar je šlo za področja, za katera so ljudje tako rekoč življenjsko zainteresirani.

Za brežiško občino je zdaj predvidena stopnja obremenitve 32,43. V gospodarstvu vsi po vrsti menijo, da je previsoka, saj po pregledu zaključnih računov v delovnih organizacijah ugotavljajo, da so v težkem položaju. Povsod sicer poudarjajo, da programi samoupravnih interesnih skupnosti niso prenapeti, če-tudi je res, da vse dejavnosti

javila različna stališča med razpravami v družbenopolitičnih organizacijah in gospodarstvu. V delovnih kolektivih so verjetno celo pozabili na že sprejeto resolucijo družbenoekonomskega razvoja občine za leto 1976. Delegati tedaj niso imeli pripomb niti niso pokazali težnje, da bi kje kaj okrnili. Prav zaradi tega so na konferenci SZDL opozorili, da mnogi izgubljajo preveč besed okoli delitve dohodka v delovnih organizacijah, premalo pa govorijo o tem, kako bi ga več ustvarili. Po nepotrebnem poudarjajo besede „vi in mi“, saj so plačniki v tej ali oni obliki tudi porabniki, če ne ravno zaposleni delavci, pa njihovi otroci, starši in drugi člani družine.

J. TEPPEY

BORCI, PREBERITE!

Občinsko združenje borcev NOV in Posavski muzej v Brežicah pripravljata izdajo knjige o narodnoosvobodilnem boju v brežiški občini, zato prosita borce in aktiviste, naj pošljejo zapise s spomini na tiste čase do 31. aprila na občinski zbor ZB NOV v Brežicah. Ta se skupaj z muzejem priporoča tudi za predmete, ki so jih uporabljali borci, da bi z njimi dopolnili razstavno zbirko. V poštev pride orožje, pa tudi drugi predmeti. Oddajte jih v Posavskem muzeju ali na sedežu občinskega Združenja borcev NOV.

Novo v Brežicah

SPREHOD PO MESTU — V soboto so si delegati hortikulturnih društev Slovenije ogledali Brežice. Ustavili so se ob šoli, kjer bodo do junja društva zasadila spominski park, nato so si ogledali razstavne prostore v brežiškem gradu in rastlinjake v Čateških Toplicah.

K ZOBOZDRAVNIKU PA NE — V Dobovi imajo zobno ambulanto, toda radi bi še novo opremo. Potrebnovali bi nov stol in napravo za vrtnanje s hlajenjem. Matere so pripravljale, da bi otroci potem z manj strahu prihajali k zobozdravniku. Res je sicer, da je osebe prijazno, toda to ne more odtehtati sodobnejših pripomočkov, ki povzročajo pri popravljanju zob manj bolečin. Marsikdo se zdaj raje odpravi v Brežice, toda tam so vrste neskončne in izguba časa zelo velika.

SKROMNEJŠA PONUDBA — V šolnih sešajih se nekaj časa pozna, da so spet izvažamo. Izbira je skromnejša kot prej, prima njuje pa zlasti teletine in svinine. Govedino imajo na zalogi ob vsakem času.

PRIBE IN ŠKORCI — Ptice selivke je zima tik pred koledarsko pomladjo ukanila kot že dolgo ne. Med preletom čez brežiško območje so se spustile ob Krki in Savi jate prib. vendar jih je v snegu veliko zmrznilo. Precej jih je končalo tudi na cesti Ljubljana — Zagreb, ki je bila tiste dni edina kopna lisa daleč naokoli. Povožili so jih avtomobili. Mraz je sejal smrt tudi med škorci, ki so se prav tako prezgodaj vrnili v naše kraje.

KAKŠEN BO RAZVOJ DO 1980? — V ponedeljek, 22. marca, se je v Brežicah sestala komisija za izdelavo družbenega plana občine za obdobje 1976 — 1980. Seji so prisostvovali predstavniki občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij in vodja strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti. Gradivo za osnutek plana je pripravljeno, zato so se dogovorili, kako naj poteka delo vnaprej.

Ostrejše kazni več zaležejo

Veliko mladih kršilcev javnega reda in miru — Nepopoljšljivi Romi grobo obračunavajo med seboj — Miličniki preprečujejo poskuse hazardiranja

Pri sodniku za prekrške je bilo lani v krški občini v postopku več kot dva tisoč zadev. Približno 400 jih še čaka na rešitev, vendar upajo, da bodo z občasno dodatno pomočjo v administraciji prišli kmalu na tekoče. Vse kaže, da je poostrena kaznovalna politika pri denarnih in zapornih kaznih že rodila sadove. Denarnih kazni je sodnik za prekrške izrekel za več kot 450.000 din, zaporne kazni pa so bile vse daljše od 15 dni.

V nasprotju s prejšnjimi leti so se lani v občini umirila tako značilna žarišča za pretepe in izgrede, kot so bila nekdanje Senovo, gostišče na Gmajni in kostanjeviško-gorjanski predel.

„Krško skozi stoletja“

Za jubilej bo pod streho delavski dom v Krškem

Druga seja koordinacijskega odbora za pripravo prireditev ob 500-letnici krških mestnih pravic je pravzaprav samo potrdila že prej predložene okvirne programe posameznih komisij. Le-ti se v zadnjem času niso bistveno spremenili niti jih niso dopolnili, saj so že tako obširni, da bo verjetno morala marsikaka stvar zaradi pomanjkanja denarja odpasti.

Prva stvar, ki verjetno ne bo okrnjena, bo jubilejni zbornik z naslovom „Krško skozi stoletja“, za katerega so predložili že 31 tem oziroma razprav, ki naj bi obdelale posamezna zgodovinska obdobja kraja, ovrednotile dela nekaterih domačih umetnikov in drugo. Da bo zbornik pomembno delo, pričajo tudi imena znanstvenikov, s katerimi so se že ali se še bodo dogovorili, da bi v njem sodelovali s svojimi prispevki.

S precej večjimi stroški so povezani načrti za praznično ureditev mestne podobe. Krajevna skupnost je v svoj prihodnji program sicer vključila nadaljevanje komunalnega urejanja, v načrtu pa je tudi obnova vseh pomembnejših kulturnih in zgodovinskih spomenikov. Seveda bodo ob tem poskušali doseči, da bi občani obravljali zunanost hiš, predvsem tistih, ki sodijo med najstarejše in so arhitektonsko zanimive zaradi svoje starinske, še nepopravljene podobe.

Najpomembnejša jubilejna novost in pridobitev pa bo vsekakor delavski dom, ki naj bi ga do prihodnjega leta postavili vsaj pod streho. Pogovori, ki naj zagotovijo potreben denar, se uspešno nadaljujejo in ga bodo, po vsej verjetnosti tudi s pomočjo krajevnega samoprispevka, v celoti zbrali.

Z. ŠEBEK

Do sedmih nič alkohola

Odločitev pred delegati občinske skupščine

Za sejo občinske skupščine, ki bo 30. marca v Krškem, je tokrat predlagan odlok o omejitvi točenja in prodaje alkoholnih pijač v jutranjih urah. To pravzaprav ni nič novega, saj so tovrstne ukrepe sprejele že številne občine v Sloveniji, med njimi tudi občini Sevnica in Brežice. V Krškem je bil predlog nekoč že na dnevnem redu, vendar so ga odborniki zavrnili.

Tokrat so predlagatelji bolj prepričljivi in prilagajajo gradivo tudi kratek opis alkoholizma v krški občini. Služba socialnega varstva je lani zbirala podatke o alkoholikih in ugotovila, da jih je med zaposlenimi 135. Med njimi 85 moških in 50 žensk. Podatke so poslale delovne organizacije, vendar ne vse, ker so ponekod menili, da sami ne morejo določiti, kdo je alkoholik v pravem pomenu besede.

Za kmete, upokojece, obrtnike in nezaposlene občane so posredovale podatke krajevne skupnosti. Iz teh lahko razberemo, da je v vrstah omenjenih kategorij občanov 160 alkoholikov, od tega 43 žensk.

Služba socialnega skrbstva sklepa, da je resnično število alkoholiziranih občanov precej večje, in računa, da je tako v delovnih kolektivih kakor tudi v krajevnih skupnostih alkohol zaslužni gotovo še enkrat toliko ljudi.

Skoraj dve tretjini vseh problemov, ki jih rešujejo socialni delavci, imata svoj izvor v alkoholizmu. Iz družin alkoholikov izhaja 70 odst. vseh mladoletnih prestopnikov, 75 odst. duševno prizadetih otrok in 65 odst. otrok z asocialnim vedenjem. Tudi večino družinskih nesporazumov zaneti čezmerno uživanje alkoholnih pijač. Vsi vemo tudi za številne zgubljene delovne ure, žal pa so o teh posledicah alkoholizma ni na voljo podatkov, ker se pogosto skrivajo za bolezenskimi izostanki. Tudi jutranji kozareček napravi svoje in potem takemur prepoved točenja alkohola do sedme ure vendarle upoštevanja vreden ukrep.

J. TEPPEY

KOTIČEK ZA ČEBELARJE

V krški osnovni šoli nameravajo letos urediti čebelarski kotiček s stalno razstavo čebeljih proizvodov in čebelarske literature. To naj bi pripeljalo v vrste čebelarstva krožka še več mladih ljubiteljev narave in čebel.

J. T.

V kmečkem društvu za vzajemnost so v preteklosti kmetje našli tisto, česar pri zavarovalnici niso našli — Sava obeta prelom s podjetniško miselnostjo

Nelagodno počutje članov trebanjskega društva za vzajemnost in samopomoč bo po seji občinske konference SZDL, ki je bila 16. marca, nedvomno splahnelo. Marsikdo se je namreč zadnji čas kar ustrašil prizadevanj zavarovalnice Sava in drugih dejavnikov pri ustavnem preoblikovanju zavarovalništva v skupnosti.

Direktor Savine enote iz Novega mesta Jože Suhadolnik je naglasil, da zavarovalnica nikakor ne bo bita grobar kmečkih društev. Razprava ni prinesla za zdaj še nobene spre-

membe: za pogovore med zavarovalnico in društvom bodo odprta vrata, medtem pa bodo oboji skušali še naprej spraviti v varstvo kar največ živine.

Trebanjsko društvo je po številu članov drugo v republiki. Letos stopa že v šesto leto dela. Kot je zatrdil njegov predsednik Anton Kukenberger, si je v tem času pridobilo med kmeti velik ugled. Prvo leto so imeli v varstvu le 500 glav živine, lani pa že nad 2.300. Kot je poudaril Franc Jevnikar, je društvo odigralo pomembno vlogo, ko zavarovalnica kmetom ni bila dostopna. Ob tem je opozoril na to, kako kmetje pri prodaji svojih pridelkov še vedno ne dosejajo ekonomskih cen, zato se bojijo tudi večjih stroškov zavarovanja. „V delu društva je skritega ogromno brezplačnega dela. Vsakdo dela le za to, da pomaga drugemu. Kmečko zavarovanje nedvomno ne bo ustvarjalo presežkov, kot se to dogaja pri drugih zavarovanjih, zaradi česar so takšna zavarovanja lahko cenejša,“ je ugotavljal Jevnikar.

Na sestanku je bilo očitno, kar je nasploh vodilo v družbi: „mahanje“ z dokumenti, četudi z ustavo, samo po sebi ne priteguje, temveč le delo v skladu s temi načeli. V teh odnosih je zavarovalništvo šele začelo postajati stvar na pravo mesto. Tu lahko zavarovalnica stori mnogo z zavarovanjem celotnih kmetij z vsemi osnovnimi sredstvi, kar bi lahko zagotavljalo tudi nižje premije. Takrat bi bili lahko bolj brez skrbi pri zadrugi za tistih 15 milijonov dinarjev družbenih sredstev, vloženih v zasebno kmetijstvo, kakor tudi kooperantje, ki so vložili nad 20 milijonov. Vse to je danes nezavarovano, gre pa za okrog 1.500 kmetij.

A. ŽELEZNIK

KJE SO RES GRIZLE PODGANE

V 11. številki Dolenjskega lista smo poročali, da imajo v poslovnostanovanjski stavbi na Cesti Gubčeve brigade 8 v Trebnjem tako hude podgane, da pregrizejo celo svinčene odtočne cevi. Primer se je res zgodil, vendar ne v trgovini „Dolenjke“, kot bi se dalo razumeti iz objavljenih vrstic, temveč v stanovanjskem delu omenjene stavbe. Na netočnost so nas opozorili od „Dolenjke“, češ da taka netočna objava po krivici krni poslovni ugled trgovine.

Dokler je bilo pri vlečnici smučarskega kluba Trimo v Trebnjem kaj snega, ni manjkalo zanimanja za smučanje blizu doma. Kdo ve, kdaj bo zima spet tako radodarna s snegom. Tokrat ga je bilo dosti po večletnem premoru, žal, le za kratek čas. Na sliki: del vrste pred vlečnico. (Foto: Železnik)

Iz kraja v kraj

PRILožNOST ZA MLADE — Pri nadaljevanju gradnje šolskega igrišča v Trebnjem bodo imeli možnost izkazati se tudi mladi. Pri raznih drobnih delih bodo prišli prav roke šolarjev, lahko pa bi se izkazali tudi ostali člani mladinske organizacije v mestu, saj bo novo igrišče prispevalo k razvoju številnih športnih panog.

ODVOZ SE JE IZPLAČAL — Še Novomeščani bi lahko Trebanjem zavidali očisti sneg, ki je bil s parkirišč, pločnikov in večine dvorišč v glavnem nemudoma odpeljan na prikladnejše mesto. Tako ob topitvi ni bilo nevšečne brozge.

ZAKLJUČEK LETOŠNJE LARFARIJE — V petek zvečer je bil v mokronoškem domu Svobode zaključek letošnjega karnevala. Na pogostitev povabijo, kot je to že dolgoletna navada, vse sodelujoče. Za zabavo je igral sevnški Seplan, redni gost prireditelj v Mokronogu. Druženopolitične organizacije pripravljajo oceno spodrsiljave na letoš-

njem karnevalu, ki so med gledalci vzbudili zgražanje.

SKRBI EDINE GOSTILNE — Minuli teden je bila Kolenčeva gostilna na Mirni edini odprti javni lokal v kraju. Vrata bifeja je namreč „krasil“ listek, da je zaprto. Če kdo zaviha Mirenčanom skokovit industrijski razvoj, lahko vseno potoži kakšno solzo nad tem, ker premore drugo središče občine le eno spodobno gostilno, kjer si lahko privožejo dušo. Nekateri, kot kaže, ne želijo dobro niti temu lokalu, zakaj v začetku marca so neznanici povsem razdejali sanitarije.

VZPOREDNE PROGE — Železnica in avtobusna prevoznika podjetja tekmuje o v občini, zato so vožnje v glavnem ob istem času. Tako je bilo rečeno na seji občinskega sindikalnega sveta. Posebno velja to za jutranje ure, čeprav se zadnje čase stanje izboljšuje. Po drugi strani pa manjka ugodnih zvez v dopoldanskem času.

TREBANJSKE NOVICE

V soboto se je na Lisci zbralo na sindikalnih igrah v smučanju nad 30 nastopajočih. Ekipa so poslane osnovne organizacije sindikatov Lisce, Jutranjke, Kopitarne, sevniske osnovne šole, toz Gozdnega gospodarstva, milice, elektra in Stillea. Igre so potekale v organizaciji občinskega sindikalnega sveta in smučarskega kluba planincev. Na sliki: predsednik občinskega sindikalnega sveta Jože Jeke (drugi z desne) odpre igre. (Foto: F. Pavkovič)

Komunalno, ki ne bo kamen spotike

Komite ugodno ocenil prizadevanja delavcev Komunalno stanovanjskega podjetja — Takšne samoupravne skupnosti komunalnih dejavnosti, kot jih zmoremo

Skupna seja komunistov Komunalno stanovanjskega podjetja, komiteja občinske konference ZK in predsedstva občinskega sindikalnega sveta 17. marca ni naredila iz komunale „občinskega problema“, temveč je ugotovila napredek v medsebojnih odnosih v kolektivu in navsezadnje tudi izboljšanje storitev.

V občini so pred ustanovitvijo komunalne interesne skupnosti. Ob tem je bilo v razpravi večkrat opozorjeno, da predpisani obrazci o samoupravnem oblikovanju teh skupnosti morda ustrezajo nekaterim centrom v Sloveniji, v malih občinah pa bi režija lahko snedla denar za pravo dejavnost. O tem bodo po potrebi sprožili tudi zakonsko spodbudo za poenostavitve.

V povezavi s krajevno skupnostjo ne gre zanemariti predlogov o posebnem prispevku, ki bi se pobiral hkrati z vodarino (podjetje zbere na leto komaj

820.000 dinarjev, četrtnina gre za tokovino), da bi imeli nekaj denarja za priprave na gradnjo novega vodovoda. V bodoče tudi ne gre več graditi samo blokov, ko leti stojijo v neurejeni okolici. Stanovanjska skupnost bo morala tehtati, kakšne najboljše učinke jim lahko prinese denar, združen v banki, ali drugačno združevanje, ki je že marsikje uveljavljeno. Organizacija občanov v vaških in uličnih odborih je zelo zaživel, kar obeta razmah v delu krajevnih skupnosti. Zaenkrat jim še ni uspelo razgibati dejavnosti hišnih svetov. V spominu so še

številni neuspeli lanski sklici.

Kakršnakoli „opozicija“ tako imenovanih porabnikov storitev v mestu do podjetja v obliki puščic na njegov račun ne vodi nikamor. Uspešnejša je aktivnost v hišnih svetih in uličnih odborih in sprotne opozarjanje na pomanjkljivosti. Novi poslovni prostori in kadrovske okrepitve so že prinesli prve uspehe, zato je podpora boljše kot vsesplošna kritika.

A. ŽELEZNIK

Enotnost doline

Krmelj, Tržišče in Sentjanž: sodelovanje tudi v SZDL

Ob koncu februarja so se v Krmelju sestali predstavniki vseh treh krajevnih organizacij SZDL iz te doline. Takrat ustanovljeni iniciativni odbor naj bi pripravil pravila sveta SZDL za vse tri krajevnne skupnosti.

„Enotnost vseh treh krajevnih skupnosti terja velika akcija posodobitve cest, za kar plačujemo samoprisevek v vseh treh krajevnih skupnostih. Skupno sodelovanje zahteva tudi razvojni program krajev. Ustanoviti bi bilo treba svet skupnosti krajevnih skupnosti naših treh krajevnih skupnosti,“ pravi predsednik krmeljskega izvršnega odbora krajevnne konference SZDL Rudi Prosenik. „Vprašanje gradnje nove šole v Krmelju ali Tržišču že lep čas hudo razdva. Najti moramo rešitev, ki bo odpravila nesoglasje. Zal svet komunistov vseh treh krajevnih skupnosti, ki je bil ustanovljen še na pobudo starega komiteja, ni zaživel, od njega smo pričakovali več. Pri sestavi pravil novega sveta SZDL razmišljamo, kako bi vanj zajeli delegate iz osnovnih organizacij ZK, izvršnih odborov konferenc SZDL, delegate za zbor krajevnih skupnosti in združenega dela občinske skupščine s tega območja, borci in mlade. Ko bi šlo za razpravo o posebnih področjih dela, bi pritegnili ljudi še iz teh področij — npr. o šolstvu učiteljsko iz vseh treh šol. Iz tega območja se še vedno mnogo delavcev vozi na delo izven občine, krajevnne skupnosti pa od teh kolektivov ne morejo dobiti denarja za svojo dejavnost. V Krmelju bi nujno potrebovali obrat, kjer bi se lahko zaposlil del moške delovne sile, ki se je sedaj prisiljena voziti drugam.“

A. Ž.

šele tedaj, ko bi vloženi denar pričel vračati sadove. Pri strojih naj bi bilo to čez eno leto, pri obnovi vinogradov takrat, ko bi leti začeli roditi, pri gospodarskih poslopih ali plemenskih kravah, ko bi vzdržili tele. Kratkoročna posojila naj bi bilo mogoče dobiti tudi za nabavo umetnih gnojil in za regresiranje semen. Občinska skupščina naj bi sprejela tudi odlok o kmetijah.

Kmetje želijo, da bi Elektro Krško postavil na Slančjem vrhu in Drušah pomožne transformatorje, ker imajo tisti, ki so pripeti na transformator na Telčah, preslabo napetost za delo s kmetijskimi in gospodarskimi stroji.

KAREL ZORKO

OD LISCE DO MALKOVCA

MLADI DELAVNI — Osnovna organizacija mladih na Malkovcu je zelo delavna. Kot vrsto let nazaj, so tudi letos povabili vse žene iz okolice na proslavo dneva žena. Nad Hmeljnikovo kletjo so pripravili krajši kulturni program, ženam so podelili šopke in poskrbeli za zakusko. Mladi so pokazali, kaj lahko naredijo kljub skromnim možnostim, vendar z dosti volje.

SNEG USTAVIL DELO — Kot v ostalih krajih Slovenije, je tudi v Tržišču zapadlo obilo snega. Na Malkovcu so ga 9. marca namerili 66 cm. Cestna služba je imela precej dela, da je s plugi prodrla do glavnih krajev v krajevni skupnosti. Kmetje so v tednu pred snežnim metežem že pridno začeli delati v vinogradih in na poljih. Novi sneg je za več tednov ustavil vse delo.

VODOVOD NA SLANČJEM VRHU — Na območju krajevnne

skupnosti Tržišče gre gradnja vodovoda h kraju. Skoraj med zadnjimi so letos pričeli delo še vaščani Slančjega vrha, Otavnika in Jeprjeka za 25 gospodarstev. Pridni vaščani so izkoristili lepo vreme v minulem mesecu. Položili so že skoraj vse cevi. Brž ko se bo stalil sneg, bodo začeli z gradnjo zajetij. Pri delu jim bo v okviru možnosti pomagala tudi krajevnna skupnost.

L. UDOVČ

VSAKEMU POMAGA — Vse tri krajevnne skupnosti Krmelj, Tržišče in Sentjanž so bile nekaj let brez prave veterinarske službe. Sedaj je v Krmelju že dve leti nameščen veterinar, ki pokriva to območje. Dela ima čez glavo, če se le da slehernemu reju nemudoma pomaga. Vztrajati je treba, da veterinar ostane na tem območju tudi naprej, ker je rejcem bolj pri roki. Dosti primerov se tako lahko reši z manjšo škodo pri živini.

Rudi Prosenik: „Vsa dolina je celota.“

SEVNŠKI VESTNIK

Igrišče za vse

Trebnje: nekateri ne odlašajo s podpisom

565 šolarjev v višji skupini in 300 v nižji na trebanjski osnovni šoli nima pravega športnega igrišča. Igrišče hudo manjka tudi ostalim športnikom. Šola ga želi dograditi še letos.

Lani so bila opravljena zemljiška dela, našel je tudi že gramoz. Opraviti bi bilo treba še drenažo, položiti robnike in asfaltirati igrišče. Za to manjka šoli 550.000 dinarjev. Ker prihajajo po učenost na trebanjsko osnovno šolo otroci iz 10 krajevnih skupnosti in občini, je šola pripravila samoupravni sporazum, ki naj bi vključil v financiranje izgradnje tega igrišča tudi te krajevne skupnosti in delovne organizacije na tem območju. Krajevne skupnosti naj bi prispevale delež po številu učencev s svojege območja. Tako, pričakujejo, se bo nabralo 250.000 dinarjev. Delovni kolektivi naj bi se vključili s prispevkom 200 dinarjev na zaposlene, kar predstavlja nekako 1 odst. od bruto osebnih dohodkov. Na ta način bi zbrali 300.000 dinarjev.

V delovnih organizacijah naj bi ta samoupravni sporazum podpisali do konca marca. Do minulega četrtka so na šoli vedeli za podpis v dveh kolektivih: Tregradu in trebanjskem Zdravstvenem domu. Mercatorjeve delavke so za igrišče namenile 5 tisočakov na račun proslave 8. marca. Čeprav ima šolstvo za letošnje leto manj denarja za svojo dejavnost, bodo prispevek od zaposlenih zbrali tudi na šoli. Varčevali bodo na račun materialnih stroškov in bo moralo pleskanje počakati. Če bodo krajevne skupnosti in delovne organizacije zbrale svoje prispevke, bo šola zgradila igrišče do konca oktobra.

POSLEJ POČITNIŠKA SKUPNOST

Občinski sindikalni svet je na zadnji seji dal soglasje za ustanovitev počitniške skupnosti v občini. Leto bo poslovala podobno kot kakšna gospodarska organizacija, mnogo bo lahko prispevala k enotnejšemu letovanju delavcev. Kot svoj soustavni deljki delež je občinski sindikalni svet namenil 12.700 dinarjev, vsoto, ki je ostala od lanskega letovanja.

Zadovoljni, a ne samozadovoljni

Občinski sindikalni svet ugodno ocenil lansko delo — „Mimo“ ni šlo nobeno vprašanje

Minuli četrtek je občinski sindikalni svet obravnaval delo v minulem letu. Ugotavljajo, da se položaj osnovnih sindikalnih organizacij utrjuje, kar tudi nasploh krepi ugled sindikalne organizacije. V tako uspešno delo sindikata je prepleteno tudi delo ostalih družbenopolitičnih organizacij.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta vidi napredek v samem načinu dela: forumsko delo jim je uspelo zamenjati z aktivnostjo članov. Sedaj jih čaka nadrobna obravnavo zakona o združenem delu;

VETERANI V FILMU

Predzadnji ponedeljek je ljubljanska televizija predvajala dokumentarni film Milana Pogačnika Sarabanda 17. regimenta. V njem so prikazane tegobe kranjskih Janezov v avstro-ogrski vojski. V filmu so bili nekateri prizori posneti v znani gostilni Petra Deva iz Mokronoga. Zanimivost filma je, da je v njem nastopilo 27 očakov iz okolice Mokronoga in Vesele gore, ki so služili vojsko še za časa monarhije. Najmlajši je imel 79 let, pet jih je v času po snemanju že pomrlo.

Delo v novi tovarni keramičnih ploščic v Račjem selu bo potekalo na avtomatskih strojih. Kakršnokoli prenašanje odpade, zato skrbijo različni trakovi. Na sliki: inž. Jože Mandelj pojasnjuje bodočo proizvodnjo članom delavskega sveta Ljubljanskih opekarn in gostom.

Ljubljanski Agrostroj se je prvotno že odločil vložiti v ustanovitev svojega obrata v Šentrupertu okrog 9 milijonov dinarjev. Odločitev je bila preključena, sedaj je ponovno pred samoupravnimi organi. Kot je bilo rečeno na občinski konferenci SZDL 16. marca, so občinski dejavniki hoteli videti samo program Delegati, zbrani v Šentrupertu 13. marca, so pozdravili pripravljenost Agrostroja, da ponovno prouči njihovo prošnjo. (Foto: Železnik)

Šentrupert: občutek zapostavljenosti

Zakaj kraj ne napreduje tako, kot želijo delegati in občani? Še vedno podobna nerešena vprašanja kot na javni tribuni pred letom dni — Preprečili odstopa

13. marca je bil v Šentrupertu zbor delegatov z območja te krajevne skupnosti, kjer živi 2.360 ljudi. Sodelovali so tudi člani osnovne organizacije ZK, vodstev ostalih družbenopolitičnih organizacij in dva prvoborca rojaka, ki živita v Ljubljani in bi rada pomagala, da bi tudi njun rodni kraj napredoval. Stoli, kjer naj bi sedeli povabljeni predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, so bili prazni.

43 ljudi je hotelo vedeti, ali se bo tudi tretjič izjavilo prizadevanje, da bi v Šentrupertu slednjič dobili industrijski obrat. (Tokrat gre za ugledno podjetje, Agrostroj iz Ljubljane.) Nadalje, kako je z gradnjo stanovanj za učitelje in gradnjo v kraju nasploh. Glede industrijskega

obrata jih je najbolj motilo nekaj besed v skrajšanem zapisniku predzadnje seje zbora združenega dela občinske skupščine, da namreč stvar ni politično usklajena! Predstavniki krajevne skupnosti so obvestili navzoče o poteku razgovorov v vodstvu Agrostroja dan poprej, kjer

je bilo rečeno, da bodo samoupravni organi ponovno proučili možnost o ustanovitvi obrata v Šentrupertu (le-to je bilo medtem preklicano).

Tudi na tem zboru je bilo očitno, s kakšno vneto si vsi v krajevni skupnosti želijo slednjič stopiti na pot industrijskega razvoja. Kot je dejal prvoborec Vasja Bizjak, je vsaka tovarna kovačnica socializma. Vrsti razpravljalcev ne bi mogli očitati nekritičnosti, ko so modrovali nekako takole: „To je prvi in četrti ali peti obrat v krajevni skupnosti, kjer bi morda že lahko bili bolj zahtevni. Sedaj je poglavito, da začnemo.“ Navsezadnje pa vsem vodilni položaj Agrostroja med velikimi ljubljanskimi podjetji predstavlja največje jamstvo.

Vsa huda kri bi po našem mnenju odpadla, če bi na sestanku v svoji sredi imeli koga od vabljivih iz občine ali družbenopolitičnih organizacij. Predsednik občinske skupščine se je poprej pisмено opravičil, telegramsko tudi predsednica občinske konference SZDL. Načelnik oddelka za gospodarstvo je popoldne skušal doseči od sklicateljev preklic sestanka, vendar to ob nad 60 razposlanih vabilih ni bilo več mogoče. Po zagotovilih sklicateljev so bila vabila občinskim predstavnikom razposlana v torek, 9. marca. Na seji občinske konference SZDL 16. marca sta sekretar komiteja občinske konference ZK Tone Žibert in predsednik občinskega izvršnega sveta označevala sklic kot metodo pritiska, nezdržljivo z našo samoupravno ureditvijo. Menimo, da so v Šentrupertu čez to najodločnejše naredili križ, ko so na tem sestanku sami premagali prisotne težnje za kolektivni odstop delegatov. Zato je škoda, ker vabljivih ni bilo, zakaj skupno iskanje rešitev vedno pomaga tudi k boljšemu razumevanju, čeprav je tudi jasno, da so minili časi, ko so funkcionarji lahko obljubljali na družben račun.

ALFRED ŽELEZNIK

dejavnost posameznih občinskih odborov.

A. ŽELEZNIK

V SINDIKATU ŽE 2850 ČLANOV

V 38 osnovnih sindikalnih organizacijah v trebanjski občini je organiziranih že 2850 članov. Le-ti delujejo v 90 sindikalnih skupinah, število skupin se zadnje čase ponovno povečuje. Tako na novo organizirajo sindikate v Trimu; v IMV, tozdr Tovarna opreme na Mirni je čutili, da bo treba število sindikalnih skupin še povečati. V občini deluje tudi šest odborov sindikata posameznih dejavnosti.

Ponos ob prvem plamenu

Ob prižigu peči v tovarni na Račjem selu pred rokom

Prižiganje plamena v peči je za opekarnarje nekakšno stanovsko slavlje, kot npr. zaroka. Če gre pri tem vse po sreči, naj bi šlo tudi vnaprej. Navsezadnje tudi ne gre za majhno stvar. Samo peč, ki so jo postavile Ljubljanske opekarnarje v Račjem selu za žganje najkakovostnejših keramičnih ploščic po najsodobnejši tehnologiji v državi, velja tri stare milijarde. V glavnem je nared tudi ostalo. Kar še manjka, bo okrog 30 delavcev, ki sedaj sestavljajo novi kolektiv, pripravilo v treh tednih, kolikor jih potrebuje peč za segrevanje.

Vodja izmene je ALOJZ SKUBE, doma iz Peka. Svoj čas je bil vajenec v trebanjski opekarni, sedaj je po dolgih letih spet pri prvotnem poklicu. Ob tistih napornih povojnih urah izgradnje seveda še v sanjah ni mogel videti tako sodobnih strojev. „Sodelujemo že ves čas pri montaži peči. Sedaj bo šlo vse avto-

matično, v glavnem bo treba bdeti nad njo le za čiščenje in vzdrževanje. Želimo si, da bi tržišče čimprej spoznalo naše izdelke.“

HERMAN FLORJANČIČ iz Trebnjega je pri peči vse do montaže. „Tako sem se dobro seznanil z vsemi podrobnostmi. V njej izgoreva nad 30 metrov dolg nepretrgan

Kisla trava bo pregnana

Trebanjska zemljiška skupnost pred ustanovitvijo melioracijske skupnosti — Podpora kmetov

Pri kmetijski zemljiški skupnosti v Trebnjem imajo pripravljene načrte za melioracije, ki naj bi zajele tudi okrog 110 hektarov zasebnih kmetijskih zemljišč. Ob tem nameravata izsušiti 100 ha površin še Kmetijsko gospodarstvo Slovenska vas in trebanjska Kmetijska zadruga. Kmetje že podpisujejo izjave.

Da lahko steče akcija tudi na zasebnih zemljiščih, je potrebno soglasje 50 odst. lastnikov. Ustanovljen je že iniciativni odbor bodoče melioracijske skupnosti. Kmetje, člani tega iniciativnega odbora, so med največjimi pobudniki za to veliko akcijo na terenu. Najlepa potrditev zanimanja za izsuševanje zemljišč je podrobnost, ki nam jo je povedal tajnik zemljiške skupnosti inž. Janez Resman: „Na petek, nekako pred tremi tedni, so člani iniciativnega odbora za ustanovitev melioracijske skupnosti odnesli v svoje vasi obrazce za soglasja lastnikov zemljišč. Šli so od hiše do hiše. V ponedeljek smo jih dobili nazaj že podpisane. Lastniki zemljišč v Volčjih njivah so podpisali 100-odstotno, dobro je tudi na Trsteniku in v Straži.“

Melioracije potegnejo marsikje za seboj še zložbo zemljišč. Kako razdrobljena je zemljiška posest, pove že podatek, da je na okrog 110 hektarih kar 116 lastnikov. 39 odst. je takih, ki imajo manj kot pol hektara zemlje na območju, predvidenem za ta poseg. 31 odst. je takih, ki imajo od pol do enega hektara zemlje, 19 odst. jih ima 1–2 ha, nad 2 ha zemlje ima to le 10 odst. lastnikov. Na tako razdrobljenih krpah zemlje ni mogoče umno kmetovati s stroji. Že pri sedanjih obiskih lastnikov za soglasja so ugotovili, da je marsikdo celo že pozabil na košček svoje zemlje.

Če ljudje ne bi stali ob strani, bi lahko močno olajšali ves trud. Stroji bodo na voljo, ko bodo delali na površinah Kmetijskega gospodarstva Slovenska vas, zato bi, kot meni inž. Resman, sproti zajeli še zemljišča v zasebni lasti. Pri zemljiški skupnosti imajo čiste račune tudi glede predvidenih stroškov. „Računamo, da bodo stroški na kmetijsko posestvo znašali 30.000 dinarjev. Kmetje naj bi za svoja zemljišča zbrali 65 odst. denarja 30 odst. je republiške dotacije iz prispevka za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč, 5 odst. prispeva kmetijska zemljiška skupnost. Pri tem sodeluje tudi trebanjska Kmetijska zadruga, ki za to lahko edina najame posojilo. Lastniki, ki ne bodo mogli plačati računa za melioracije, lahko odprodajo 10 odst. zemlje.“

Pogoj za to, da bodo bagri in buldozerji lahko zabrnili tudi na doslej v glavnem nekoristni zasebni zemlji, je torej soglasje 50 odst. kmetov. Minuli teden je bilo pri zemljiški skupnosti soglasij že za 42 hektarov. Šele po podpisu teh soglasij lahko občinska skupščina sprejme ustrezen odlok. Na dosedanjih zasedanjih skupščine zemljiške skupnosti so kmetje že dajali pobude, da bi se lotili podobnih del tudi na drugih delih občine. Prav bi bilo, ko bi kmetje čimprej oddali še manjkajoča soglasja.

ALFRED ŽELEZNIK

Tajnik kmetijske zemljiške skupnosti inž. Janez Resman ima v roki zajeto mapo načrtov agromelioracij, ki naj zajamejo tudi zasebna zemljišča. Gre za površine med potokoma Dulak in Rakovski potok, železnico in Trstenikom.

plinski plamen. Ob tem ni nobene bojazni, kot je ni pri običajnem plinskem štedilniku, če je človek pozoren. Sodobni stroj in dobra glina so porok za dobro kakovost ploščic, zato s prodajo ne bi smelo biti težav.“

Plamen v peči je prižgal predsednik delavskega sveta Ljubljanskih opekarn, VK kurjač Joso Misaljevič. V „industriji blata“, kot imenuje opekarnstvo, je že 18 let. Doma je iz Cazina v Bosni. „Opekarnam ni najlaže pri prodaji, zato je bodočnost v ploščicah, kot jih bo proizvajala ta tovarna. Hkrati pomagamo pri razvoju manj razvite občine.“

Vodja tovarne v izgradnji je inž. Tone Grandovec. Tisti, ki spremljajo gradnjo tovarne pri občini, vedo povedati, da v tem času dostikrat ni zatislil očesa. „Steklo je vse v redu,“ je z veseljem dejal po končani slovesnosti. „V dveh mese-

cih bomo vključili že tudi 2. in 3. izmeno. Z denarjem bomo prišli skozi. Ob sodelovanju vseh in tudi prizadevnosti 30-članskega kolektiva zaključujemo to naložbo. Požrtvovalno delo tudi vnaprej bo omogočilo zagon tovarne tri mesece pred uradnim zaključkom investicije.“

A. ŽELEZNIK

TREBANJSKE
NOVICE

Dalj za papirje kot za gradnjo

Zgode in nezgode urbanizma v črnomaljski občini – Ljudje se pritožujejo, da morajo predolgo čakati na začetek gradnje

V Črnomlju pripravljajo zazidalni načrt za Grajske njive, kjer je dvanajst parcel že odkupljenih in pripravljenih za gradnjo družinskih hiš. V kratkem bo odkupljeno tudi zemljišče, na katerem je predvidena gradnja 53-stanovanjskega bloka, 23-stanovanjski blok pa že gradijo.

Nekateri občani Črnomlja in okolice pa hočejo obiti postopek za organizirano gradnjo po zazidalnih načrtih in si skušajo pridobiti lokacijo in dovoljenja za gradnjo na zemljiščih, ki so po še veljavnem urbanističnem načrtu zunaj zazidalnega

oziroma urbanističnega načrta. Seveda jim to ne uspe, prav tako ne dobijo lokacije in dovoljenja za gradnjo tisti, ki bi radi gradili na kmetijskih površinah zunaj naselij, saj sedanji urbanistični načrt dovoljuje gradnjo le znotraj sedanjih naselij.

Na Vinici imajo največ težav zato, ker interesi za gradnjo ne morejo kupiti gradbenih parcel, saj jih v mejah naselja skoraj ni na prodaj. Urbanistični načrt za Majer predvideva gradnjo vrstnih hiš, za kar se ljudje ne zanimajo. Nekateri Vinčani bi si radi postavili montažne hiše, ki pa jih je zaradi svojstvene

oblike težko vključiti v sedanje naselje.

V Semeču ni težav z gradnjo individualnih hiš, problemi pa se pojavljajo pri blokovski gradnji, ker se lastnik zemljišča, na katerem naj bi stali bloki, upira razlastitvi. Urediti bi bilo potrebno tudi kanalizacijo in začetni graditi čistilno napravo, sicer grozi Krupi nepopravljivo onesnaženje.

Vse urbanistične zadeve črnomaljske občine strokovno ureja urbanistični inštitut iz Ljubljane, ki izdaja tudi lokacijsko dokumentacijo za posamezne gradnje. Ljudje se najbolj pritožujejo nad zelo dolgim rokom za izdelavo lokacijske dokumentacije, prav tako se zelo vleče postopek za pridobitev lastninske pravice za zemljišče pri zemljiški knjigi v Črnomlju.

A. B.

Za boljše obveščanje

Vsak občan in delovni človek mora biti hitro, temeljito in objektivno obveščen

Obveščenost in obveščanje sta zelo pomembna elementa za celoten proces samoupravljanja, družbenega življenja in ne samo za delegatske razmere, je rečeno v gradivu o pomenu informiranja, ki so ga pripravili za sejo občinske skupščine. Delegacije in delegatski odnosi pa zahtevajo, da se sistem informiranja občanov in delovnih ljudi še izboljša. Sedanji način obveščanja je zato treba prilagoditi novim zahtevam in potrebam, saj delegatski sistem terja dobre, resnične, sporne in celovite informacije.

Vsak občan in delovni človek mora biti obveščen o svojem položaju v tozidu in o gospodarstvu v njem, o krajevni skupnosti, o delitvi dohodka in o vprašanjih, ki so v razpravi, o splošnih in posebnih interesih na določenem področju in o stališčih drugih. Le tako se bo lahko vsak vključil v proces samoupravnega odločanja.

Ker razna tuja sredstva javnega obveščanja, npr. tuje radijske posta-

je, ki oddajajo tudi v slovenščini, tuji časopisi in revije, verski časopisi in publikacije zelo naraščajo in večkrat posredujejo našemu občanu take informacije, ki so v nasprotju z našo samoupravno socialistično družbo, je nujno, da utrjujemo in širimo naša informacijska sredstva, da jim zaupamo, sodelujemo z njimi in se skupaj zavzemamo za hitro, temeljito in objektivno obveščanje.

Pohvalno je, da je vedno več delovnih organizacij, ki imajo svoje glasilo. Res je, da ni mogoče vsi dobiti na enem mestu. Razmisli bi veljalo, da bi bile vse pisane informacije zbrane na enem mestu, kjer bi jih lahko, da bi jih izboljšali, pregledoval koordinacijski odbor za informacije pri SZDL. Sedaj so interena glasila namenjena samo članom kolektiva in poročajo o dogajanjih v delovni organizaciji, ne obravnavajo pa važnejših dogodkov v občini niti v krajevni skupnosti. Zato bi morali vsi KS najti stik z delovnimi organizacijami in jih obveščati o delu KS ter o problematiki združenega dela, ki je povezana s krajevno samoupravo.

A. B.

Športni Stari trg

Na osnovni šoli v Starem trgu imajo verjetno svojevrsten rekord: od 82 učencev jih je kar 65 članov šolskega športnega društva Poljane.

„Čeprav naša šola nima telovadnice, ima premočno orodja in igrišče šele slabo leto, smo na tem področju veliko naredili,“ je povedal mentor ŠSD Poljane,

učitelj Vinko Kobe. „Ravno zaradi tega pri nas gojimo največ šah, čeprav imamo tudi strelstvo in namizni tenis, pa tudi atletiko. V zadnjem času se je v Starem trgu zelo razvil rokomet, ki ima svoje začetke prav v našem športnem društvu. Največje uspehe smo prav gotovo dosegli v šahu: naši pionirji so bili tudi republiški prvaki, lani pa sta se dva uvrstila na republiško pionirsko prvenstvo med posamezniki, v belokranjskem prvenstvu pa so bili naši šahisti v vseh skupinah prvi.“

Ko so v Starem trgu pod vodstvom Vinka Koba, bivšega igralca rokometnega kluba Novo mesto, začeli resno trenirati rokomet, se je navdušenje, ki je sprva zajelo šolsko mladino, kmalu prišlo tudi drugih vašačev. „Ljudje so prihajali na tekme, se navdušili, kar je bilo odločilno za širjenje športa in telesne kulture nasploh,“ ugotavlja Kobe. „Prej pri nas ni bilo nič, sedaj pa smo ustanovili rokometni klub za člane in v jeseni bomo začeli tekmovali. Težave imamo zaradi oddaljenosti Starega trga od drugih krajev, še posebej nas muči zelo slaba cesta, tako da tudi od drugod neradi prihajajo k nam tekmovali.“

A. B.

Metliški komunalci so se v letošnjem boju z marčevskim snegom izkazali in hitro poskrbeli, da so bile vse ceste prevozne. Prejšnji teden so se lotili, kot kaže današnji posnetek, krpanja poškodovanih cest, in kot pravijo, bodo imeli veliko dela, saj asfalt hitreje „cveti“, kot jim ga uspe popraviti. (Foto: J. Pezelj)

Preveč nalog za letošnje leto?

Delegati na seji metliške občinske skupščine: „Enoleten načrt komunalnih in negospodarskih investicij za 1976 je obsežen. Moramo ga uresničiti!“

Zadnji petek so se zbrali na skupni seji delegati vseh treh zborov metliške občinske skupščine in razpravljali o nekaterih važnih nalogah v prihodnjem obdobju.

Ko so razpravljali o predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki, razvoju in nalogah metliške občine v letošnjem letu, so bili delegati začuda skorajda tihi. Oglasilo se jih je malo in vsi so povedali, da bodo morali do konca letošnjega leta posvetiti veliko pozornosti varčevanju in se sploh obnašati tako kot v minulemu letu – stabilizacijsko, gospodarno. Poudarili so, da ne

bi bilo slabo, ko bi začeli razmišljati o spremembi strukture gospodarstva, saj vsa metliška gospodarska dejavnost temelji zgolj na tekstilni industriji. Predsednik občinske skupščine Franc Vrvišar je med drugim povedal, da bi morali omejiti odhode mladih strokovnjakov, kar sedaj predstavlja gospodarsko prebujajočo se občini nepopravljive izgube.

Ko so delegati razpravljali o komunalnih in negospodarskih investicijah, so predstavniki iz krajevnih skupnosti postali na moč zgovorni. Nepoučeni bi po njihovih govornih sklepal, da se v občini bojujejo z eno samo, a hudo perečo težavo – slabimi cestami! Razveseljivo je, da so skoraj vsi govorniki zatrjevali, da bodo še naprej organizatorji prostovoljnih delovnih akcij, katere bodo z dobrnim delom podprli z zbiranjem prostovoljnih prispevkov. Ob koncu so delegati sklenili, da sprejmejo dokaj obsežen program komunalnih in negospodarskih investicij za 1976, kljub temu da se zavedajo, da zaradi pomanjkanja denarja ni gotovo, če bodo program v celoti uresnili.

O NALOGAH DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ

Metliški komite občinske konference ZKS je skupaj z občinskim svetom Zveze sindikatov in občinsko konferenco ZSMS pripravil minul četrtek sestanek sekretarjev OO ZK iz delovnih organizacij, predsednikov OOS in predsednikov osnovnih organizacij ZSMS. Na skupnem srečanju so razpravljali o nalogah družbeno-političnih organizacij pri uveljavljanju novega sistema oblikovanja in ugotavljanja dohodka TOZD in zagotavljanja plačil med uporabniki družbenih sredstev. Posveta se je udeležil tudi predstavnik SDK Tone Golobič.

Štabi za civilno zaščito – odlično

„Marčevski sneg metliške občine ni posebno presenetil. Veliko zaslug za to gre domači zimski službi, ki se je zadnji teden uspešno spopadla s snegom. Pri nas sicer ni bilo toliko snega kot v črnomaljski ali kočevski občini, kljub temu pa je prišlo do manjših zastojev. Vsaj prve snežne dni. Na srečo do trkov ali nesreč ni prišlo, saj so občani v glavnem pustili avtomobile doma in se na delo odpravljali peš. Razen zimске službe pa so se izkazali tudi naši fantje,“ je povedal komandir metliške postaje milice Jože Peterlin in dodal: „Ves čas smo bili v stalni pripravljenosti. Naše ekipe so nadzirale teren, vendar smo v vseh dneh opazili eno samo večjo nevarnost. Južni sneg bi lahko podrl streho na eni izmed zapuščenih hiš in grozila je nevarnost, da pride do električnega izpada. Zavoljo tega smo obvestili pristojno službo, ki je nevarnost kmalu odpravila. Sodelovali smo tudi z občinskim štabom za civilno zaščito in nadzirali štabe v delovnih kolektivih. Povedati moram, da so me po nekaterih organizacijah prjetno presenetili, saj so svoje naloge vzeli zelo resno. Tako so na primer v Beti imeli pripravljeno 25-člansko ekipo, ki je imela kar precej dela. Prav tej se ima kolektiv zahvaliti, da v enem od obratov ni prišlo do prekinitve dela. Na varovanje družbenega premoženja niso pozabili tudi v Kometu, Kmetijski zadrugi in drugje, saj so bili v času grozečega sneženja ves čas v stalni pripravljenosti.“

Medtem ko je sneg ponekje povzročil precej težav, v Metliki delal „sivih“ las, pač pa je opozoril na staro, zapuščeno hišo na Cesti bratstva in enotnosti 52. Južni sneg, ki je le počasi kopal, s svojo težo krepko razrhljal staro ostrejšje in le malo je manjkalo, da se streha ni udrla. Današnji posnetek dokazuje, da je vsak kmetar skoraj odveč.

Medtem ko je sneg ponekje povzročil precej težav, v Metliki delal „sivih“ las, pač pa je opozoril na staro, zapuščeno hišo na Cesti bratstva in enotnosti 52. Južni sneg, ki je le počasi kopal, s svojo težo krepko razrhljal staro ostrejšje in le malo je manjkalo, da se streha ni udrla. Današnji posnetek dokazuje, da je vsak kmetar skoraj odveč.

Sprehod po Metliki

TAMBURAŠKI ZBOR, ki je pred leti obstajal in pridno vadil ter nastopal, se je ponovno zbral pod taktirko tovariša Silvestra Miheličiča starejšega. Člani vadijo vsako nedeljo po deveti uri v mladinskem klubu, v svoje vrste pa vabijo vse, ki jih veseli igranje na tamburice. Pričeli so zbirati denar za nakup novih tamburic, kajti starih ni dovolj, poleg tega pa so že precej stare.

NASTOP FOLKLORNE SKUPINE ZVEZE AFRISKIH STUDENTOV v domu Partizana je zelo uspel. Afrski študentje so zaplesali vrsto zanimivih plesov ob spremljavi bobnov, sodelovala pa je tudi metliška mladinska folklorna skupina, ki se je po nekaj letih predstavila domačemu občinstvu s tremi plesi. Gledalci – bilo jih je kar tristo petdeset – so zapuščali dvorano več kot zadovoljni.

NA ŠTUPARJEVEM TRAVNI-KU nad Obrhom je pripravila osnovna šola tridnevni smučarski tečaj za

NA TEČAJU PRVE POMOČI 68 SLUŠATELJEV

Metliški občinski odbor Rdečega križa je pripravil v začetku marca za potrebe civilne zaščite dva tečaja prve pomoči. Prvi, dvajseturni, se je končal pred dnevi in vseh 46 tečajnikov je na zaključnem izpitu dokazalo, da so si v kratkem času pridobili osnovno znanje za nudenje prve pomoči. V kratkem bodo na posebnem izpitu pokazali znanje tudi obiskovalci osemdeseturnega tečaja, ki ga obiskuje 22 slušateljev. Največ kandidatov je na oba tečaja poslala metliška civilna zaščita, iz Beti jih je 10, iz krajevnih skupnosti 26 itd.

Najbolj so se udeleženci seje živeli ob poročilu komisije za ugotavljanje izvora premoženja. Pač pa zavoljo poročila, pač pa vprašanje delegatke, ki je želela zvedeti, ali čila objave najvišjih doseženih dohodkov v njihovi občini. Z odgovorom, da zato, ker Dolenjski list natančno in komentirano objavlja osebnostne dohodke, se vsi delegati strinjali, prav tako kot s tem, da objava komisije za ugotavljanje izvora premoženja prej škodila ne koristila.

TINE MOLEK V POKOJ, NOVI SEKRETAR IVAN KOSTELEČ

Na zadnji seji vseh treh zborov metliške občinske skupščine so se delegati poslovili od dolgoletnega občinskega delavca in sekretarja metliške občinske skupščine Tine Moleka, ki je skupščine Tineta Moleka, ki je odšel v pokoj. Za novega sekretarja občinske skupščine so volili inž. Ivana Kosteleca, dosedanjega načelnika davčne uprave, v.d. načelnika davčne uprave pa bo Anica Grabrijan.

PLAČILO ZA STRAH

Da komisije za ugotavljanje premoženja le niso zgolj strah, ki je v sredi votel, okrog pa ga nič ni, priča tudi tale črnomaljski primer: lani je ta komisija obravnavala nekega obrtnika, za katerega so sumili, da je utajil del dohodkov. Dokazati mu res niso mogli nič, zaleglo je pa kljub temu. Letos je ta isti obrtnik napovedal precej večji dohodek, čeprav se mu promet (s tovarnjakom) ni bistveno povečal.

Morda pa bi bilo kljub temu koristno (za družbo, ne za obrtnika), ko bi ga dali na rešeto še letos, da bi videli, koliko bo prijavil naslednje leto. In tako naprej...

PREDAVANJE VELEPOSŁANIKA

V četrtek, 18. marca, je Stane Kolman, dosedanj jugoslovanski veleposlanik v Vatikanu, za člane Zveze komunistov v črnomaljski občini predaval o odnosih med Vatikanom in Jugoslavijo in o najnovejših dogajanjih v rimokatoliški Cerkvi.

Razlogov za veselje imajo ti šolarji OŠ Miran Jarc dovolj: za ta dan je konec pouka, slovo od zime je bilo res tako, kot si ga mladež lahko le želi, v deželo prihaja pomlad, strokovnjaki pa so jim zagotovili, da se jim šola kljub razpokam, ki se se pojavile, še ne bo podrla na glavo. (Foto: Bartelj)

Črnomaljski drobir

HEJ BRIGADE BREZ GIMNAZIJEV – Do sedaj se je komisiji za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS Črnomelj prijavilo že 167 mladincev, ki bi radi sodelovali v letošnjih zveznih, republiških in občinskih brigadah. Zelo veliko mladincev je iz delovnih organizacij, niti enega samega pa iz gimnazije. Morda se pa ne prijavljajo zato, ker že sedaj vedo, da bodo morali celo dolgo vroče poletje guliti, medtem ko bodo njihovi vrstniki uživali pri delu...

KONEC NEVSEČNOSTI – Skoraj tako hitro, kot je prišel, je zadnji sneg tudi pobralo. Vendar se ga bodo Belokranjci še dolgo spominjali; zlasti tisti okoličani Črnomlja, kjer ga je zapadlo tudi do en meter, ki so več kot en teden tudi 7 kilometrov daleč hodili peš v službo (in nazaj), ker ceste niso bile splužene. Tudi komunalci se ni pretirano izkazala, saj so bili pločniki lep čas neočiščeni. Ko so šli zjutraj na delo, so se ljudje lahko po njih drsali, domov grede pa je bilo marsikateremu žal, da nima s seboj gumijastih škornjev, ker je sonce začelo tajati sneg in led.

FLUOROGRAFIJANJE – Naravniki obvezniki, rojeni 1953 in prej, so imeli v torek, 23. marca,

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

aktiv mladih članov RK pri hišnih svetih so ustanovili te dni učenci od 1. do 7. razreda v bloku Kidričeva 1 in 3 v Kočevju. (Foto: Primc)

PAPIR ZBIRAJO
Kot vsako leto bo tudi letos 1. in 2. aprila v Kočevju akcija zbiranja odpadnega papirja, ki jo organizira občinski odbor RK v sodelovanju s mestno organizacijo Občani naj pripravijo papirja pred vhodna vrata stavb, da jih bodo zbirali hitro opazili.

NONET GOSTUJE
Iz Zelnj pri Kočevju je 13. aprila nastopil s kulturnim programom v domu upokojencev v Ponikvi Dobrepolju. Razen tega so gostje priložnosti nastopili z recitalom iz Zelnj.

Prej obljube, zdaj pomoč
Program krajevne skupnosti v kočevski občini za obdobje 1975-1980 posveča vso pozornost vodni preskrbi in cestni povezavi. Od republike ceste (regionalne) je asfaltiranih komaj šest, se pravi skoraj 3 vasi. Še malo je opravljeno slabo. Pred asfaltiranjem vse bi morali nekateri ovinkati. Zelo slabe so občinske ceste, ker ni dovolj poravnane za vzdrževanje. Finančni načrt KS za letošnji prenos sredstev iz lanskega leta 181.500 din, dotacija iz občinskega proračuna 46.310 din in dotacija iz občinskega proračuna 41.400 din. Denar bo porabljen tako: gradnja potov v Podplanini 100 din, javna razsvetljava v vasi 12.000 din, vodovodne mreže v Travi 24.000 din, nova zidna na pokopališču v Stanku 11.000 din, ročni mliški mlin 9.000 din, most v Črnem potoku 50.000 din, gasilski dom v Pungert-Srednja vas-Draga 50.000 din, popravilo vaških poti 40.210 din, popravila skupnega vodnjaka v Lazcu 100 din in funkcionalni stroški KS 100 din. Sprejemanju teh načrtov so pripominjali, da imajo še druge potrebe in da bi morala

Drobne iz Kočevja
NEŽNE SKRBI - Sneg je po-
sasi kopnel. Nanj spet
je pripravljeno. Obnašali smo
tudi na Kočevju še nikdar
marca. Pričeli smo čistiti
ko ga je bilo že nad pol metra,

medved odgovarja
Zakaj si predlagal, naj SAP
odlikovanje „Bronasta
Ker skrbi za razvoj športa
občani. Potniki na avto-
postaji v Kočevju pridno
sem ter tja, ker ni ozna-
od kod bodo odpeljali
v posamezne smeri;
toda pa SAP čvrsto vztra-
prestopanju potnikov za
oz. Kočevje v Velikih
in tako skrbi, da se med
tudi malo razmigajo, saj
sedenje ni zdravo.

KOČEVJSKE NOVICE
13 (1392) ★★ 25. maja 1976

Mladina bo pomagala

Ustanovili prvi aktiv mladih članov RK pri hišnem svetu

Pred kratkim so ustanovili v bloku Kidričeva 1 in 3 aktiv mladih članov Rdečega križa, ki je prvi tak aktiv v Kočevju. Njegova glavna naloga bo pomagati stanovalcem, ki živijo sami ali v dvojici, pa so zboleli. Stanovanci bodo opozorili, da potrebujejo pomoč s posebnimi zastavicami RK, ki jih bodo izobesili na vhodna vrata v stanovanju, na okna ali pa bodo za pomoč zaprosili ostale stanovance po telefonu ali kako drugače. Ta pomoč bo v tem, da bodo mladi člani RK prinesli bolnišni kaj iz trgovine ali opozorili svoje starše, da je temu ali onemu v bloku potrebna pomoč. V tem bloku je namreč 40 stanovanj in

okoli 110 stanovancev. To pomeni, da je blok pravzaprav manjša vas. Ustanovnega občnega zbora sta se udeležili tudi predstavnici občinskega odbora RK, ki sta mlade člane RK seznanili z nalogami aktiv in predlagali, naj bi pomagali tudi pri akciji zbiranja papirja, ki bo 1. in 2. aprila ter pri akciji zbiranja oblačil, ki bo zadnji teden v maju. Opozorili pa sta jih, da so tudi mladi člani RK dolžni skrbeti za čistočo v bloku in okoli njega ter varovati okolje pa tudi opomniti starše ali druge, če stopajo preproge ali mečejo smeti čez balkone.

Dogovorili so se tudi, da bo občinski odbor RK predvajal za člane aktiv in ostale stanovance več filmov o delu RK, raznih boleznih, prvi pomoči in drugem. Prva predstava bo že 2. aprila zvečer. Mladi člani RK so sklenili, da bodo skupno prebrali knjižico „Sosedstva pomoč“ in knjigo o nastanku, razvoju in vlogi RK ter njegovem pomenu v splošnem ljudskem odporu.

T. P.

Več za lastno ustvarjalnost

Obetajoči načrti Posavskega muzeja v Brežicah

Pred kratkim je bila seja skupščine kulturne skupnosti Kočevje. Po poročilu o delu kulturne skupnosti za lani, ki ga je podal predsednik prof. Miloš Humek, je bila živahna razprava. Največ je bilo govora o spomeniškem varstvu, delu pokrajinskega muzeja, ljudski knjižnici in razgibani amaterski kulturni dejavnosti v občini. Potrdili so zaključni račun kulturne skupnosti in obravnavali družbeni dogovor o razporejanju dohodka in samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev za programe SIS za letošnje sprejeli in potrdili spremembo statuta ter obravnavali delovni program in finančni načrt za letošnje. Poudarjeno je bilo, da so bila pri delitvi sredstev za kulturne dejavnosti merila delovni

programi in aktivnost posameznih kulturnih ustanov. Kljub temu je bilo potrebno zaradi pomanjkanja denarja povsod krčiti programe. Vsekakor bo treba v bodoče posvetiti več pozornosti podeželju in amaterski dejavnosti ter podpreti lastno ustvarjalnost.

VILKO ILC

Pred nedavnim so v osnovni šoli Kočevje ustanovili krožek Ive Andriča, ki ga vodi Vitomir Savič. Učenci se seznanjajo s teksti v srbohrvaščini in tako krožek veliko prispeva k utrjevanju bratstva in enotnosti med našimi narodi. (Foto: France Brus)

PRELOŽENI IZPITI - Zaradi zadnjega snega je Avto-moto društvo Kočevje ustavilo vse izpite iz praktične vožnje. Tudi pouk praktične vožnje je bil začasno prekinjen. Zato se je sedaj nabralo že nad 100 kandidatov za izpite iz praktične vožnje, ki že imajo teoretični izpit.

OBROČKATI PTICE - Sedaj je priložnost za obročkanje ptic, ko so nekateri občani ujeli veliko onemoglih ptic in jih hranijo doma v kletkah. Izpustili jih bodo, ko se bo vreme uredilo. Člani Društva za varstvo in vzgojo ptic v Kočevju, ki imajo tudi že veliko ujetih ptic, posebno škorcev, naj bi izvedli obročkanje. Ljudje naj bi pregledali tudi vse poginjele ptice, ki jih najdejo kjerkoli, če imajo morda na levi nogi aluminijast obroček. Škorec je ptica selivka in ni izključeno, da so bili nekateri obročkani kje v južnih krajih, kamor lete vsako jesen prezimovat. Kdor dobi obročkano ptico, naj jo odda Društvu za varstvo in varstvo ptic v Kočevju.

medved odgovarja
Zakaj si predlagal, naj SAP odlikovanje „Bronasta K... Ker skrbi za razvoj športa občani. Potniki na avto-postaji v Kočevju pridno sem ter tja, ker ni ozna- od kod bodo odpeljali v posamezne smeri; toda pa SAP čvrsto vztra- prestopanju potnikov za oz. Kočevje v Velikih in tako skrbi, da se med tudi malo razmigajo, saj sedenje ni zdravo.

KOČEVJSKE NOVICE
13 (1392) ★★ 25. maja 1976

Loški potok: zdravnik na konju

Skoraj teden dni zaprtih 3.000 ljudi, ki jih je odrezal od sveta sneg

Vse posledice nedavnega velikega snega v ribniški občini še vedno niso zznane. Verjetno jih bo treba temeljiteje proučiti in nato na osnovi teh izkušenj pripraviti načrte, kako bo treba ukrepati v bodočih podobnih nevarnostih.

Dr. Franjo Kvaternik, zdravnik v Loškem potoku, nam je povedal: „Snežiti je začelo v ponedeljek, 8. marca. S sodraške smeri smo bili odrezani od sveta do četrtka, ko je prišla rola in splužila pol ceste, šele v soboto pa je bila odprta tudi druga smer. Proti Dragi, Podpreski, Srednji vasi in Travi je bil promet dva dni popolnoma prekinjen. Nato smo se do petka lahko prebijali le peš in s konjem, do sobote že z osebnimi avtomobili, šele v nedeljo pa je prvič spet vozil avtobus.

Zdravstveno službo sem opravljal peš in na konju. Postaja milice pa nam je sporočila, da nam bo dala na razpolago helikopter, če bo potrebno.

Posebno pa sem bil razočaran, ko sem slišal po televiziji, da je zaradi snega zaprta regionalna cesta Sodražica-Loški potok-Trava itd. Ni namreč pomembna cesta oziroma zaprta cesta, tu je bilo vendar zaprtih, odrezanih od sveta 3.000 ljudi! Kot vse šole v ribniški občini tudi potoka v sredo ni imela pouka. Ostale dni, vse do 15. marca, pa je bil pouk nereden, ker veliko učencev ni moglo v šolo. Četrti razred ni imel pouka do 15. marca, ker se vozi učiteljica iz Lazca, pa zaradi snega ni mogla priti. Nekaj učiteljc, ki se vozijo v Loški potok, je ostalo

tu zametenih, da so se morale na razne načine znati za hrano in stanovanje. Zaradi vsega tega so učitelji in drugi ogorčeni, da ceste na tem območju niso bile prej odprte. V trgovini na Hribu smo zvedeli, da jim je zaradi odrezanosti od sveta zmanjkalo mesa. Kruha je še kar bilo, ker imajo peka, vendar bi se lahko zgodilo, da bi zmanjkalo kvasa in s tem tudi dobrega kruha. Tudi v nekaterih delovnih organizacijah v Loškem potoku, na primer BPT, v sredo niso delali; delavci iz nekaterih zametenih krajev pa niso mogli v službo. Organizirali so tudi kidanje snega okoli obrata. Zalog materiala in polproizvodov za proizvodnjo so imeli dovolj.

Na potoki pošti so pivč dobili pošto šele v četrtek ob 14. uri, ko

jim jo je iz Sodražice pripeljal tovarnjak. V petek je šel ponjo v Sodražico poštar s fičkom, ker je bila cesta odprta le za osebne avtomobile. V petek so spet začeli raznašati pošto, vendar ni šlo preveč redno. Pri raznašanju pošte so prišli na pomoč solarji.

Podobne težave so bile tudi v Sodražici in drugih krajih tako s pošto, kot s šolo, trgovino, zdravstvom in drugim, vendar so bile te nekoliko manjše.

J. PRIMC

PROSTOR ZA SAMOUPRAVLJANJE

Ribniška knjižnica se bo kmalu preselila v novi dom JLA. V dogovoru z delavsko univerzo iz Ribnice bo izpraznjeni knjižnični prostor lahko uporabljal za svoje potrebe ribniški klub samoupravljalcev. Klub bo delovni program organiziral tako, da bodo vsi zainteresirani lahko obiskovali njegove prostore in uporabljali vso literaturo, ki bo v njem na razpolago. Če bodo pri tem načrtu nastale težave, pa je dogovor z upravo doma JLA, da lahko vsak teden ob določenem času člani kluba uporabljajo za svoje potrebe v tem domu eno od učilnic.

F. Z.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V januarju letos so na območju matičnega urada Sodražica umrli: Anton Štupica, uslužbenec iz Sodražice 146, star 46 let; Karolina Campa, gospodinja iz Sodražice 150, stara 72 let; Anton Poberaj, upokojenec iz Sodražice 153, star 83 let; Anton Pogačnik, delavec iz Zapotoka, star 17 let; Hašim Sečiri, iz Prijedora, star 39 let, umrl v Andolu 2 (zadušil se je med spanjem zaradi peči za žaganje); Ivana Klun, preužitkarica iz Zamostca 4, stara 90 let; France Perušek, invalidski upravičenec iz Globeli 1, star 92 let, in Ludvik Turk, delavec iz Lipovšiče 15, star 70 let.

M. GLAVONJIC

Drage snežne izkušnje

Sneg nas je krepko presenetil. Odrekle so delovne organizacije, ki odgovarjajo za zimsko službo, ekipe za čiščenje v delovnih organizacijah, hišni sveti in celo lastniki hiš. Ko je sneg najbolj padal, nismo videli strojev za čiščenje snega na cestah. V Ribnici so bile vse ulice neprehodne, dokler ni bilo organizirano čiščenje.

Se težje je bilo v okoliških vaseh. Veliko ljudi se ni pripeljalo na delo v Ribnico iz Loškega potoka in drugih krajev. Tudi šole niso mogle redno delati. Položaj v nekaterih naseljih je reševal vojaški buldozer. Povsod so ga pričakali kot rešitelja. Kaj, če se tega ne bi bilo? Marsikje bi bili precej bolj odrezani od sveta. Nekateri lovski družine so pozabile na divjad, ki se je znašla v hudi stiski. Šele ko bo izginil sneg,

se bodo videle posledice. Zdaj se še ne da oceniti, koliko srn, zajcev in druge divjadi je poginilo. Lovci bi morali bolj poskrbeti za prehrano divjadi.

Upajmo, da prihodnjo zimo ne bo toliko izostankov z dela, izostankov otrok iz šol, da bo mleko iz Poljan prišlo do mlekarne, da v gozdovih ne bo poginilo preveč divjadi itd., ker nas bo letošnja šola izučila.

M. GLAVONJIC

Vajeni slabega

Se 17. marca je bila cesta iz Sodražice proti Loškemu potoku zelo nevarna, čeprav je bila kar precej na široko splužena. Na vsem tem 12 km dolgem odseku smo odkrili le enega cestarja, ki je pridno odpiral jarke in jasko, da bi odtekala voda, ki je zaradi odjuge preplavila cesto.

Cestar Alojz Lunder iz Kračalov je povedal, da je bila cesta proti Loškemu potoku zaradi nedavnega snega 3 dni popolnoma zaprta. V službi je sam, ker je en cestar na orožnih vajah. Cesta je res slaba, a nesreč ni bilo. Vozniki so namreč navajeni slabih in ozkih cest in vozijo počasi.

Cepprav je bila cesta odprta, je bila zelo ozka. Zato je najprej delal izogibalščica, saj je bilo še ob našem obisku močnejše srečanje osebnih avtomobilov, tovarnjakov pa že zelo težko. Ob našem obisku je odpiral odtok. Povedal je tudi, da je cesta precej poškodovana in da je povsod potrebna krpanja, a je kamenje skrito pod globokim snegom. Tudi v teh dneh, ko je bila cesta zaprta, je delal po 8 ur. Z rokami in lopato se namreč ne da napraviti kaj posebnega. V tako visokem snegu so lahko uspešni le stroji.

J. PRIMC

občan vprašuje
medved odgovarja
Zakaj hodiš na plavalni tečaj v kočevski bazen?
Da se bom lahko prebijal čez luže, ki so jih polne ribniške ulice.

VELIKO SNEGA - Pohvale vredno je, da so to zimo prvič plužili

Alojz Lunder je dejal, da dela kot cestar šele 14 dni, se pravi, da je padel prav v najhujše, razen tega je bil na 12 km dolgem odseku sam. (Foto: Primc)

REŠETO

Med Goro in Loškim potokom smo še v drugi polovici marca ob glavni cesti našli pogosto na smrekove veje, ki so jih naklestili lovci, da bi v visokem snegu imela divjad vsaj malo hrane. (Foto: Primc)

Ortniški poročevalci

SPET PŠE - Pol leta se naš ortniški poročevalec Vladimir Prezelj ni oglasil, ker je bil na operaciji oči. Veseli smo, da se mu je vid izboljšal in da spet lahko dopisuje.

AVTOBUSNA POSTAJALIŠČA PROPADAJO - Tako v Ortneku kakor tudi v Doljnih Podpoljanah so razni „arhitekti“ preskušali svoje fantastične zamisli na avtobusnih čakalnicah. Delo pa se jim ni posrečilo. Še nekaj takih podvigov, pa bomo morali skromna zatočišča za čakajoče potnike in mlekarice podreti. Dogovorimo se raje, kako bi uredili lepše in sodobnejše čakalnice.

VODA IN ELEKTRIKA - Krajevna skupnost Velike Poljane ima letos lepe načrte. Upamo, da jih bo ob pomoči občine tudi uspešno izvedla. Lani jim je uspelo Velike Poljane oskrbeti z dobro pitno vodo. Tudi zamenjava električnega omrežja bo kmalu opravljena. To je nujno, saj se je poraba elektrike počela dvigati. Zdaj bo na vrsti napeljava telefonskega voda iz Ortneka na Velike Poljane in ureditev boljše cestne povezave z vasio in asfaltna cesta ter rešitev nevarnega ovinka.

VELIKO SNEGA - Pohvale vredno je, da so to zimo prvič plužili

Alojz Lunder je dejal, da dela kot cestar šele 14 dni, se pravi, da je padel prav v najhujše, razen tega je bil na 12 km dolgem odseku sam. (Foto: Primc)

občan vprašuje
medved odgovarja
Zakaj hodiš na plavalni tečaj v kočevski bazen?
Da se bom lahko prebijal čez luže, ki so jih polne ribniške ulice.

VELIKO SNEGA - Pohvale vredno je, da so to zimo prvič plužili

Alojz Lunder je dejal, da dela kot cestar šele 14 dni, se pravi, da je padel prav v najhujše, razen tega je bil na 12 km dolgem odseku sam. (Foto: Primc)

REŠETO

Ali že veš...

...da je v kroniki Šalke vasi zabeležen veliko požarov? Prvi je zapisan 23. avgusta 1879 (gotovo pa je gorelo tudi že prej), največji pa 4. junija 1880. leta, ko je pogorela vsa Šalka: vas z 78 hišami in gospodarskimi poslopji.

...da je bila osnovna šola v Fari dograjena 12. septembra 1899, ko se je pričel v njej šolski pouk? Krajevni šolski svet je kupil v Vasi že leta 1893 večjo hišo z vrto. To, staro hišo so podrl in pričeli na njenem mestu graditi novo šolo.

...da je bilo v Malem Logu ustanovljeno prostovoljno gasilsko društvo že leta 1935? Prvi poveljnik je bil Jože Knavs. Orodje so imeli spravljeno v leseni lopi. Imeli so ročno brizgalno in nekaj metrov cevi. Kmalu so si zgradili nov gasilski dom. Med okupacijo so imeli Italijani v njem vojašnico. Ob umiku so ga tudi pošteno poškodovali. Danes vasi Mali Log (pri Starem logu) ni več.

...da so tudi na Polomu leta 1947 ustanovili prostovoljno gasilsko četo? Vendar do leta 1955 ni dosegla posebnih uspehov. Šele po tem letu je začela.

...da je bil prvi televizijski aparat kupljen in montiran 15. decembra 1957 pri Andreju Arku? Bil je to aparat znamke Philips s premerom zaslonca 46 cm. Aparat dela še danes. Takoj za njim so ga kupili še TVD Partizan, Vodusek, Jajtčič, Trgovina in Restavracija na Rudniku. Torej je bilo v letu 1957 v Kočevju prvih šest televizorjev.

Uvrstitev na posamezna mesta glede na povprečno izplačane od najvišjih (1. mesto) do najnižjih (10. mesto)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	točke	mesto
Solstvo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	5.
Kultura	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	7.
Zdravstvo	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	95	1.
Soc. var.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	10.
Tel. vzg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	9.
Družb. org.	2	1	2	1	3	—	—	—	—	—	74	4.
Finance	2	2	3	1	2	—	—	—	—	—	81	2.
Soc. zav.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	6.
Org. oblasti	—	3	1,5	3,5	2	—	—	—	—	—	7,5	3.
Ost. dr. sl.	—	—	0,5	0,5	—	—	—	—	—	—	27,5	8.

Tabela 3 prikazuje po istem sistemu, kot sta prejšnji dve tabeli, razvrstitev povprečnih osebnih dohodkov v družbenih službah v zadnjih 10 letih. Razlika je le ta, da je tokrat dobilo vsako 1. mesto 10 točk (ker je prikazanih 10 družbenih služb), 2. mesto 9 itd. do 10. mesta, ki je dobilo le eno točko.

Prednjačijo zdravstvo in finance

Povprečni osebni dohodki družbenih služb v zadnjih 10 letih

Družbene službe v kočevski občini so se glede na povprečne osebne dohodke v zadnjih desetih letih razporedile tako: 1. zdravstvo (in lekarna), 2. finance (banke), 3. organi oblasti in uprave (občinska uprava, sodišče, tožilstvo), 4. družbene organizacije (občinska vodstva ZK, SZDL, sindikat, ZSM...), 5. solstvo, 6. socialno zavarovanje (za zadnje leto ni podatkov, a četudi bi bili, se ne bi premaknilo ne naprej ne nazaj), 7. kultura, 8. ostale družbene službe (krajevna skupnost...), 9. telesna vzgoja, 10. socialno varstvo (glej tabelo 3).

Leta 1966 so bili povprečni osebni dohodki (OD) v negospodarskih dejavnostih kočevske občine 926 din. Vrstni red dejavnosti pa je bil tak: 1. zdravstvo 1.073 din, 2. organi oblasti in uprave 982 din, 3. finance 974 din, 4. telesna vzgoja 929 din, 5. solstvo 874 din, 6. socialno zavarovanje 865 din, 7. družbene organizacije 859 din, 8. kultura 741

din, 9. socialno varstvo 706 din, 10. ostale družbene službe 681 din. Za leto 1970 nismo dobili izračunane povprečja. Leto prej je bilo povprečje vseh družbenih služb 1.260 din, leta 1971 pa 1.841 din. Vrstni red za 1970: 1. zdravstvo 1.837 din, 2. družbene organizacije 1.709 din, 3. do 4. organi oblasti in ostale družbene službe 1.626 din, 5.

finance 1.600 din, 6. solstvo 1557 din, 7. socialno zavarovanje 1.422 din, 8. socialno skrbstvo 1.250 din, 9. telesna vzgoja 1.171 din, 10. kultura 1.095 din.

Leta 1974 so bili povprečni OD v družbenih službah 3.214 din. Vrstni red: 1. družbene organizacije 4.674 din, 2. zdravstvo 3.728 din, 3. finance 3.484 din, 4. solstvo 3.233 din, 5. organi oblasti 3.125 din, 6. kultura 3.052 din, 7. socialno zavarovanje 2.495 din, 8. socialno varstvo 2.277 din, 9. telesna vzgoja 2.196 din, 10. ostale družbene službe 1.869 din.

Leta 1975 je bil povprečen OD v družbenih službah 4.367 din. Vrstni red: 1. družbene organizacije 4.826 din, 2. zdravstvo 4.717 din, 3. solstvo 4.500 din, 4. organi oblasti 4.363 din, 5. finance 4.257 din, 6. kultura 3.649 din, 7. socialno varstvo 3.622 din, 8. ostale družbene službe 3.118 din, 9. telesna vzgoja 2.578 din, za socialno varstvo pa ni podatkov.

Zanimivo je, da je bilo razmerje povprečnih osebnih dohodkov v gospodarstvu in družbenih službah dolgo le za malenkost nagnjeno v korist družbenih služb. Leta 1966 je znašalo 828 (gosp.): 926 (negospod.), leta 1969 še 1.085:1.260 din, leta 1974 2.610:3.214 din, lani pa že 3.334:4.367 din. Družbene službe v kočevski občini so bile v začetku v primerjavi z gospodarstvom slabo nagajane. Vzrokov ne poznamo, domnevamo pa, da so bile takrat kadrovske slabše zasedene. Razen tega se jim je položaj izboljšal, ko so bili podpisani razni medobčinski in drugi dogovori o izenačevanju osebnih dohodkov. Dopolnimo pa tudi možnost, da podatki za zadnji dve leti niso povsem zanesljivi. Občinska statistična služba namreč za to obdobje ni delovala, zato so nekateri opustili pošiljanje podatkov. To pa je lahko imelo za posledico, da nekatera povprečja (za zadnji dve leti) niso pravilno prikazana (so dejansko lahko višja ali nižja). Zapisali smo jih kljub temu, ker smo pač dobili take podatke. S to objavo pa smo nameravali tudi spodbuditi pristojne občinske organe, da bi statistično službo izpopolnili, saj brez nje tudi bodoči INDOK center ne bi mogel uspešno delati.

J. PRIMC

KOMU PRIZNANJA KS?

Na prvem sestanku žirije za podeljevanje priznanj in nagrad krajevnih skupnosti Kočevje—mesto, ki je bil pred kratkim, so pretresali predloge, ki so jih žiriji poslale razne delovne in druge organizacije ter društva. Iz okoli 60 predlogov bodo morali izbrati največ 35 najzaslužnejših, saj naj bi po sklepu KS letos podelili največ 3 bronaste jekle ter 8 zlatih, 10 srebrnih in 14 bronastih plaket mesta. Novost pa je, da bodo ob letošnjem krajevnom prazniku prvič podeljeni tudi posebni spominski znaki.

so obravnavali več kot 150 zadev in jih v glaynem tudi uspešno rešili. Člani sveta KS so zelo prizadevni in žrtvujejo veliko prostega časa za reševanje skupnih zadev.

Tudi komisija za promet in varnost je delavna. Trenutno izdeluje program prometne ureditve mesta za obdobje 1976/81, načrte za ureditev križišča pri spomeniku in postavitev semaforov, gradnjo pločnikov za pešce, parkirišče za osebne avtomobile in odstavnih prostorov za tovornjake.

Uspešno se uveljavlja tudi družbena samozasčita. Prav zdaj organiziramo predavanja za vse občane. Razveseljivo je, da se občani zavedajo pomena samozasčite.

Med prizadevnimi organi sveta KS naj omenim še odbor za proslavo krajevnega praznika in žirijo za podeljevanje priznanj zaslužnim občanom.

Svet krajevnih skupnosti ima razne strokovne službe, katerih skupna značilnost je, da opravijo veliko dela, da zaposlujejo malo ljudi in da delajo z malo stroški. Vse vodstveno

Porazno znanje voznikov

Avto-moto društvo Kočevje je organiziralo najprej strokovno predavanje, kasneje pa izvedlo še test znanja za dolgoletne voznike motornih vozil.

Društvo je v sodelovanju z občinsko izpitno komisijo voznikov motornih vozil in občinskega sveta za vzgojo v cestnem prometu pripravilo predavanje, ki se ga je udeležilo veliko starejših soferjev, tako poklicnih kakor amaterskih, ki vozijo že več let. Dvorna je bila polna poslušalcev. Strokovnjaki so jih seznanili z vsemi novostmi in spremembami prometnih predpisov. Po predavanju in razgovorih so se dogovorili, da bodo imeli naslednji teden anonimni preizkus teoretičnega znanja.

Prijavljeni za ta preizkus so dobili vprašalne pole, kot jih dobijo novinci za redni izpit. Nanje je bilo potrebno napisati samo odgovore. Imena in priimka tistega, ki je odgovarjal na vprašanja, ni bilo treba napisati, da se ni vedelo, kdo je posamezno polo izpolnil oziroma naredil napake.

Po preizkusu je komisija objavila izide, ki so pokazali porazno znanje soferjev. Komisija je ugotovila, da so od 52 udeležencev uspešno opravili preizkus samo 4 vozniki. Po normativih izpitne komisije za voznike bi imelo 7 voznikov pravico ustnega zagovora, a je vprašanje, kako bi ga opravili. Kar 41 voznikov pa preizkusa sploh ni opravilo!

Iz Kolpske doline

POLETI DREVESNICE, POZIMI SPOMINKI — V sosednjem hrvaškem Kužlju ima drevsnico delniška „Sumarija“. V njej gojijo mlade smrečice in bore. Pozimi zaradi snega ne morejo delati zunaj, zato so si omislili delo pod streho in na toplem. Izdelujejo lepe spominkke, ki gredo kar dobro v prodajo. Iz vej hoje in smreke napravijo lik dimnikarja in druge spominkke, ki jih nato prelakirajo s prozornim lakom.

SLABA CESTA — Od Broda na Kolpi naprej po Kolpski dolini delajo velike preglavice ozke in pozimi zasnežene ceste. Med Kužljem in Brodom na Kolpi je to zimo že dvakrat zdrknul s ceste velik tovornjak čabranskega podjetja „Namještaj“. Enkrat je kar za pol dneva zaprl cesto za ves promet.

JOŽE KRIŽ

Kuželj

STABILIZACIJA

O družbenopolitičnih nalogah ob prehodu na nov način plačil med uporabniki družbenih sredstev so razpravljali na nedavnih 46. seji komiteja ZK Kočevje. Razpravljali so še o sestavi novih vodstev osnovnih organizacij ZK, ustanovitvi SIS za PTT promet in kadrovskih vprašanj. V ponedeljek, 22. marca, je komitej razpravljal o stabilizacijskih gibanjih v občini in nalogah po 5. seji CK ZKS.

Društvo invalidov Kočevje je pred kratkim podelilo priznanje najzaslužnejšim članom, ki so se odlikovali predvsem tudi na športno-rekreacijskem področju. Prejeli so jih Jože Stopar, Špiro Zegarič, Jože Potočar, Stane Frank, Karel Levstik, Alojz Pretnar, Rudolf, Anton Grmovšek in Mile Opačić. (Foto: Primc)

Za preizkus velja Avto-moto društvo Kočevje vsekakor pohvaliti, hkrati pa se moramo zamisliti, če na naših cestah zaradi neznanja več črnih točk in sploh nesreč.

A. ARKA

Rekli so:

Rudi Verderber, 45 let, iz Bilpe: „Od Vrta do Bilpe je precej publika, vendar ni redno pluzena. Prebiti bi morali tudi cesto od Bilpe do Zage. Zaradi tega, ker teh nekaj kilometrov ceste ni prebitih, moramo v Fari prek Livloda, kar je zelo dolga Tudi ni prav, da moramo cesto od Vrta do Bilpe popravljati sami občani, čeprav je republiška.“

Peter Rauh, 45 let, Zagorčani: „Sest let sem bil v Nemčiji. Vrnil sem se, ker sem mislil, da bo možno živeti, a sem se zmotil. V službo ne morem, ker sem prestar. Kmetovanje pa tudi ne prestopim, ker bi ga razmišljal. Potreben je obrat, ki bi zaposlaval moške. Za začetek bi potreboval majhen, potem pa bi ga razširili. Če bi bilo potrebno, bi prispeval zanj denar, le da bi imeli denar. To bi bila rešitev za naše ljudi, ker bi imeli kruh doma. Zena je zaposlena pri „Kometu“ v Starem trgu. Ceste so zelo slabe. Morda bi jih lažje popravili, če bi bila tukaj industrija.“

L. P.

Najurnejši promet — kmet zaostaja

Povprečni osebni dohodki gospodarstva v zadnjih desetih letih

V skupini gospodarstva so bili v zadnjih desetih letih v kočevski občini najvišji osebni dohodki v prometu, obrti, gozdarstvu in gradbeništvu, nato pa v trgovini in gostinstvu ter industriji; na zadnjih dveh mestih sta stanovanjsko-komunalna dejavnost in kmetijstvo (glej tabelo 2.).

Leta 1966 je znašal povprečni OD kočevskega gospodarstva 828 din. Panoge pa so se razvrstile tako: 1. promet 933 din, 2. industrija 887 din, 3. gozdarstvo 842 din, 4. stanovanjsko-komunalna dejavnost 802 din, 5. trgovina in gostinstvo 800 din (trgovina 859, gostinstvo 741 din), 6. gradbeništvo 767 din, 7. kmetijstvo 764 din, 8. obrt 656 din.

Leta 1970 je bil povprečni OD gospodarstva 1.260 din. Vrstni red panog: 1. obrt 1.500 din, 2. gradbeništvo 1.476 din, 3. promet 1.439 din, 4. gozdarstvo 1.390 din, 5. trgovina in gostinstvo 1.300 din, 6. industrija 1.260 din, 7. stanovanjsko-komunalna dejavnost 1.210 din in 8. kmetijstvo 1.200 din.

Leta 1974 je bil povprečni OD gospodarstva 2.610 din. Vrstni red panog: 1. gradbeništvo 3.630 din, 2. promet 3.214 din, 3. gozdarstvo 2.735 din, 4. industrija 2.618 din, 5. kmetijstvo 2.614 din, 6. trgovina in

gostinstvo 2.556 din, 7. stanovanjsko-komunalna dejavnost 2.285 din, 8. obrt 1.890 din.

Leta 1975 je bil povprečni OD gospodarstva 3.334 din. Vrstni red panog: 1. promet 4.461 din, 2. obrt 3.704 din, 3. gozdarstvo 3.429 din, 4. gradbeništvo 3.362 din, 5. trgovina in gostinstvo 3.208 din, 6. industrija 3.184 din, 7. stanovanjsko-komunalna dejavnost 3.158 din in 8. kmetijstvo 3.127 din.

Podatki (glej tabelo 2) povedo, da

Kočevju obvozno cesto

Na prisojnih pobočjih Kočevja in okolice se čez dan, ko posveti toplo sonce, naglo topi sneg. Ponekod se že kažejo znaki bližajoče se pomladi. V jutranjih urah živahno žvrgolijo ptice.

Ne samo narava, tudi ljudje si želimo svežega zraka in toplega sonca. Marsikdo gre v prostem času na sprehod v naravo, ven iz mesta, dima, smrada in prometnega vrveža, ki je vsak dan večji in hrupnejši. Danes je celo v naravi težko najti mirno, neprometno pot ali stezo, po kateri bi se človek lahko brezskrbno sprehodil. Povsod zmoti človeka brnenje mopedov, motorjev, traktorjev, avtomobilov in drugih motornih strojev.

Tudi skozi mesto se je zlasti v konicah, ob 14. uri, ko delavci hite z dela in iz tovarn, težko prebiti. Večjih prometnih zastojev sicer ni, pač pa je promet z osebnimi avtomobili zelo gost in počasen.

Pričakujemo pa lahko tudi zastoj, ko bo promet še večji, se pravi, ko bo posodobljena še cesta Brod na Kolpi—Delnice na Hrvaškem. Takrat bo nujno tudi pri Kočevju zgraditi obvozno cesto, ki se bo izognila mestu in bo sprejela tovorni in avtomobilni promet. Prav ta, težka vozja najbolj onesnažujejo zrak in so najbolj hrupna.

ILC

Uvrstitev na posamezna mesta glede na povprečno izplačane OD od najvišjih (1. mesto) do najnižjih (8. mesto)

	1	2	3	4	5	6	7	8	točke	mesto
Gospodarstvo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Industrija	—	2	1	1	—	1	3	—	40	6
Kmetijstvo	—	—	—	—	—	2	1	3	4	8
Gozdarstvo	—	—	5	1,5	1,5	2	—	—	49,5	3
Gradbeništvo	1	1	1	3	1	1	2	—	47	4
Promet	7	2	1	—	—	—	—	—	76	1
Trg. gost.	—	—	1	2,5	4,5	1	1	—	41,5	5
Obrt	2	4	1	—	—	—	—	3	53	2
Stan. kom. dej.	—	1	—	2	—	—	4	1	32	7

Tabela 2 prikazuje vrstni red izplačanih povprečnih osebnih dohodkov v posameznih panogah gospodarstva kočevske občine v zadnjih desetih letih. Točke so izračunane tako, da smo prisodili za vsako 1. mesto 8 točk, 2. mesto 7 točk itd., da smo dobili mesta in jih razporedili od najvišjega do najnižjega mesta.

Razvejena krajevna samouprava

Opravljenega veliko dela z malo stroški — Občani opozarjajo na nepravilnosti med njimi in v delovnih organizacijah — Delegacija za občinske SIS bo morala delo izboljšati

Alojz Hočevar je predsednik konference delegatov krajevnih skupnosti Kočevje—mesto, razen tega prizadevno dela tudi v vodstvih več drugih organizacij, organov in društev. Zaposlil smo ga za razgovor o organiziranosti in delu krajevnih skupnosti. Povedal je:

„Konferenca delegatov KS Kočevje—mesto šteje 60 članov: 40 iz proizvodnje in 20 s terena. Konferenca se je od lani, ko je bila ustanovljena, dvakrat sestala. Delegati smo se seznanili z našim bodočim delom, nalogami in odgovornostjo, sprejeli samoupravne akte KS, pregledali lanske delo, sprejeli delovni načrt KS za leto in načrt za naslednjih pet let.“

V okviru KS imamo še delegacijo

za občinske SIS (25 delegatov), delegacijo za zbor KS občinske skupščine (25 delegatov), nad 100 delegatov dela v organizacijah in društvih, 5 delegatov pa imamo za republiške SIS.

Med našo konferenco in svetom KS delujejo še odbor za ljudsko obrambo, poravnalni svet in odbor za družbeno samozasčito. Vse območje KS pa je razdeljeno na 7 manjših območij, na katerih delu-

jejo odbori KS za posamezno območje mesta in odbori SZDL.

Izvršni organ je svet KS, ki šteje 11 članov, vodi pa ga predsednik Stane Otoničar. Pri svetu deluje še 7 komisij, občinski odbori, žirija za podeljevanje nagrad, odbor za proslavo itd.

Pri delovanju vseh teh organov KS sodelujejo organizacije ZSM, ZZB, ZK, SZDL in druge, pa tudi društva.

Delo delegatov in delegacij je bilo v glavnem uspešno, razen delegacije za občinske SIS, kjer bo treba delo izboljšati ali zamenjati vodstvo.

Uspešno dela tudi svet KS, ki je imel od julija lani 14 sej, na katerih

Lojze Hočevar: „Delo v krajevni skupnosti Kočevje—mesto se zelo razlikuje od dela v ostalih KS v občini, pa tudi od KS v drugih občinskih središčih.“ (Foto: J. Primc)

delo opravi v glavnem uprava KS, je šibko zasedena. Sedanja delovna KS so preobremenjeni in bi morali treba razmisлити o dopolnitvi potrebne službe. Omenim naj, da deluje v okviru sveta KS poklicna liška uprava in pogrebna služba, da KS upravlja z objekti posestva, družbenega pomena, skrbi za parkov in zelenic, 25 km cestno ulice, javno razsvetljavo, vzdrževanje prometa in njegovo varnost, morda še kaj. Pri vsem tem moram opozoriti, da jemljejo nad poklicno vsega časa delavcem v upravnih izvršnih organu KS administrativni ni posli. Še posebno naporno je, se hitro spreminjajo predpisi, zahteva pogosto še dodatno delo. Dohodki KS izvirajo iz več različnih virov. Ti so: lastna dejavnost, prispevki občanov, zemljiški sklad, samoprispevek, dotacija iz občinske skupščine, prispevek za rabo mestnega zemljišča, dotacija kulturne skupnosti, komunalni sklad občine, sr.dstva po sporazumnem sporazumu o financiranju KS in ostali dohodki.“

**POZDRAV
DOLENJSKEMU
LISTU**

Veseli me, da imam tako dobrega in zvestega prijatelja, kot si ti, Dolenjski list. Bodi torej lepo pozdravljen v imenu vseh bralcev Kolske doline in v mojem še posebej. Veseli smo tvojih zanimivosti in novic, ki jih je polno na vseh straneh.

Verjetno je malo takih prijateljev, ki bi nas tako zvesto obiskovali, kot nas ti. Prihajaš redno, pa če je zima, vročina ali pa če pada dež. Želim ti, da bi imel v bodoče še več prijateljev in bralcev, da bi si pridobil še več stalnih naročnikov in da bi še več ljudi spoznalo, kako si bogat ter zvest prijatelj.

V oddaljeni in samotni vasi smo, pa vendar si nas kljub slabemu vremenu in visokemu snegu obiskal. Res si prišel z manjšo zamudo, a vendar smo bili presenečeni, da si prišel, ko še otroci niso mogli v šolo in ne delavci v službo.

Ostani tudi v bodoče naš prijatelj in obiskovalec, mi pa bomo tvoji naročniki.

Jože Krž
Kuželj
Kolska dolina

ZAKAJ SLAB OBISK?

Pretekla leta je bilo v navadi, da je aktiv ZSMS iz Prapreč pri Vavti vasi pripravil proslavo ob dnevu žena, ki je bila vselej dobro obiskana. Mladi so se tudi letos lotili organiziranja proslave, toda že med pripravi so ugotovili, da je zanimanje zanjo pihlo. Kljub temu je proslava s programom bila, zabava in pogostitev tudi, in čeprav je bil slabši odziv, kar ob zaključku mednarodnega leta žensk nekoliko preseneča, so bili vsi navzoči zadovoljni, posebno mladi, ki so tako koristno uporabili prostor, katerega so ob negodovanju nekaterih vaščanov sami zgradili.

F. MOHAR

ZAHVALA „KRKI“

Kolektivno novomeške tovarne zdravil „Krka“ se najlepše zahvaljuje za obdaritev in skrb, ki jo ima z menoj in drugimi upokojenici, nekdanjimi delavci Krke.

BOŽIDAR SITAR
Novo mesto
Ljubljanska 25

SNUGULJČICA

Zadnje nedeljo februarja je igrala skupina pod vodstvom tovarišice Dernačeve uprizorila igro „Snuguljčica“ za starejše gledalce, pred tem pa je skupina nastopila tudi pred svojimi sošolci in učenci nižjih razredov. Za igro smo vadili cel mesec, scenerijo smo imeli preprosto, vendar so bili gledalci z našimi nastopi zelo zadovoljni.

MAJA RADEJ
8.a OŠ Senovo

**ISKRIN SERVIS
V ŠENTRUPERTU**

Po novem letu se je Iskrin servis za televizijske, radijske in druge aparate preselil v prostore nekdanje trgovine. V našem kraju je čedalje več Iskrinih aparatov, zato imata dva zaposlena delavca nenehno dovolj dela. Občanom pride servis še kako prav, saj ni dolgo tega, ko so morali težke aparate voziti v druge kraje. Zdaj pa pri mojstrih Otonu Kreglju in Zvonku Kralju znova zaigrajo tudi sprejemniki, ki so se pokvarili lastnikom iz okolice Šentruperta.

MILICA KOŠČAK
novinarski krožek
OŠ Šentrupert

**SOLO TAREJO
TEŽAVE!**

Učenci šentruperske osnovne šole telovadimo v zelo majhnih telovadnicah. Vanjo se komaj spravi en razred, prostora za razgibavanje ni dovolj, pa tudi ustrezne opreme ni. Na šoli tudi nimamo posebnih prostorov za knjižnico. Knjige so spravljene v omarah na spodnjem hodniku, ki služi še za jedilnico in za varstvo učencev, ki se vozijo s kombijem. Knjižničarja nimamo, zato knjižnico vodi in ureja učitelj slovenščine. Knjige si lahko izposojamo le, kadar je učitelj prost. Šentrupersko osnovno šolo pesti tudi pomanjkanje učiteljskega kadra. Nujno potrebujemo učitelja za glasbo in telesno vzgojo. Ali je prav, da si nekatere šole lahko privoščijo televizijo in še kaj, drugi pa nimamo niti najosnovnejših pogojev za učence? Upam, da se bo pri nas stanje kmalu izboljšalo.

MILICA KOŠČAK
novinarski krožek
OŠ Šentrupert

Najljubše ste nam!

Ob dnevu žena smo izdali šolsko glasilo „Mladi ob Krki“, ki je posvečeno materam, borkam, vsem ženskam. Učenci so poslali veliko prispevkov, zato je glasilo do zdaj najobsežnejše, pa tudi po kakovosti ne zaostaja za prejšnjimi. Izšlo je v nakladi 650 izvodov.

Na prvi strani glasila je naslednje posvetilo: Veste, kdo nam je najljubši na svetu? Ve, drage mamice. Veste, koga najbolj spoštujemo? Vas, slavne partizanke. Veste, kdo nam je najljubši prijatelj? Ve, ljubljene tovarišice. Sprejmite to naše darilo!

Ob velikem prazniku žena smo priredili tudi dve proslavi. Prvo za delavke iz IMV, ki je naša pokroviteljica, drugo pa za mamice, borce, znanke in druge. V kulturnem programu so sodelovali pevski zbor, recitatorski in dramski krožek ter folklorna skupina. Na dan žena smo materam izkazali pozornost s skromnimi darili in s tem, da smo prevzeli nase del njihovega vsakdanjega dela. Prav bi bilo, da bi bili taki vse leto.

IRENA KIRN
literarni krožek
OŠ Grm, Novo mesto

**POŠTNI ŽIG
NAJVIŠJE POŠTE**

Zbiralci poštinih žigov, kar je posebna smer filatelije, se zelo zanimajo za poštne žige najvišje ležeče pošte v Evropi. Na največji nadmorski višini (3161 metrov) leži pošta na postajališču gorske železnice Eismeer na Jungfraujoch v Švici. Na tej pošti se žigi čisto menjavajo, saj poleg rednega žiga izdajajo še žige ob posebnih praznikih. V tem je seveda dobršna mera komercializma.

HVALA ZA POMOČ

14. marca je bila v Brežicah konferenca mestne organizacije vojaških vojni invalidov. Ta šteje 71 članov, od tega 39 osebnih in 32 družinskih invalidov. Predsednik tov. Kerin je na kratko podal politični pregled in poročilo upravnega odbora o delu organizacije v letu 1975. Lani so organizirali nabiralno akcijo v podjetjih, pri obrtnikih in v družbenih organizacijah za pomoč ob proslavi 30-letnice svobode. Akcija je dobro uspela. Z zbranim denarjem so invalidi pomagali urediti spominska obeležja padlih borcev. Darovalcem se organizacija vojaških vojni invalidov iskreno zahvaljuje.

LEOPOLD LIPICAR
Gregorčičeva 11
Brežice

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame
in stare mame

**ANTONIJE
URIGELJ**

z Malkovca 6

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so našo drago mamo pospremili na zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo Murnovim, Povščevim in Pungercarjem, ki so nam v težkih trenutkih ves čas stali ob strani. Posebna zahvala podjetju Jutranjka iz Sevnice, kolektivu IMP dijaški dom iz Domžal, zdravniku tov. Levstiku, tov. Leonu Močanu za ganljive besede ob odprtem grobu, pevskemu zboru iz Mokronoga ZB Tržišče, upokojenecem iz Tržišča ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: hčerke Slavka, Mici, Fani in Cirila z družinami ter sin Darko.

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi ata in stari ata

ANTON RADEŠČEK

iz Dol. Grčevja

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrazili sožalje, darovali cvetje in v tako velikem številu pospremili pokojnika do njegovega zadnjega doma. Posebno zahvala smo dolžni družini Gazvoda iz Dol. Grčevja, Modičevim iz Novega mesta, kolektivu ZITO in Novoteks za podarjene vence. Posebna hvala ZB iz Otočca za poslovlilne besede ob odprtem grobu ter župniku za opravljeni obred. Vsem sorodnikom, znancem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: otroci z družinami in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega nenadomestljivega moža, očka, sina, brata, zeta in svaka

JOŽETA SMOLETA

gradbenega delovodje SGP PIONIR

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih izrekli sožalje in nam stali ob strani, vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste darovali cvetje in vence. Posebna zahvala kapiteljskemu župniku in dekanu za poslovlilne besede in opravljeni obred, prav tako kolektivu Pionirja za ganljive besede in venec. Zahvaljujemo se dr. Kapsu in dr. Trobišu in vsemu bolnišničnemu osebju za skrb in nego, kolektivu Dolenjskega muzeja, 4.a in 7. a razredu OŠ Katja Rupena, 1. d razredu pedagoške gimnazije ter učiteljskemu zboru OŠ Katja Rupena in RK za denarno pomoč. Iskrena zahvala Tonetu Herovu, Vinku Lipeju, Mirku Muhiču, Karlu Naglju, razredničarki 7. a razreda OŠ Katja Rupena Jeleni Pelko, Dragici Kušević, Jovici in Nikici Lončarevič ter Pepci Pavlič. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ana, hčerki Jožica in Anica, sin Jožko, oče, brat z ženo in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je zapustil naš dragi brat in stric

MATIJA MRGOLE

s Telč 20

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in vence. Posebno zahvala smo dolžni zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka Novo mesto, dr. Leopoldu Levstiku, vsem gasilec občinske zveze Sevnica, posebno pa gasilem društvu Telče in Tržišče, govorniku za poslovlilne besede in kaplana za opravljeni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sestri in bratje z družinami, nečakinji Mici in Majda z očetom ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

V sredo, 24. marca, je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dober in skrbni mož, oče, stari oče, brat in stric

JANEZ BRULC

iz Vrhovega pri Mimi peči

Čas beži, bolečina pa je za vedno ostala v naših srcih. Iskrena hvala vsem, ki se ga še spominjate in prižigate svečke na njegovem preranem grobu.

Neutolažljivi: žena Marija, sin Jože in Polde z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta, brata

MIHE GORINŠKA

Lukovega iz Žužemberka, člana ZB in upokojenca

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste ga spremljali na zadnji poti, počastili njegov spomin in ustno in pisno izrazili sožalje. Zahvaljujem se organizacijam ZB Novo mesto, KOZZB Dvor, Zagradec, Straža, Žužemberk, KS Žužemberk, ZRVS Žužemberk, SZDL in krajevni skupnosti Žužemberk, Društvu upokojenec, Lovski družini, Gasilem društvu Žužemberk, Kmetijski zadrugi Žužemberk in sodelavcem ter vsem ostalim za požitvalno pomoč, podarjene vence in cvetje. Najlepše se zahvaljujem Zdravstveni postaji Žužemberk za dolgoletni trud in zdravljenje in družinam Kocjančič, Jernejčič in Rojc iz Žužemberka za dolgoletno pomoč in skrb. Hvala za poslovlilne besede govornikom, tov. Veri Vehovec in Marjanu Rupniku, kakor tudi pevcem iz Žužemberka in godbenikom iz Novega mesta. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Stane, sestra Marija z družino

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustil dragi mož, skrbni oče, ded, praded in stric

JANEZ VRČEK

iz Grmovelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, posebno sosedom za pomoč, gasilem društvom za lepo spremstvo, Zvezi združenj borcev NOV Škocjan, obema govornikom, vsem darovalcem venec in duhovniku za pogrebni obred.

Žalujoči: žena Antonija, sin Ivan, hčere Marija, Ivanka, Jožica in Vida z družinami in družina Iljaš.

ZAHVALA

Ob globoko boleči izgubi nadvse dragega moža, očeta, brata, dedka in strica

**ANTONA
KORAČINA**

z Vel. Kala pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, z nami pa sočustvovali in nam izrazili sožalje.

Posebno zahvalo smo dolžni Splošni bolnici, Letališču Zagreb, Slovenija vinu – Ljubljana ter župniku za opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej prisrčna hvala.

Globoko žalujoči: žena Kristina, hčerki Marica, Kristina, sin Rudi z družinami, Jožica, brat Karol z družino, sedem vnukov ter drugo sorodstvo

Veliki Kal, 6. marca 1976

ZAHVALA

Po težki, mučni bolezni nas je v 60. letu starosti za vedno zapustil naš ljubi mož, ata, brat, stric in stari ata

FRANC DOMITROVIČ

iz Šentjurja 19 pri Mimi peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim vaščanom, sosedom, prijateljem in sorodnikom, ki so sočustvovali v tej težki bolezni in so nam v teh najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali in darovali vence. Topla zahvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se tudi kolektivu Krka – TOZD Zdravilišče ter kolektivu ZTP Novo mesto za podarjene vence, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Maria, hčerka Slavka z družino, sin Franc, brat Slavko z družino, sestra Angela z družino ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

JANEZA JERŠINA

iz vasi Loke 9 pri Straži

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, pomagali v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom iz Straže, župniku iz Prečne za opravljeni obred, pevcem Gorjanci iz Straže, godbi Novoles in ZB Straža za poslovlilne besede. Hvala tudi vsem sosedom za pomoč.

Žalujoči: žena in otroci ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega in nepozabnega moža in očeta

STANETA ŠMIDA

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, in vsem, ki ste pokojniku darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, Zvezi borcev Novo mesto, Občinski skupščini Novo mesto, vsem ostalim družbeno-političnim organizacijam Novo mesto, JLA, podjetju Novoles, Gozdnemu gospodarstvu ter belokranjskim družbenopolitičnim organizacijam. Hvala tudi govornikom, pevcem in godbi.

Žalujoči: žena Anica, hčerka Tanja z družino, sin Stane z družino in drugo sorodstvo.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 25. marca – Minka Petek, 26. marca – Evgenija Sobota, 27. marca – Rupert Nedelja, 28. marca – Milada Ponedeljek, 29. marca – Jernej Torek, 30. marca – Branimir Sreda, 31. marca – Modest Četrtek, 1. aprila – Hugo

LUNINE MENE

30. marca ob 18.08 uri – mlaj

KINIO

BRESTANICA: 27. in 28. 3. francoski barvni film Nune svetega Arhangela.
BREŽICE: 26. in 27. 3. jugoslovanski barvni film Zgodba o dobrih ljudeh. 28. in 29. 3. ameriški barvni film Kleopatra Dzons. 30. in 31. 3. francoski barvni film Ni dima brez ognja.

maliglas

SLUŽBO DOBI

IŠČEM žensko za varstvo osemme- sečnega otroka. Informacije v po- poldanskem času na naslov: Ko- čoski, Jerebova 16, Novo mesto. GOSTILNA TURK, Črnivec, Brežje, sprejme v službo priučeno ali kva- lificirano natakarico. Nastop služ- be možen takoj ali po dogovoru. Vsa oskrba v hiši, osebni dohodek od 2.500,00 do 3.500,00 din na mesec.

TAKOJ DOBI ZAPOSILITEV kuha- rica in dekle, ki ima veselje za pri- učitev v gostinskem poklicu. Pla- ča odlična, hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pošljite na naslov Gostilna Pri Danilu, Reteče 48, Škofja Loka.

DELOVNE ORGANIZACIJE, OBRATNIKI! Želim delo na dom. Za morebitne nabave tehnične opreme imam nekaj finančnih sredstev. Naslov v upravi lista (935/76).

NA DELO sprejem enega ali dva KV mizarja pohištvenega mizar- stva. Plača po dogovoru. Mizar- stvo Barbič, Partizanska 10, Novo mesto.

ZENSKO FRIZERSKO POMOČNI- CO S PRAKSO SPREJME FRI- ZERSKI SALON „MILKA- MILAN“. NOVO MESTO, PAR- TIZANSKA 3. INTERESENTKE NAJ SE ZGLASE VSAK DAN OD 16. DO 18. ure.

STANOVANJA

MLADA TRICLANSKA družina išče sobo in kuhinjo v Novem me- stu ali bližnji okolici. Tatjana Djaip, Potočna vas 23, Novo me- sto.

ODDAM OPREMLJENO sobo de- kletu v Novem mestu. Naslov v upravi lista (934/76).

ZAKONSKI PAR BREZ OTROK išče enosobno stanovanje s kopal- nico, garsonjero ali sobo s kopal- nico v Novem mestu ali bližnji okolici. Janez Cestnik, Cesta Tončke Čeč 39, Trbovlje.

500,00 din nagrade dam tistemu, ki preskrbi mladi družini enosobno stanovanje v Novem mestu. Na- slov v upravi lista (941/76).

DVE MA DEKLETOMA oddam so- bo. Naslov v upravi lista (944/76).

INŽENIR IŠČE sobo v Novem me- stu. Ponudbe pod šifro „NUJ- NO“.

Motorna vozila

UGODNO PRODAJ Zaporozca, letnik 1973. Janez Hočevnar, Krka 2.

PRODAJ dve mlatilnici čistilki em- na dve in ena na štiri vreče in dve mlatilnici trosilki. Na pisma ne odgovarjam. Anton Hočevnar, Čuznja vas 38, Trebelno.

PRODAJ traktor Styer 15 KS s ko- silnico. Naslov v upravi lista (916/76).

PRODAJ AVTO VW 1200, dobro ohranjen. Franc Les, Cesta hero- jev 38, Novo mesto, ali telefon 21-174 od 6. do 14. ure.

PRODAJ motorno kosilnico BCS (delovna širina 110 cm). Janez Rifelj, Lešnica 4, Otočec.

PRODAJ malo rabljeno kosilnico BCS v dobrem stanju in opremljen elektromotor 5,5 KM. Naslov v upravi lista (887/76).

CRNOMELJ: 26. 3. francoski barvni film Ulica ruma. 28. 3. ameriški barvni film Gospodar življenja in smrti. 31. 3. italijanski barvni film Sedem maščevanj za sedem dolarjev. KOSTANJEVICA: 28. 3. ameriški barvni film Ubijte Charlija Varicka.

KRSKO: 27. in 28. 3. angleški film Orgije. 31. 3. italijanski film Mallori kot smrt.

METLIKA: Od 25. do 28. 3. ameriški barvni film Strelska linija. Od 25. do 28. 3. francoski barvni film Stanje v redu.

MIRNA: 27. in 28. 3. francoska komedija Alfredove neznane.

NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 26. do 29. 3. ameriški barvni film Kato – Kung Fu – Zeleni obad. 30. in 31. 3. ter 1. 4. italijan- ski barvni film Sredi morja – sredi poletja.

RIBNICA: 27. in 28. 3. ameriški barvni film Mrtevga prosil, živega ubij.

SEVNICA: 27. in 28. 3. ameriški film Kitajska četrt. 31. 3. nemški film Vsi drugi se imenujejo „Ali“.

TREBNJE: 27. in 28. 3. ameriški barvni kavbojski film Jeremia Johnson.

sobo in radijski sprejemnik Tri- glav. Informacije so možne vsako soboto v dopoldanskem času. Anton Vogrinc, Gregorčičeva 2, Brežice.

PRODAJ 1.500 kg sena. Bračiča, Gotna vas 40, Novo mesto.

UGODNO PRODAJ stoječi kozo- lec z dvema oknom s pod- streškom. Jože Cvelbar, Šmarje- ske Toplice 54.

PO ZELO UGODNI ceni prodam 7.000 kg sena. Franc Godler, Mali Cerovec 5, Stopiče.

PRODAJ škropilnico za vinograd in pony ekspres Franc Kovačič, Šmarje pri Senti Jerneju.

PRODAJ hram, vinograd in kolo- sek (pot) na Debencu pri Mirni. Nagelj, Memardova 11, Ljubljana-Moste.

UGODNO PRODAJ kuhinjsko opremo. Pajk, Mestne njive 6, No- vo mesto.

POCENI ODDAM 1,5 ha košnje. Angela Jakše, Češča vas 9, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM ohranjeno kmečko hišo z nekaj zemlje ali vrta. Ponudbe pod „Mir in lepo okolje.“

POSEST

PRODAJ 2.200 m² zemljišča ob cesti pod hribom Smuk v Stari gori pri Semiču. Poizve se pri Tončki Keber, Gornji trg 19, Ljubljana, ali pri Francu Starihu v Rožnem dolu pri Semiču.

PRODAJ staro kmečko hišo, sa- dovniak in gospodarsko poslopje v bližini industrijskega kraja Mir- na. Informacije pri Alojzu Čehu, Volčje njive 13, Mirna na Dol.

V SREDISCU Novega mesta pro- dam hišo, primerno za gostilno ali drugo obrt. Ponudbe: Greta Vrhovnik, Novo mesto, Dilančeva 7.

TAKOJ PRODAJ vseljivo nedogra- jeno hišo z vrtom – 28 arov, po zmerni ceni. Stane Šimc, Pangrč grm 7, Stopiče pri Novem mestu.

PRODAJ VINOGRAD v Semiču z zasajeno rodno vinsko trto (pri- bližno 1800 m²) v eni parceli. Informacije Polde Plut, Kočevje 23, Črnomelj, ali na telefon 76-086.

POCENI PRODAJ travnik v veli- kosti 35 arov, gozd (32 arov) in košeno pri Orehovici. Franc Za- gorec, Orehovica 34, Senti Jernej.

NA MIRNI PRODAJ gradbeno par- celo z že začeto gradnjo stano- vanjske hiše. Jože Cugelj, Vir 8, Sentrupert.

PRODAJ STARO HIŠO 8 X 9 m, podkleteno, s sadnim vrtom. Do- stop z vsakim vozilom, cena 45.000,00 din in 1.000 kom. kostanjevih stebričkov za vino- grad. Ramuta, Osojnik 1, Semič.

PRODAJ hišo v Aleksincu (novo- gradnja, površina 8 X 11 m) ali zamenjam za hišo, privatno, druž- beno ali vojaško stanovanje. Pište ali se oglašite na naslov: Ratko Milosavljevič, Lole Popovič 87, 18220 Aleksinac.

PRODAJ 11 arov zazidljivega zem- ljišča v Zburah pri Šmarjskih Toplicah. Informacije dobite pri: Sutar, Orešje 11, Šmarjeta. Jože Hočevnar, Kašelska cesta 31, Ljubljana-Polje.

UGODNO PRODAJ 3 lesene in premakljive vikende in parcelo za zidavo vikendov ob Kolpi. Ivan Miketič, Jakovini 44, Vinica pri Črnomlju.

PRODAJ stavbno parcelo v Straži. Naslov v upravi lista (955/76).

PRODAJ VINOGRAD s starejšo zi- danico v Novi gori nad Prečno. Dostop možen z vsemi motornimi vozili. Bučar, Zalog 9, Novo me- sto.

PRODAJ POSESTVO s stanovanj- sko hišo in gospodarskim poslop- jem v velikosti 7 ha, oddaljeno 4 km od Novega mesta. Naslov v upravi lista (958/76).

RAZNO

VDOVEC s pokojnino, hišo in nekaj zemlje želi spoznati žensko sred- njih let s pokojnino. Ponudbe pod „LEPA KOLPA“.

POROČNI PRSTANI! – Najlepše darilo za Vašo nevesto vam pri- pravi zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. po- pust!.

ZIVI kje dobra oseba, ki bi mi do 15. avgusta letos posodila 6.000,00 din? Vrnem z lepimi obrestmi ali vzajem v oskrbo otroka. Naslov v upravi lista (947/76).

VSAK ČETRTEK

DOLENJSKI LIST

PREKLICI

ANTON ZUPANČIČ, SP. LAKENC 21, MOKRONOG, prepovedujem pašo kokoši in živine po mojem travniku in njivi, posebno pa po njivi ob Fištrovem. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno pre- ganjal.

RUDOLF CERNELIČ, MALI VRH 11, 68254 GLOBOKO, prepove- dujem vsako vožnjo in hojo po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno pre- ganjal.

PODPISANI JOŽE ŽIBERT, ZA- GREBSKA 29, NOVO MESTO, prepovedujem igranje in hojo po mojem zemljišču med blokom in Ul. Milana Majcna. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno pre- ganjal.

FRANC BRZIN, PUŠČAVA 4, MO- KRONOG, prepovedujem vožnjo po parceli št. 1948, k.o. Ostrož- nik, vsem razen Vodni skupnosti Novo mesto in Vinku Lapu iz Bistrice. Kdor tega preklica ne bo upošteval, ga bom sodno pre- ganjal.

OBVESTILA

ZA IZDELAVO VSEH VRST RO- LET IN ZALUZIJ SE PRIPORO- ČA ROLETARSTVO MEDLE, ZABJA VAS 47 (pri transforma- torju), NOVO MESTO.

IZDELJEM ROLETE, LESENE, PLASTIČNE, ZALUZIJE (25, 35 in 50 MM), OPRAVLJAM VSA POPRAVILA, SPADAJOČA V TO STROKO. KDOR NAROČA NA OSNOVI OGLASA, DOBI 4 % POPUSTA OD FAKTURNE VREDNOSTI. NAROCILA SPREJEMAJO: ROLETAR- STVO, LJUBLJANA, TITOVA 180, TELEFON 53-984 IN 20-487, IGNAC PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRSKO, TELE- FON (068) 71-776, IN BOGO RADL, ZABJA VAS 15, NOVO MESTO.

ZAHVALA

Ob nenadni tragični izgubi

ANTONA PEVCA

Kettejev drevored 51, Novo mesto

se najlepše zahvaljujem vsem prija- teljem in znancem, ki ga ob zadnjem slovesu niso pozabili. Posebna hvala velja dobrim sosedom, predvsem Cizljem in Frankovim, ter delov- nim organizacijam, še posebno Pionirju. Zahvala tudi župniku za tolažilne besede, kakor tudi pevcem. Se enkrat hvala vsem, ki ste ga v ta- ko velikem številu spremlili na nje- goji zadnji poti in mu darovali vence in cvetje.

Žalujemo: žena Angelca s si- novoma, mama, bratje in sestre ter drugo sorodstvo.

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, pradedek in stric

JANEZ KAPLER

kovač iz Zavinka

Zahvaljujem se sorodnikom, prija- teljem in sosedom za pomoč v te- žkih trenutkih, izraženo sožalje in prineseno cvetje ter vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem zdravniškemu in strežnemu osebju kirurgije v Novem mestu ter župniku iz Škocjana za opravljeni obred.

Žalujemo: vsi njegovi.

POSEBNA ŠOLA NOVO

MESTO se prisrčno zahvaljuje za prispevek ob prazniku 8. marca delavcem ŽTP-Prometna sekcija Novo mesto, ki so naka- zali denar za gradnjo nove po- sebne šole.

V SPOMIN

Minulo je leto dni od prerane smrti

ELIZABETE ROLA

Vsem, ki so mi pomagali v težkih trenutkih in spremlili mojo mamo k zadnjemu počitku se lepo zahvalju- jejo sin Lado in drugi sorodniki.

ZAHVALA

V težki žalosti nas je po hudem trpljenju v 75. letu starosti za vedno za- pustil naš ljubi mož, oče in stari oče

ALOJZ BRODNIK

Hrastarjev Lojze iz Drenovca pri Leskovcu muzikant na 585 ohceti

Iz srca se zahvaljujem vsem sorodnikom, predvsem Bučarjem, posebno Ivanki iz Novega mesta, prijateljem in sosedom, posebno Jožetu Nagliču, in vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje in se od njega žalostni poslovili. Hvala sorodnikom za denarno pomoč, hvala zdravnikom in strežnemu osebju na pljučnem oddelku bol- nice Novo mesto, duhovščini in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti v hladni grob. Hvala vsem!

Globoko žalujemo: žena Marija, sin Tone z družino, hči Mari z družino, trije vnuki in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta ter brata

JOŽETA BARBO

iz Radne vasi

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so našega očeta spremlili k zadnjemu počitku in mu darovali cvetje. Posebno zahvalo izrekamo osebju zdravstvenega doma Trebnje za pomoč v dolgotrajni bolezni, Lovskemu društvu, ko- lektivu IMV, pevcem in župniku za opravljeni obred.

Žalujemo: žena Marija, hčerki Mimi z možem, Olga z družino, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in ata

STANETA NOSETA

iz Rumanje vasi

se iskreno zahvaljujem vsem vaščanom, znancem in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti in mu zasuli grob s cvetjem. Posebno se zahvaljujem Gozdnemu gospodarstvu Straža za organizacijo pogreba, Franciju Berkopcu za nesebično pomoč, govrnikom tov. Kolencu, tov. Storu, tov. Jakliču in tov. Virantu za poslovljne besede, pevskega zboru Gorjanci, vsem za podarjene vence, godbi iz Straže, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste kakorkoli pomagali in nam stali ob strani.

Žalujemo: žena Magda, otroka Marjan in Mira ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše mame, stare mame, tete in sestre

ANGELE GLAVIČ

roj. Novak iz Lašč pri Dvoru 15

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in vaščanom iz Lašč, ki so ji poklonili vence in cvetje in jo spremlili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujem zdravniku dr. Leopoldu Kocutarju iz Žužemberka, zdravnikom in drugemu osebju novomeške bolnišni- ce za skrbno zdravstveno pomoč in nogo, župniku Jakošu pa za opravljeni obred. Prav tako hvala vsem ostalim, ki ste nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali.

V globoki žalosti: sinova Franc in Ciril z družinama, hčerke Ivana, Marija in Angela z družinami, brat Tone z družino in drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANO VITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Se- vica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni ured- nik), Rja Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Milan Kerkelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jože Splichal (urednik priloge), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsed- nik: Slavko Lubšina.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 5 din – Letna naroč- nina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsa- mali oglas do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelomi: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 25. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Slovenska zborovska glasba pretekle in polpretekle dobe. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.10 Predstavljamo vam... 14.10 Kaj radi poslušajo. 14.40 Enajsta šola. 15.45 "Vrtljak". 16.45 Jezikovni pogovori. 17.30 Iz domačega opernega arhiva. 18.35 Vedre melodije. 19.40 Minute z ansambлом Mojmirja Sepeta. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Slovenska poezija v pesmih za glas in spremljavo. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Paleta popevke in plesnih ritmov.

PETEK, 26. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Jugoslovanska narodna glasba. 10.05 Po poteh odločanja. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po Talijinskih poteh. 12.10 Revija orkestrrov in solistov. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Miklavc: Zavarovanje poljščin pred divjačino. 12.40 Sopek novih melodij. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Mladina poje. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Vrtljak". 16.50 Človek in zdravje. 17.20 Iz koncertov in simfonij. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Ob lahki glasbi. 19.40 Minute z Veselimi planšarji. 19.50 Lahko

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 28. MARCA: 10.30 Napoved in EPP I. del - 10.45 Obisk pri Uskokih v Beli krajini - 10.55 Pravljičja za najmlajše - 11.05 Po domače - 11.15 Kmetijski nasveti - 11.30 EPP II. del - 11.40 Naš razgovor (KSP) - 12.05 Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - 12.50 Cestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 Zaključek programa

SREDA, 31. MARCA: 16.00 Napoved in EPP - 16.20 Tisoč in en nasvet - 16.30 Poročila - 16.40 Po domače - 16.50 Aforizmi Hermana Musca - 16.55 Povedali ste nam - 17.10 Disko klub brez imena - 17.35 Obiskali smo delovno organizacijo - 18.00 Zaključek programa

SOBOTA, 3. APRILA: 16.00 Napoved in pop glasba - 16.15 Svetujemo vam - 16.20 Ekonomsko propagandni program - 16.30 Poročila - 16.35 Smejmo se - 16.40 Narodne in narodno zabavne - 16.57 Melodija za slovo

noč, otroci! 20.00 Stop - pops 20.21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 27. MARCA: Od 0.05 do 5.00 Nočni radijski spored. 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Glasbena pravljica. 9.45 Naši umetniki mladim poslušalcem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Mihaela Černe: Vzgoja kumar na opori. 12.40 Ob bistrem potoku. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 "Vrtljak". 16.45 S knjižnega trga. 17.20 Gremo v kino. 18.05 Pogovor s poslušalci. 18.15 Čustveni svet računalnika Ruperta. 19.40 Minute z ansambлом Atija Sossa. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.15 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 28. MARCA: Od 0.05 do 5.00 Nočni radijski spored. 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Še pomnite, tovariši... 10.05 Prvič, drugič, tretjič. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.50 Zabavna radijska igra: Izdajalska vreča. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT - studio Beograd. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 V lučeh semaforjev.

PONEDELJEK, 29. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Izberite pesmice. 9.40 Ljudske umetne pesmi. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Dušan Terčelj: Prihodnost vinarstva v luči novih predpisov. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pojo amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Vrtljak". 16.45 Interna 469. 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 18.05 Kulturna kronika. 18.20 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Mihe Dovžana. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke z jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 30. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih šol - Glasbena šola Zagorje. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Popevke brez besed. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Milica Oblak: Katere sorte

jagod in malin pridelujemo v Jugoslaviji. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz dela glasbene mladine Slovenije. 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 "Vrtljak". 16.45 Pota sodobne medicine. 17.20 Obiski naših solistov. 18.05 V terek nasvidenje! 18.35 Lahke note. 19.40 Minute z ansambлом Deča Zgurja. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Od premiere do premiere. 21.30 Zvočne kaskade. 22.20 Koncertantna glasba za harmoniko. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 31. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Neravni pogovori. 9.25 Zapijmo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Urednikov dnevnik. 12.10 Opoldanski koncert lahke glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Andrej Salehar: Pitanje praščev. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Loto vrtljak". 16.45 Naš podlistek. 17.20 Iz repertoarja Komornega zbora RTV Ljubljana. 18.05 Po poteh odločanja. 18.35 Instrumenti v ritmu. 19.40 Minute z ansambлом Silva Stingla. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

vsak četrtek DOLENJSKI LIST

KAKO POMAGATI BOLNIM IN STAREJŠIM?

O zadevah upokojencev in starejših ljudi so se pogovorili na nedavnem posvetu, kiga je sklicala občinska konferenca SZDL Kočevje. Razpravljali so o možnostih za gradnjo doma oskrbovancev, o reševanju stanovanjskih zadev borcev in upokojencev in o obliki oskrbovanja pomoči potrebnim občanom na njihovem domu ozkoma v stanovanju.

DELOVNI MLADINCI

Čeprav so osnovno organizacijo ZSM v obratu BPT v Loškem potoku na nedavni seji predsedstva občinske konference ZSM kritizirali, da ni več tako delovna, kot je bila prej, se mladinci iz BPT s tem ne strinjajo. V prvih treh mesecih letos so mladinci iz BPT organizirali predavanje o vzponu na Makalu, strelsko tekmovalstvo in proslavo ob dnevu žena; sodelovali pa so tudi pri proslavi Prešernovega dne in organizaciji krajevnega tekmovalstva v smučanju. Organizacija ima že izdelan delovni program za vse leto in po njem tudi delajo.

Od 7. do 21. marca so rodile: Franciška Bohorč iz Presladora - deklico, Anica Matijašič iz Podvrha - Marino, Đurđica Gorčki iz Samobora - Miroslava, Amalija Radelj iz Blance - Ivana, Ana Drobnik iz Cirknica - deklico, Bara Vapnar iz Kostanjka - deklico, Nada Dekanič iz Rakitja - Gorana, Anica Dekanič iz Kerestince - dečka, Rozalija Vidic iz Krškega - deklico, Mira Piric iz Ravn - deklico, Marija Strgar s Sel - Jožeta, Marjetka Abram iz Krajnih brd - Janjo, Marica Juranek iz Srebrnjaka - Kristino, Cvetka Glogovšek iz Cudrova - Saša, Danijela Uršič iz Dobove - deklico, Marija Petrič - Male Doline - dečka, Marija Uršič iz Senovega - deklico, Maksimiljana Stanič iz Brežic - Vinka, Ivanka Mihelič iz Bregane - Majo, Dunja Petrokov iz Samobora - Marijo, Marija Divkovič iz Brežic - dečka, Ana Vlahovič iz Samobora - Lovorko, Đurđa Belak iz Samobora - dečka, Milena Agnič iz Brežic - dečka, Milena Drobež iz Krškega - Matejo, Terezija Srebrnjak iz Krške vasi - Marka, Fanika Noršič iz Vrhovčaka - deklico.

V BREŽIŠKI BOLNIŠNICI SO UMRLI: SOKLER Franc, kmet iz Stare vasi, star 76 let; UREK Marija, kmetovalka iz Presladora, stara 77 let; VALENAČ Franjo, upokojenec iz Javorja, star 68 let; GLAVAN Janez, kmetovalec iz Gorenje vasi, star 75 let.

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE

V času od 11. do 17. 3. 1976 so v novomeski porodnišnici rodile: Majda Krevs iz Mirne peči - Igorja, Šehzada Rahmanovič iz Črnomlja - Jasmina, Ana Salehar iz Gradišča - Matejo in Tomaža, Ema Kralj iz Krškega - Sabino, Ana Muc iz Prilomstva - Branka, Vida Babič iz Vukove Gorice - Diano, Tatjana Breznikar iz Gornjega Gradišča - Darjo, Majda Metelko s Sel pri Ratežu - dečka, Slavica Perušič s Sel pri Otovcu - Malito, Ivica Crnić iz Dolnje Težke vode - Jožeta, Anica Kotar iz Črešnjeva - Jožeta, Dragica Muže iz Črnomlja - Jasmino, Darja Bartoli iz Lesnice - Tanjo, Jožica Jarkovič iz Drame - Jožeta, Martina Povše iz Klenovika - Igorja, Leposlava Džanič iz Gabrja - Gorana, Lučka Dreža iz Mokronoga - Mateja, Marija Veber iz Dolnjih Ponikev - Mitjo, Mira Blažina s Stražnega vrha - Jožeta, Jožica Zore iz Trebelnega - Tanjo, Ana Rožič iz Mavrlena - dečka, Slavka Erjavec s Sel pri Ratežu - deklico, Zora Zjazič iz Metlike - dečka, Anica Komljanec iz Malega Mrševa - deklico, Ana Korbar iz Orehovice - deklico, Sofija Radojčin iz Krškega - deklico, Marija Krznarič iz Metlike - deklico in Biserka Nemanič iz Metlike - Igorja. - CESITAMO!

CETRTEK, 25. MARCA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitve (Zg) - 15.10 Nogomet Olimpija : Hajduk - prenos do 17.00 (Lj) - 17.15 Cvetlična pravljica, barvna oddaja (Lj) - 17.30 Pesterna - I. del barvne oddaje iz cikla Tako so živeli (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Bolečine v križu, poljudnoznanstveni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Balzacova velika ljubezen, 6. del barvne nadaljevanke (Lj) - 21.00 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.10 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.40 Iz koncertnih dvoran - M. Stibilj: Slavček in vrtica P. L. Čajkovski: Koncert za violino in orkester v B-duru (Lj) - 22.20 TV Dnevnik (Lj)

PETEK, 26. MARCA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli (do 16.30) (Zg) - 17.20 Križem krazem (Lj) - 17.30 Morda vas zanima: Leopold Suhodolčan (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Ansambel Stije kovač, barvna oddaja (Lj) - 18.45 Mozaik (Lj) - 18.50 Čutila, barvna oddaja (Lj) - 19.10 Kako uporabljamo slovar slovenskega knjižnega jezika (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) - 20.00 Propagandna oddaja (Lj) - 20.05 A. Marodič: Posebni odred - oddaja iz cikla Mali oglasi (Lj) - 20.55 Vzpon na Makalu - I. del (Lj) - 21.25 TV Dnevnik (Lj) - 21.40 Propagandna oddaja (Lj) - 21.45 Serif v New Yorku - serijski barvni film (Lj) - 23.15 Hokey Jugoslavija : Nizozemska, barvni posnetek s svetovnega prvenstva (Lj)

SOBOTA, 27. MARCA: 9.30 TV v šoli (Bg) - 10.35 TV v šoli (Zg) - 12.00 TV v šoli (do 12.30) (Sa) - 15.10 Nogomet Beograd: Velež, prenos (Bg, Lj) v odmoru propagandna oddaja (Lj) - 17.00 Risanka (Lj) - 17.10 Studij na univerzi: Jezikoslovje (Lj) - 17.30 TV obzornik (Lj) - 17.45 Araar: Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, barvni prenos srečanja Jugoslavija: Norveška (vključitev) (EVR-Lj) v odmoru Propagandna oddaja (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 TV zehnik - humoristična oddaja (Lj) - 20.30 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 20.40 Vsi veliki in mali, barvni film (Lj) - 22.10 TV Dnevnik (Lj) - 22.25 625 (Lj) - 23.05 Jazz na ekranu (Lj)

NEDELJA, 28. MARCA: 8.50 Poročila (Lj) - 8.55 Za nedeljsko dobro jutro: Festival mladinskih pevskih zborov v Celju, barvna

oddaja (Lj) - 9.25 625 (Lj) - 10.05 Vzpon človeka, barvna serija (Lj) - 10.55 Otroška matineja: Mojstri stare japonske obrti, Pesterna - I. del (Lj) - 11.55 Mozaik (Lj) - 12.00 Kmetijska oddaja (Sa) - 12.45 Poročila (do 12.50) (Lj) - Nedeljsko popoldne: Pravljica iz lutkarjevega vozička: O študentu, krčmarici in sodniku - Morda vas zanima - Okrogli svet - Moda za vas - Zlati cekin - B. Martinu: Komedija na mostu - TV Zehnik - 18.25 Hišica v pretrji - zadnja epizoda barvnega serijskega filma (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Salas v malem ritu - barvna nadaljevanke TV Beograd (Lj) - 21.00 Volja je pot - 4. del (Lj) - 21.20 TV Dnevnik (Lj) - 21.35 Sportni pregled (Zgb)

PONEDELJEK, 29. MARCA: 8.10 TV v šoli (Zgb) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli (do 16.00) (Zgb) - 17.15 Pravljica iz lutkarjevega vozička: Kako je revež prodal zajca bogatstvu, barvna oddaja (Lj) - 17.40 Vredno je vedeti - barvni film (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Sodobna medicina: Kirurško zdravljenje možganskega tumorja - barvna oddaja (Lj) - 18.30 Mozaik (Lj) - 18.35 Odločamo (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (N. Sad) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 I. Cankar: Kralj na Betajnovi - predstava Drame SNG (Lj) - 21.45 Kulturne diagonale (Lj) - 22.15 TV Dnevnik (Lj)

TOREK, 30. MARCA: 8.10 TV v šoli (Zgb) - 10.00 TV v šoli (Bg) - 11.10 TV v šoli (do 11.40) (Sa) - 17.20 Zapoje z nami: Emil Adamič (Lj) - 17.35 Papirnati mesec - serijski barvni film (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Ne prezrite (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Narodna glasba (Bg) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Mednarodna obzorja (Lj) - 20.50 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 20.55 G. calinescu: Feliks in Otulija, barvna nadaljevanke (Lj) - 21.45 TV Dnevnik (Lj)

SREDA, 31. MARCA: 8.10 TV v šoli (Zgb) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 17.05 Pastir - barvni film (Lj) - 17.20 Mojstri stare japonske obrti (Lj) - 17.45 Obzornik (Lj) - 18.00 Na sedmi stezi: TV trim test (Lj) - 18.40 Od vsakega jutra raste dan (za JRT) (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: Pet lahkih komadov - barvni film (Lj) - 21.40 Miniature: II. Brandenburški koncert J. S. Bacha (Lj) - 22.00 TV Dnevnik (Lj)

F. S. FINŽGAR 37

PREROKOVANA

Sluga pa je odgovarjal na glas: „Matic tukaj me vprašuje, ali je nabor samo za tiste, ki so bili že vojaki. Da boste vedeli: za vse! Prav za vse je nabor.“

„Bog ve, čemu jim bomo. Takile sivi izgaranci,“ so godrnjali vse križem.

„Čemu?“ se je oglasil Trpinec. „Ali ne veste, da le stari voli potegnejo iz drage? Mladina je drla v sovražnika kot nora. Mi ga primemo drugače. No, Lah bo tepen, kot se mu še sanja ne.“

Tedaj zavpije natarakarica, ki je stala pri oknu: „Vojaki gredo!“ in steče ven.

Vsi so planili s sedežev, kot bi bil sovražnik pred durmi in se gnetli okrog oken. Kdor ni mogel videti, je šel ven pred hišo.

Po cesti mimo gostilne se je vila dolga vrsta voz. Kratki vozički z velikanskimi kolesi, kot jih še niso videli nikoli v teh krajih. Majhni konjci so povešali glave in drobili drug za drugim. Na vozeh so sedeli vozniki: nekateri napravljeni po vojaško, drugi čisto drugače. Nekateri so imeli kučme, nekateri turške kape. Ženske so štele: eden, dva - trije - dvajset, trideset - in nič ni bilo konca. Večina voznikov se ni menila za ljudi. Gugali so z glavami, kakor so jih potresali vozovi po trdi cesti. Ali eden je vendar oživel, pridržal konja in zavpil: „Rakije!“

„Žejen je,“ so se spogledali ljudje in Matic je bil tisti, ki je planil z litrom k vozu in mu natočil. Ko je človek pil, je prijezdil mimo vojak, ki je imel zvezde, potegnili iz škorjnice junčevko in udaril pivca po roki, da se mu je od bolečine povsila, kozarec se je pa razbil: Matica je odrinil s konjem, da se je opotekel.

„Jojmene,“ je kriknil nekaj žensk; vojak pa, ki je bil na konju, je kričal nerazumljive besede in jezdil dalje. Voz za vozom - še enkrat toliko, kot jih je že bilo - je drdral mimo ljudi, ki so kot okameneli stali molčali.

Ko je zagrnili zadnji voz oblak prahu, so se ljudje spogledali. Oči so iskale in vpraševale. In kajzar Luka je izpregovoril:

„Matic, ko bi bil jaz tak hrust, kot si ti, jaz bi ga bil s konja prekucnil, tistega napuhnjenega dedca.“

Ženske so se zasmejale.

„Pssst,“ je dvignil prst Petrin. „Luka, ti si vinski in ne veš, kaj govoriš, ko nisi bil vojak. To je disciplina! Kaj misliš, da je pri vojakihi tako kot v Kozjem brdu? Le zapomni si, da jo bo ta trenar še skupil.“

„Kako?“ je vprašal Matic ves plašen.

„Drugi bodo večerjali, ta bo pa privezan.“

Krog Petrina se je nabirala gruča.

„Privezan, privezan, kaj se pravi privezan? Saj ni tele!“ se je spet vtikal Luka.

Petrin je pograbil malega Luka, zasukal mu je roke na hrbet in jih začel navijati kvišku. Luka je klel, ljudje so se tolkli ob kolena.

„Vidiš, takole bo privezan,“ ga je izpustil Petrin. „Možje, to je taka kazen, da ne more človek ne živeti ne umreti. Zakaj takemu se duša obrne narobe.“

„Norec, kako narobe?“ je iztegal in si ravnal roke Luka.

„Narobe; to se pravi: glava pade v noge in noge stopijo v glavo. Boga hvali, Luka, da si taka pokveka.“

„Pojdimo pit,“ je silil Matic, ki je še vedno držal liter v rokah in mu je bilo hipoma vse to

strašno neprijetno.

Ženske so se porazdelile v gruče pred hišami. Nekaj ljudi se je porazkropilo proti domu, večina se je pa vrnila v krčmo.

Spočetka je bila nenavadna tihota. Ta in oni je potrkal s prazno steklenico ob mizo in klical pi-jace. Prvi se je oglasil Klander:

„Le dajmo ga, jaz vem da ne bom nosil žlice na nabor!“

„Zakaj ne?“

„Ko pa pridem nazaj.“

„Ti? Če takega izpuste, koga naj potrdijo?“

„Ha, ha! Počen sem,“ je izustil Klander bahato.

Ljudje so se spogledali in zavist jim je šnila prek lic.

„No, Matic, le potiplji pas, ki me žuli že petnajst let. Danes pa pravim: Bodi zahvaljen, Bog, da me!“ Klander je dvignil kozarec in izpil do dna.

„Jaz imam kratki pogled! Primojstokrat, da ne razločim na deset korakov sovražnika od našega,“ je začel Golej.

„Jaz sem bil trikrat zvržen, ker sem predebelih žil,“ je dokazoval Brumen in potegnil hlačno, kot bi hotel takoj vsem pokazati nabrekle, plave vijuge na mečih.

In šlo je dalje od mize do mize in vsak je bil vesel, če je imel napako: že misel, da jo utegne imeti, mu je bila v tolažbo. Edini, ki ni zinil, je bil Matic. Hitro je pil, predse gledal in samo po strani prisluškoval ter nazadnje prvi izginil iz krčme.

„Je že ven; potrjen bom in ubit bom!“

Samo ta edina misel je šla z njim po strmini proti domu. In ko je prišel do laza, kjer je takrat ležal in očakoval Franco, ki je spremila Blaža ob prvi mobilizaciji na kolodvor, se je ustavil, naslonil na krivo bukev, živo se spomnil tedanjih svojih misli, zakaj niso njega poklicali na vojsko, se bridko nasmehnil in dejal na glas: „Bog ve, čemu človek včasih sam sebi laže.“ In še enkrat se je

zasmejal, z glasom, ki je bil samemu Maticu tako tuj, da se ga je ustrašil, in je naglo odšel.

Blizu doma se je ustavil za leščevjem in pogledal pod oreh na tratino. Francka je bila tam, mali Maticček je poskušal zastaviti noge na njeno naročje, ob njej je sedela Jančarica, otroci so se igrali na travi.

„Takole je: ko sem začel živeti, pa mi pokažejo smrt.“ Streslo ga je in presunilo, da se mu ni dalo z mesta. Lomil je leskove mladike in jih trl med prsti, oči so bile kakor pribite na Franco in otroka, na tega in na tistega še bolj, ki ga še ni bilo, a so ga vendar že božale njegove misli. Počasi je izpustil strto mladje izmed prstov, roka je sama poiskala tobak in ogenj. Potegnil je razburjen, da so mu oblaki dima zakrili oči. Nato je stopil proti orehu.

Prvi ga je zagledal Jančarjev Janezek in zaklical: „Tlic, tlic - Matic!“ Obe ženi sta se naglo ozrli in prva je izpregovorila Jančarica:

„Dolg nauk je bil danes.“

Matic se je sklonil k otroku in ga podražil s prstom: „Buc, buc, buc.“ Maticček se mu je smejal in mahal z ročicami, mama pa ga je hvalila: „Glej, ate, kako že stojiva!“

Francka je medtem opazovala moža. Nenavadno je bil rdeč v lice, oči so mu bile nekam zbegane in po vinu je zadišal. Nekaj neznanega, grenkega ji je stisnilo srce - prvič, odkar je bila žena.

Matic je legel poleg Francke na travo.

„Vojake smo gledali.“

„Kakšne?“ sta obe naglo vprašali.

„Nad Laha so šli.“ „Nad Laha?“

„Nam je že napovedal vojsko.“

„Marija, če sem pridejo!“ je vzkliknila Jančarica.

„U, saj se bomo branili,“ je miril Matic in vzel Maticčka v naročje.

„Mi?“ je povzela žena. „S čim?“

„S puško! Sedaj gremo namreč vsi nadenj - do petdesetega leta.“

„Kriste, France, ne laži!“

„Biti moraš nezmotljiv...“

Da ji ni med našimi mehkimi griči tekla zibel, lahko pri Nadiji Bregar spoznaš že po prvih izgovorjenih stavkih. Se mi zdi, da kaže to tudi njena zadržanost. Pristna Jeseničanka, presajena na dolnjska tla, ima že od prvega dne vsak dan opravka z ljudmi. V edini novomeški lekarni dela kot farmacevtski tehnik in pozna tudi tisto zajedljivo: „V Novem mestu imamo na vsakem vogalu gostilno, lekarno pa samo eno.“

Posebno te dni, ko sta se zaradi gripe dve običajni vrsti čakajočih v lekarni še podaljšali in ko so ljudje v vrstah še bolj nervozni, morajo biti tudi ljudje onkraj prodajnega pulta hudo potrpežljivi. Otroci jokajo materam v naročju. Precej ljudi govorijo, da se jim mudi na avtobus, spet drugi zavija oči od bolečin, tretji kašlja, pa ne drži roke pred ustmi. Vse to prenašati najmanj šest ur, ob dežurnih dneh pa kar osemnajst zapovrstjo, res ni lahko.

Farmaceutski poklic je bil nekdanje izključno domena meščanskih deklet in zanj je bilo zanimanje več kot služba. „Danes je drugače,“ pravi Bregarjeva. Posebno na Dolenjskem in v Novem mestu je v lekarnah farmacevtskega kadra premalo. Kar je ljudi s to izobrazbo, delajo raje v tovarni zdravil, kjer ni dežurstva in ne opravka s strankami. Razen tega je ena sama lekarna tudi za zaposlene huda obremenitev. Pri tem poklicu pa je razen stalne psihične obremenitve, ker moraš biti nezmotljiv, potreben tudi precejšen fizični napor. Ves čas stoji na nogah in niti najmanj prijetno.

Za nameček pa se razni „duhoviteži“ spravijo nad farmacevte še v nočnem času. Lahko verjameš, da dežurnemu ne gre na smeh, če ga pobalini z budo ob dveh ponoči z zvoncec za nujne primere, ko pa pride na vrata, ni nikjer nikogar. Tudi ni lahko biti prijazen z možakom, ki diši ves po slivovki, pa pride ponoči s tri dni starim receptom po zdravila...

„Veste, kdaj mi je težko v službi? Kadar ob lepih pomladnih ali jesenskih dneh vidim skozi okno matere, ko gredo z otroki na sprehod, pa družine, ki se ob nedeljah dopoldne odpravljajo na izlet. Tudi za 1. maj, novo leto in druge take praznike ni prijetno biti v službi.“

Tovarišica Bregarjeva ima doma dva majhna otročka, zato ji ne gre zameriti, če bi bila rada več z njima. Čeravno ni ravno zgovorne sorte, sem jo vendarle izzvala, da mi je povedala, v čem vidi glavno razliko med Dolenjci in Gorenjci: „Vi ste bolj za življenje na veliko, mi smo pa sparovni...“ Pa je res! Poudarjam pa, da se je pri zadnjem stavku že nekam mehko, bi rekli, po dolenjsko zasmejala...

RIA BAČER

PADEL JE Z VLAKA

20. marca popoldne so med tiri blizu železniške postaje v Sevnici našli nezvestnega 15-letnega Marjana Umka iz Dednje vasi pri Pišecah. Odpeljali so ga v bolnišnico, in ko se je ovedel, je povedal, kaj se mu je zgodilo:

Peljal se je z vlakom proti Brezicam. V Sevnici je gledal, ko so ljudje izstopali, pri tem pa je bil naslonjen na vrata. Vlak je odpeljal s postaje, vrata so se odprla in Marjan je padel ven. Dobil je hud pretres možgan, vendar je zdaj že zunaj življenjske nevarnosti.

Obilen sneg v začetku marca je zamedel tudi prve spomladanske cvetice. Da so zvončki in trobentice preživeli tudi pod debelo snežno odejo, je prišla pokazat učenka 4. razreda bršlinske osnovne šole Štefka Zoran iz Kamnja, ki je šopek nabrala 16. marca na poti v vinograd. (Foto: A. B.)

Lisice so napadle srne

Rešitev je prišla prepozno

Boj za obstanek v živalskem svetu je pozimi najmanj še enkrat trši kot poleti. V snegu in mrazu je težko za hrano, ki je neobhodna za življenje. Žrtve so običajno slabši, manj odporni, nežnejši. Prav v zadnjem visokem snegu smo bili priča napada lisic na srne.

Dve srnici, stari okoli leto dni, sta pri Ortneku klicali in tožili. Njuni glasovi so bili še najbolj podobni joku otroka. Ko nas je nekaj prišlo

Štirje mrtvi pri Družinski vasi

22. marca ob 15.10 se je pripetila ena najhujših prometnih nesreč v zadnjih mesecih. V zastavi 101 se je proti Gorenjski peljala skupina ljudi iz okolice Tesliča, zaposlena na Jezerskem in v Postojni. Avto je vozil 25-letni Ilija Jelič. Pri prehitevanju tovornjaka s prikolico na slabo preglednem ovinku pri Družinski vasi je prišlo do čelnega trčenja, ker je naproti pripeljal drug prikoličar z voznikom Josipom Gadskim iz Zagreba.

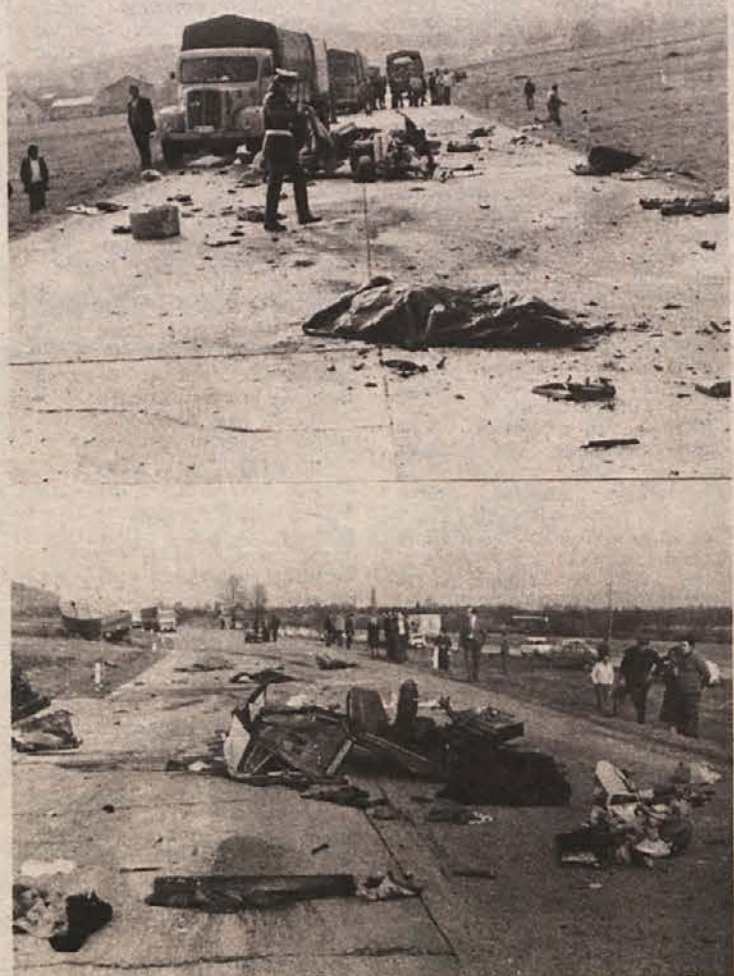
Pri silovitem trčenju je zastavila 101 odbilo se v prikolico tovornjaka z bjelovarsko registracijo, katerega je Jelič prehiteval. Pri karambolu so vsi potniki padli iz vozila, pri tem pa so bili na mestu mrtvi: voznik Ilija Jelič, 30-letni Jozo Tomić in njegova 28-letna žena Kata ter Peter Jelič, star 23 let. Razen tega so v bolnišnico odpeljali Vinka Čančarja in komaj leto

dni starega Zeljka Tomića, katerega oče in mati sta bila mrtva. Manjše poškodbe ima tudi voznik Gadski.

Huda nesreča, do katere je prišlo zaradi nepravilnega prehi-

tevanja, je povzročila tudi za 90.000 dinarjev gmotne škode, promet pa je bil z magistrale za dve uri preusmerjen na vzporedno stransko cesto.

R. B.

TO JE BILA STOENKA. A od nje ni po trčenju v ponedeljek popoldne pri Družinski vasi takorekoč nič ostalo. Komisiji, pa tudi številnim radovednežem, se je nudil grozljiv prizor. (Foto: M. Sopčič)

V eni noči „zabunkali“ milijon

Vlomilec, ki je iz bršlinske trgovine odnesel 43.000 dinarjev, je bil čez dva dni suh

19. marca so priprili 20-letnega Franca Pateta iz Potočne vasi, osumljenega vloma v bršlinsko zadružno trgovino, kjer je izginilo 43.000 dinarjev. Fant pa je bil že dolgo pred aretacijo „suh ko poper“, kajti denar se ga ni prijel. Vs se, da je z družbo prvo noč pognal 10.000 din, medtem ko je 30.000 din tudi pri tatu izginilo.

Poročali smo, da je bilo v noči na 25. februar vlomljeno v bršlinsko trgovino, kamor je nekdo prišel skozi zadnja vrata in iz predala v pisarni odnesel 43.000 dinarjev. Ker je šef mislil, da gre za šalo, je tatvino javil

še čez dva dni, medtem pa so tudi že porabili in temeljito pospravili lokal, da so zabrisali vse sledove.

Kljub vsemu temu se je prej kot v enem mesecu vlomilec znašel za zapah. Franc Pate, ki je šel pred slabima dvema mesecema prišel iz zapora, ob aretaciji ni zanikal vloma. Povedal je, kako je prišel ponoči v lokal in da se je iz malo odprtega predala v pisarni kar zasvetil šop bankovcev, osvetljen od zunanje luči. Denarja sploh ni štel, ampak je kupček pobasal in izginil.

Zvečer se je izkazal zelo veliko dušnega. Povabil je družbo in

popival z njo po raznih lokalih od Dvora do Otočca. V neki gostilni so si naročili na primer 8 kg pečenke, pili so veliko in v eni noči zabunkali stari milijon. Toda ko je drugi dan Pate pogledal v žep, je našel v njem le še 1.100 dinarjev. Ali je ostalo veliko vsoto izgubil? Mu je denar kdo ukradel? S tem vprašanjem se preiskovalci še ukvarjajo.

MLADINA BO GRADILA VODOVOD

22. marca je bil sestanek komisije za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS Črnomelj. Sprejeli so program za zvezne, republiške in občinske delovne akcije. Glavna občinska akcija bo gradnja vodovoda Jelševnik – Tušev dol. Po načrtih bi moral biti do 25. maja končan izkop jarkov, za kar bo potrebno okrog 1.900 delovnih ur.

Kako bo akcija tekla, so se v torek, 23. marca, pogovorili na zboru občanov vasi Tušev dol, na katerem so bili tudi predstavniki oddelka za gospodarstvo in finance pri črnomeljski občini, obrtnega komunalnega podjetja, vodstva KS Talčji vrh in OK ZSMS. Dogovorili so se tudi za udeležbo vaščanov pri tem, za kraj tako pomembnem delu.

Edina potomka

V času Franca Jožeta, ko je Avstro-ogrska gradila železniško progo Dunaj–Celje–Ljubljana–Trst, se je v Loko pri Zidanem mostu in Račico priselilo precej beneških Slovencev, ki so gradili železnice in cestne mostove. O njih so še dolgo pričali potomci s priimki Culetto, Bobbera, Pec, Lendaro, Negro ali Moro.

Od teh potomcev živi v Loki samo še Marija Culetto, poročena Pec. V Loko se je priselila leta 1893, v domače kraje pa se je vrnila le enkrat, tedaj, ko se je poročila z zidarjem Pecom. Sprva ni znala nič slovensko, a se je kmalu naučila. Zdaj pravi, da zna reči italijansko le še „buon giorno ali buona sera“, pa še to v tersetem beneškem narečju, kajti njen rojstni kraj so Njivice v občini Brdo.

Marija Pec, ki šteje že 92 let, je še prav krepka. Lani je v Loki obirala celo hmelj. „Da laže kupim kakšno obleko,“ pravi. Sedem otrok je rodila; eden je umrl, šest pa jih je spravi-

la h kruhu. Zdaj ima že 14 vnukov in 4 pravnuke. Bolna ni bila nikoli, le neko zimo ji je spodrsnilo na ledu, da je padla in ležala mesec dni. Otroci so se odpravili po svetu in včasih gre k njim na oddih, kot pravi, najraje pozimi, saj poleti ima doma veliko dela.

STANKO SKOČIR

ROKOHITRC MED UČENCI

Prejšnji petek nas je obiskal rokohitrc Angelo Parma. Rekel je, da mu do sto manjka še dvaindvajset let in da je znan šahist Bruno Parma njegov nečak. Nato nam je pokazal razne rokohitske spretnosti, za katere pa je tudi razložil, kako se naredijo. Njegovemu početju smo se od srca nasmejali in ni nam bilo žal tistih pet dinarjev za vstopnino, saj se je rokohitrc zelo potrudil, da nam je pokazal spretnost svojih rok.

MILICA KOŠČAK

KJE DELATE, TO MI POVEJTE!

Žuljave so bile roke Mare Repiške in njeno čelo zorano kot kosi polja, razmetani med kamenjem, na katero je za minuto sedla, ko sta kravi, ki sta vlekli plug, prepoteni in slinastih gobcev obstali.

Vse življenje je izcedila v zemljo, izmzgalo ga je pet otrok, ki se kravatijo in belosrajčijo tam doli v mestu, kjer so tovarne, so otroški vrtci, velike trgovine in visoke hiše, da jo je vedno znova strah, ko se znajde v tej betonski džungli. Ljudje doli v mestu

so se ji zdeli grobi, pustji, brez življenja, navajenega poslušati ptičje petje, brez toplega vonja po sveže namolzenem mleku in zadaha po gnoju nekaj ur pred nevihto.

Potrkala je na sivo zelena velika vrata in od znotraj se je nekdo oglašil: „Ja!“

Sedla je in nekaj časa poslušala tipke pisalnega stroja, ko jo je nagovoril možki s kratko pristriženimi brki:

„Želite?“

„Dvainšestdeset let mi bo aprila. Ne jadikujem, toda

moči sem izčrpala, noge mi pešajo in sapa mi pohaja...“

„In kje delate, ženska?“

„Po možu, ki ga je raznesla granata med vojsko, sem prevzela kmetijo v Repičevi dragi. Otroci so odleteli sem dol. Malokdaj pridejo. Sonce me je našlo na polju, že zdavnaj ga ni bilo, ko sem prišla iz hleva. Tako vsak dan, vsa ta leta.“

„Vse lepo in prav, toda: kje delate, to mi povejte!“

Mara Repiška se je odpravila k svoji bajti in v ušesih so ji odzvanjale besede: „Toda: kje

delate, to mi povejte!“ Slišala je mukati lačni kravi in pod oknom sta se pogovarjala sosed o kolic, ki jih bo treba postaviti ob trte.

Mladi mož s kratko pristriženimi brki pa je zvečer v gostilni pripovedoval prijateljem o čudaki ženski, iščoči pravice, ki izhajajo z dela. Poudaril je, da ženska ni znala povedati drugega kot to, da je dvainšestdeset let svojega življenja posvetila zemlji.

„In to naj bo, dragi moji, delavka?“ TONI GAŠPERIČ

Pod tezo zapadlega snega je popustil veteran med kozolci v Regerčji vasi. Udrla se je streha in pokopala voz, ki je vedril pod kozolcem. (Foto: Markelj)